

T4B1 - WARISAN NEGARA BANGSA

1.1 Latar Belakang Negara Bangsa Sebelum Kedatangan Barat

- Bukti asas negara bangsa bermula sebelum kedatangan Barat ialah munculnya kerajaan Alam Melayu.
- Proses pembentukan negara bangsa mengambil masa yang lama dan melalui beberapa tahap berdasarkan sesebuah kerajaan.
- Kerajaan Alam Melayu seperti kerajaan Funan, Champa, Kedah Tua, Gangga Nagara, Srivijaya, Angkor dan Majapahit.
- Ciri-ciri negara bangsa berkembang dan diwarisi oleh kerajaan Alam Melayu selepasnya.

1. Ciri-ciri Negara Bangsa Kerajaan Alam Melayu

(a) Raja

- Tonggak utama kerajaan.
- Kedudukan raja diperkukuh dengan system pentadbiran yang dibantu para pembesar.
- Raja memperoleh ketaatan daripada rakyatnya.
- Raja sentiasa ditaati dan dianggap suci.
- Contoh – Raja Champa dianggap pemerintah yang suci dan dikaitkan dengan Dewa Siva.

(b) Undang-undang

- Dilaksanakan bagi memastikan kesejahteraan sesebuah kerajaan.
- Terpakai di seluruh wilayah pengaruh.
- Menjadi panduan dalam pentadbiran kerajaan.
- Contoh – undang-undang Kutara Manawa diamalkan oleh kerajaan Majapahit.

(c) Wilayah pengaruh

- Kawasan yang rakyatnya terima dan akui pemerintahan seseorang raja.
- Contoh – wilayah pengaruh kerajaan Funan sangat luas dari Sungai Mekong, Teluk Cam Ranh, selatan Myanmar dan Segenting Kra.

(d) Rakyat

- Merujuk kepada penduduk yang tinggal di sesebuah wilayah.
- Mereka setia kepada raja dan tidak menderhaka.
- Contohnya, rakyat Srivijaya membuktikan kesetiaan dengan upacara persembaan dan meminum air sumpah.
- Inskripsi Telaga Batu digunakan dalam upacara persembaan antara pemerintah

dengan golongan diperintah dalam kerajaan Srivijaya.

- Dalam upacara persembaan rakyat kepada pemerintah Srivijaya, air dituang ke atas Inskripsi Telaga Batu dan mengalir di corong di bawahnya.
- Air tersebut akan ditadah dan diminum oleh rakyat untuk menunjukkan kesetiaan kepada pemerintah.

2. Warisan ciri-ciri negara bangsa

- Ciri-ciri negara bangsa kerajaan Alam Melayu sebelumnya diteruskan oleh kerajaan Srivijaya yang berpusat di Palembang.
- Berikan asas kukuh untuk kerajaan Srivijaya berkembang dan muncul sebagai empayar yang terkenal.
- Ciri-ciri negara bangsa membawa kesejahteraan kepada empayar Srivijaya dan kemudian diwarisi oleh Kesultanan Melayu Melaka.
- KMM serapkan ciri-ciri lain dalam memperkukuh negara bangsanya.
- Diteruskan pula oleh Kesultanan Johor-Riau dengan menekankan kepentingan Islam dalam melaksanakan ciri-ciri negara bangsa.

1.2 Ciri-ciri Negara Bangsa Kesultanan Melayu Melaka

- Ciri-ciri negara bangsa yang diwarisi oleh KMM membuktikan pentingnya pembinaan sesebuah negara bangsa.
- KMM mempunyai sistem pentadbiran, peraturan, masyarakat yang tersusun dan corak politik yang tersendiri bagi membentuk negara bangsa.

1. Ciri-ciri Negara Bangsa KMM

(a) Kerajaan

- Kerajaan muncul sebab adanya raja.
- Raja merupakan pemerintah tertinggi.
- Raja dibantu pembesar.
- Pemerintahan beraja diperkukuh dengan Sistem Pembesar Empat Lipatan yang menjadi tonggak pentadbiran Melaka.
- Wujud pentadbiran kerajaan tersusun menjadikan Melaka sebagai empayar yang terkenal.
- Pemerintah KMM menggunakan gelaran sultan selepas kedatangan Islam.

(b) Rakyat

- Tumpahkan taat setia kepada Sultan Melaka.

- Patuh undang-undang yang dikuatkuasakan.
- Rakyat Melaka terdiri daripada orang Melayu dan Orang Laut.
- Golongan diperintah terdiri daripada rakyat iaitu golongan merdeka dan hamba.
- Kesejahteraan rakyat dijamin oleh sultan dan rakyat akui kekuasaan sultan.
- Hubungan timbal balik mewujudkan persefahaman dan ikatan antara golongan pemerintah dengan diperintah.

(c) Kedaulatan

- Lambang kekuasaan tertinggi seseorang sultan.
- Merupakan hak mutlak sultan untuk kawal rakyat dan wilayah.
- Kedaulatan KMM diakui kerajaan lain dan bebas daripada campur tangan kuasa asing.
- Contoh - diiktiraf oleh kerajaan Dinasti Ming.
- Kerajaan Dinasti Ming telah menghantar orang utusan, diketuai oleh Laksamana Cheng Ho untuk mengeratkan hubungan.

(d) Wilayah pengaruh

- Merujuk kawasan pemerintahan raja yang diterima dan diakui oleh rakyat.
- KMM mempunyai wilayah pengaruh yang luas merangkumi keseluruhan Semenanjung Tanah Melayu dan Pantai Timur Sumetara.
- Diperoleh melalui penaklukan, naungan dan perkahwinan.
- Wilayah pengaruh yang luas buktikan kewibawaan pemerintah kerajaan ini.

(e) Undang-undang

- Terdapat dua undang-undang bertulis pada zaman Kesultanan Melayu Melaka.
- Hukum Kanun Melaka & Undang – Undang Laut Melaka.
- Digunakan untuk mengukuhkan kerajaan dan melindungi rakyat.
- Menjadikan Kesultanan Melayu Melaka sebagai sebuah kerajaan unggul.

(f) Lambang Kebesaran

- Merupakan identiti sesebuah kerajaan dan keistimewaan Sultan Melaka.
- Simbol kedaulatan sultan yang memerintah.
- Ini termasuklah adat istiadat, penggunaan warna, nobat, regalia and cap mohor.
- Cap Mohor digunakan untuk mengesahkan arahan daripada sultan.

2. Wilayah taklukan

- Diperoleh melalui peperangan.

- Antaranya:
 - Pahang
 - Kuala Linggi
 - Kelantan
 - Rokan
 - Inderagiri
 - Kampar

3. Wilayah Naungan

- Wilayah yang menerima ketuanan Kesultanan Melayu Melaka
- Melalui perkahwinan atau persahabatan.
- Contoh:
 - Lingga
 - Patani
 - Kedah
- Perolehan wilayah melalui perkahwinan
- Contoh: Kerajaan Majapahit hadiahkan Siantan kepada Sultan Mansur Shah kerana mengahwini Puteri Majapahit.

1.3 Keunggulan Sistem Pentadbiran dan Undang-undang sebelum kedatangan Barat

- Keunggulan bererti kesempurnaan dan keistimewaan yang dimiliki oleh sesebuah kerajaan.
- Dalam Kesultanan Melayu Melaka, keunggulan terbukti melalui sistem pentadbiran dan undang-undang yang tersusun sehingga menjadikan kerajaan ini masyhur.

1. Sistem Pentadbiran

- Mempunyai sistem pentadbiran lengkap dan tersusun dikenali sebagai Pembesar Empat Lipatan.
- Pentadbiran KMM terdapat Pembesar Berempat iaitu, Bendahara, Penghulu Bendahari, Temenggung dan Laksamana.
- Pembesar lain yang bantu dalam pentadbiran seperti Syahbandar, Bentara, Orang Kaya, hulubalang dan penghulu.
- Menjadikan pentadbiran KMM lancar dan tersusun.
- Kesannya – KMM muncul sebagai kerajaan yang unggul.
- Sultan Melaka memberi kuasa memerintah atau mentadbir sesuatu wilayah, sungai atau pulau kepada para Pembesar Berempat.
- Setiap kawasan dikenali sebagai kawasan pegangan.

(a) Pentadbiran dan peranan

(i) Sultan

- Mengetuai pemerintahan.

- Mempunyai kuasa dalam segala aspek pemerintahan, peperangan, hubungan diplomatik dan agama.
- (ii) Bendahara**
 - Ketua pentadbir dan ketua turus angkatan tentera.
 - Menasihati sultan dalam pelbagai perkara.
 - Menjadi pemangku sultan.
- (iii) Penghulu Bendahari**
 - Menguruskan perbendaharaan secara teratur.
- (iv) Syahbandar**
 - Mengutip cukai di Pelabuhan.
- (v) Temenggong**
 - Menjaga keamanan di darat dan di laut.
 - Menjaga kota Melaka.
- (vi) Laksamana**
 - Sebagai panglima angkatan laut Melaka.
- (vii) Pembesar lain**
 - Menguruskan pentadbiran di daerah dan kampung.
 - Dilantik oleh Sultan dan Pembesar Berempat.
 - Menjaga keamanan kawasan pentadbiran
 - Dibenarkan untuk mengutip cukai di kawasan pegangan.
- (b) Peringkat pentadbiran Kesultanan Melayu Melaka**- (i) Peringkat pusat**
 - Dilaksanakan oleh Pembesar Berempat – Bendahara, Penghulu Bendahari, Temenggong dan Laksamana.
 - Wujud hubungan persefahaman/muafakat dua hala antara sultan dengan pembesar.
 - Kesan – wujudkan proses pentadbiran sempurna dan elakkan tindakan sewenang-wenang oleh pemerintah.
- (ii) Peringkat jajahan**
 - Pembesar ditugaskan untuk uruskan pentadbiran daerah dan kampung.
 - Dilantik oleh sultan dan Pembesar Berempat.
 - Berperanan jaga dan kekalkan keamanan kawasan pentadbiran serta dibenarkan mengutip cukai.
- (c) Sistem kewangan yang teratur**

- Sumber pendapatan KMM daripada urusan perdagangan, segala jenis cukai dan ufti daripada wilayah taklukan serta naungan.
- Penghulu Bendahari dilantik uruskan perbendaharaan secara teratur.
- Syahbandar bertanggungjawab mengutip cukai di pelabuhan manakala pembesar lain kutip cukai di kawasan pegangan.
- Hasil perbendaharaan disalurkan untuk kepentingan kerajaan – contohnya, beli senjata dan bina istana.
- Kesannya – jadikan KMM maju dan makmur.
- (d) Sistem keselamatan yang kemas**
 - Mempunyai sistem keselamatan yang kemas untuk jaga keselamatan di darat dan laut.
 - Sebab – keamanan teras kepada kemasyhuran KMM.
 - Temenggong dilantik jaga keselamatan kota Melaka.
 - Laksamana bertindak sebagai panglima angkatan laut Melaka.

2. Undang-undang

- KMM mempunyai dua undang undang yang berasaskan syariah dan hukum adat - Hukum Kanun Melaka dan Undang- Undang Laut Melaka.
- (a) Hukum Kanun Melaka**
 - Mengandungi 44 fasal.
 - Membincangkan tentang jenayah, bidang kuasa sultan dan pembesar, kekeluargaan dan hal berkaitan ekonomi.
- (i) Jenayah**
 - Jenayah menggugat ketenteraman dan keharmonian.
 - Pelbagai hukuman setimpal dikenakan terhadap perbuatan jenayah seperti membunuh, menikam dan mencuri.
 - Fasal 5.1 - hukuman bunuh terhadap seseorang yang didapati membunuh tanpa pengetahuan raja atau pembesar.
 - Fasal 4 - hukuman bunuh terhadap sesiapa yang ingkar arahan dan memalsukan titah sultan.
- (ii) Peranan sultan dan pembesar**
 - Setiap pembesar mempunyai peranan dalam pentadbiran dan

perlu arif dengan pelaksanaan undang-undang.

- Fasal 1 - dijelaskan tugas sultan, Bendahara, Temenggung dan Penghulu Bendahari.
- Sultan bertanggungjawab untuk melantik pembesar – contohnya, Bendahara dan Temenggung.

(iii) Kekeluargaan

- Isu kekeluargaan diberi perhatian oleh Kesultanan Melayu Melaka.
- Diwujudkan untuk keharmonian dalam keluarga dan selesaikan masalah dalam keluarga dan perkahwinan
- Fasal 26 - pernikahan memerlukan empat orang saksi, jika tidak cukup memadai dua orang.
- Hamba abdi dan wanita tidak boleh menjadi saksi dalam pernikahan.

(iv) Ekonomi

- Perdagangan elemen penting KMM.
- Mempunyai peraturan jelas tentang urus niaga untuk kawal perdagangan di Melaka.
- Tujuan tidak berlaku kesalahan yang bertentangan ajaran Islam.
- Fasal 30 - amalan riba diharamkan dalam urusan perniagaan.
- Orang niaga hendaklah akil baligh, siuman dan perlu melafazkan niat jual beli.

- Dalam Hukum Kanun Melaka, hanya raja yang boleh gunakan perkataan:
 - titah
 - murka
 - kurnia
 - anugerah

- Rakyat tidak dibenarkan mempersenda dan menuturkan perkataan tersebut.

(b) Undang-Undang Laut Melaka

- Diusahakan oleh beberapa nakhoda Melaka iaitu Nakhoda Jenal, Nakhoda Diri dan Nakhoda Sahak.
- Diperkenan oleh Sultan Mahmud Shah.
- Mengandungi perkara berkaitan peranan nakhoda, pelayaran, jenayah di atas kapal dan percukaian.

(i) Peranan nakhoda

- Nakhoda berkuasa penuh dan ibarat raja dalam pelayaran.
- Semua pihak harus mematuhi arahan dan perintah nakhoda.

- Fasal 13.1 - Nakhoda diberikan keutamaan berniaga selama empat hari.
- Fasal 13.3 - Nakhoda perlu bermesyuarat dengan semua orang dalam kapal dan dapat persetujuan jika tempat persinggahan tidak terdapat dalam senarai.

(ii) Pelayaran

- Dijelaskan peranan beberapa pegawai lain seperti jurumudi, malim dan jurubatu.
- Pelaksanaan peranan masing-masing jadikan pelayaran selamat dan lancar.
- Fasal 9 – seorang malim harus arif tentang ilmu pelayaran.
- Contoh – mengetahui keadaan ombak, arus dan kedudukan bulan dan bintang supaya pelayaran selamat.
- Jika malim lalai dan menyebabkan pelanggaran dan kerosakan, dia akan dijatuhkan hukuman bunuh.

(iii) Jenayah

- Jenayah atas kapal menggugat ketenteraman dan keselamatan isi kapal.
- Menjelaskan hukuman terhadap perbuatan mencuri, membunuh dan memberontak.
- Fasal 5 – seseorang yang berkelakuan jahat dan membunuh orang di atas kapal akan dikenakan hukuman mati.

(iv) Percukaian

- Tekankan percukaian yang sistematik dan adil.
- Pelbagai cukai dikenakan dalam urusan pelayaran untuk perdagangan – contohnya, cukai perjalanan dan hasil perniagaan.
- Fasal 6.3 - nakhoda menentukan jumlah cukai yang dikenakan terhadap penumpang.
- Contoh – 1/10 daripada hasil penumpang sekiranya penumpang ingin turun sebelum sampai janjinya sama ada tiga tahun, tiga bulan atau tiga hari.

1.4 Peranan Pemerintah dan Rakyat

- Hubung kait pemerintah dan rakyat sejak zaman Kesultanan Melayu Melaka selaras dengan konsep **waadat** (perjanjian).
 - Rakyat bernaung di bawah pentadbiran sultan dan pembesar saling berkait antara satu sama lain.
 - Tujuan – gerakkan jentera kerajaan dan sistem pemerintahan.
 - Hubungan timbal balik ini kukuhkan pemerintahan KMM.
 - Kesannya – bawa kepada kegemilangan KMM.
1. **Golongan Pemerintah dan Rakyat**
- Masyarakat dalam KMM terbahagi kepada golongan pemerintah dan diperintah.
 - Golongan pemerintah terdiri daripada sultan, pembesar, kerabat diraja dan ulama.
 - Rakyat terdiri daripada pelbagai golongan seperti peniaga, petani, tukang dan nelayan.
 - Hamba pula terdiri daripada hamba raja, hamba berhutang dan hamba biasa.
- (a) **Peranan Sultan**
- Menaungi dan menjaga keselamatan rakyat negeri baginda.
 - Mewujudkan perpaduan rakyat.
 - Bertanggungjawab terhadap kemakmuran serta kestabilan kerajaan.
 - Memperkenalkan undang-undang untuk mengawal rakyat.
- (b) **Peranan Pembesar**
- Memelihara keamanan dan kebajikan rakyat di kawasan pegangan.
 - Menjadi perantara sultan dengan rakyat.
 - Mengutip hasil melalui **sistem serah** dan membekalkan tenaga tentera melalui **sistem kerah**.
- (c) **Peranan Rakyat**
- Menunjukkan taat setia kepada pemerintah.
 - Mematuhi segala arahan pemerintah.
 - Tidak menderhaka kerana takut ditimpa **tulah** (ditimpa kecelakaan kerana melanggar larangan atau derhaka kepada raja).
 - Menghadiri majlis umum seperti gotong-royong.
 - Menjadi tentera, pengayuh atau pendayung kapal perang.
 - Menyumbang tenaga kerja melalui sistem kerah seperti membina istana atau jalan.
- **Kesan hubungan** – memelihara kedaulatan raja dan menjamin kesejahteraan rakyat.

- **Tulah** bermaksud kecelakaan yang menimpa seseorang sebab melanggar larangan atau titah raja dan derhaka kepada raja.
- Maksud **waadat** ialah perjanjian yang dilakukan oleh Demang Lebar Daun yang mewakili golongan diperintah dengan Sang Sapurba yang mewakili golongan pemerintah.
- **Sistem serah** merupakan pemberian sebahagian daripada hasil tanaman yang diusahakan oleh rakyat kepada pemerintah. Pemberian ini dilakukan sebagai balasan kepada pembesar yang menyediakan tanah untuk rakyat. Kadar dan nilai serahan bergantung pada hasil tanaman dan ternakan yang diperolehi.
- **Sistem kerah** merupakan sesuatu pekerjaan yang dibuat tanpa diberi upah. Misalnya membina istana, kubu, jalan, dan saluran. Sistem ini menunjukkan adanya sikap taat setia, sedia berkorban, berganding bahu rakyat untuk membantu pemerintah.

Kepentingan hubungan baik

- Hubungan baik antara pemerintah dengan rakyat memainkan peranan yang sangat penting dalam usaha menjamin kesejahteraan.
- Hubungan ini dapat memelihara kedaulatan raja dan kesejahteraan rakyat.
- Sebagai rakyat, kita perlu menjaga hubungan baik dengan pemerintah bagi mengekalkan kemajuan dan keamanan negara.

Rumusan

- Ciri-ciri negara bangsa yang diwarisi oleh kerajaan Srivijaya daripada kerajaan Alam Melayu sebelumnya telah mengukuhkan kerajaan tersebut.
- Ciri-ciri negara bangsa Kesultanan Melayu Melaka merupakan asas kepada kewujudan negara bangsa di negara kita.
- Kepimpinan yang baik dan diperkukuh dengan ciri-ciri negara bangsa yang tersendiri mencerminkan keunggulan Kesultanan Melayu Melaka.
- Kekukuhan kesultanan ini dilengkapi dengan keunggulan pentadbiran dan undang-undang yang tiada tolok tandingan pada zamannya dan diwarisi oleh kerajaan Melayu selepasnya.
- Keunggulan ini mengukuhkan kelangsungan ciri-ciri negara bangsa yang diwarisi sehingga hari ini.
- Ciri-ciri negara bangsa ini juga memupuk perasaan cinta akan negara dalam kalangan penduduk.

- Sebagai rakyat Malaysia, kita harus berbangga kerana mewarisi asas negara bangsa yang menjamin kesejahteraan dan keharmonian negara kita.

.....

BAB 2 - KEBANGKITAN NASIONALISME

2.1 Maksud Nasionalisme

- Perasaan cinta yang mendalam pada bangsa dan negara.
- Diertikan sebagaimangat kebangsaan yang menjelaskan sikap bangsa.
- Merujuk perjuangan menentang penjajahan serta pembelaan terhadap bangsa dan negara.
- Gerakan membebaskan tanah air, kuasa politik, ekonomi dan sosial daripada penguasaan orang asing.
- Idea nasionalisme tidak sama antara negara dengan zaman kerana idea tersebut berkait rapat dengan pengalaman sejarah dan pengaruh sekeliling seperti keturunan, agama, bahasa dan adat resam.

1. Pendapat Tokoh

(i) Hans Kohn

- Gerakan seseorang yang setia pada negara dan bangsanya.

(ii) Professor William R. Roff

- Kebangkitan nasionalisme Melayu lebih kepada kesedaran diri sebelum Perang Dunia Kedua.
- Berpunca daripada ancaman terhadap hak kepentingan orang Melayu serta faktor ekonomi.
- Juga timbul akibat bimbang terhadap sekularisme dan imperialisme Barat di Tanah Melayu.

(iii) Dato' Onn Jaafar

- Perlu melahirkan bangsa yang lebih tegap, kuat dan boleh berdiri sendiri serta bersatu setanding bangsa lain di dunia.

(iv) Dr. Burhanuddin al-Helmi

- Perjuangan menentang penjajahan perlu ada persatuan dan perpaduan yang kuat, iaitu *Nasional Fronts*.
- Perjuangan perlu berpegang pada tatatertib, adab sopan bangsa Melayu dan agama Islam.
- Tujuan rampas kembali hak mutlak bangsa.

(v) Dr. R. Suntharalingam

- Merupakan fenomena sejagat yang iktiraf hak setiap bangsa untuk tubuhkan negara sendiri secara berdaulat.
- Individu dituntut untuk menyalurkan kesetiannya kepada negara bangsa.

(vi) Professor Datuk Zainal Abidin Abdul Wahid

- Nasionalisme telah wujud sejak zaman Kesultanan Melayu Melaka.
- Kesetiaan kepada raja merupakan ciri nasionalisme Ketika itu.
- Orang Melayu berpegang kepada faham kebangsaan yang bersifat ke "Tanah Melayuan".

(vii) Professor Emeritus Tan Sri Dr. Khoo Kay Kim

- Dalam konteks Melayu sebelum merdeka, merujuk perjuangan orang Melayu bagi merebut kedudukan unggul mereka kembali dalam negara sendiri.

2.2 Perkembangan Idea Nasionalisme di Barat

- Berkembang akibat tentangan terhadap pemerintahan beraja.
- Menjadi simbol penindasan yang menggugat hak dan kebebasan rakyat.
- Contohnya, nasionalisme antiraja ialah Revolusi Keagungan di England dan Revolusi Perancis.
- Idea nasionalisme juga berhubung dengan pergelutan untuk mendapat kemerdekaan seperti Revolusi Amerika.

1. Revolusi Keagungan (1688) - England

- Nama lainnya adalah Glorious Revolution.
- Nasionalisme bercorak antiraja.
- Berlaku akibat ingin menegakkan kedaulatan parlimen dan hak asasi rakyat.
- Pemerintahan Raja James II membelakangkan parlimen semasa menggubal undang-undang.
- Ahli parlimen bangkit menentang pemerintahan raja berkuasa mutlak.
- Mary II dan suaminya, Raja William of Orange dari Belanda menyokong ahli parlimen.
- Raja James II lari ke Perancis kerana kurang sokongan.
- Peristiwa ini dikenali Revolusi Keagungan kerana peralihan kuasa berlaku secara aman tanpa pertumpahan darah.
- Semasa Mary II dan William of Orange menjadi pemerintah, kedaulatan parlimen dan sistem raja berperlembagaan dimantapkan.

- Bill of Rights digubal untuk beri keutamaan kepada parlimen gubal undang-undang dan kutip cukai.
- **Pemikiran John Locke (ahli falsafah Inggeris)**
 - Selepas Bill of Rights digubal, John Locke hasilkan karya *Two Treatises of Government*.
 - Tekankan prinsip raja berperlembagaan.
 - Menolak konsep raja berkuasa mutlak dan menegaskan kerajaan patut diasaskan atas persetujuan antara pemerintah dengan rakyat.
 - Undang-undang perlu digubal bagi memenuhi hak asasi manusia.
- 2. **Revolusi Amerika (1776)**
 - Perjuangan untuk memperoleh kemerdekaan.
 - Rakyat Amerika menentang penjajahan British.
 - Penentangan disebabkan British tidak melindungi hak penduduk, iaitu sebahagian daripada empayar British.
 - Terdapat 13 buah tanah jajahan British di Amerika.
 - Rakyat Amerika menentang pelbagai akta yang diperkenalkan untuk kutip cukai.
 - Contohnya - Akta Pelayaran, Akta Gula, Akta Setem dan Akta Teh.
 - Penduduk laungkan slogan "tiada cukai tanpa perwakilan" kerana tiada wakil Amerika dalam Parlimen British.
 - Kesannya – berlaku peristiwa 'JamuanTeh Boston', iaitu pedagang Amerika membuang teh ke laut sebagai protes.
 - George Washington mengetuai kongres dan isytiharkan perang terhadap British untuk kemerdekaan Amerika.
 - Tahun 1776, kongres meluluskan Pengisytiharan Kemerdekaan Amerika yang ditulis oleh Thomas Jefferson (ahli falsafah Amerika).
 - Pengisytiharan menegaskan jika kerajaan gagal menjamin hak kehidupan, kebebasan dan kebahagiaan maka menjadi hak penduduk untuk membentuk kerajaan baharu.
 - Revolusi tamat pada 1783 apabila British akui kemerdekaan Amerika.
 - Sebanyak 13 buah bekas tanah jajahan digabungkan, diberi nama baharu iaitu Amerika Syarikat dan sistem pemerintahan demokrasi diperkenalkan.
- 3. **Revolusi Perancis (1789)**

- Idea nasionalisme oleh golongan pemikir Perancis seperti Jean Jacques Rousseau (Rousseau), iaitu ahli falsafah Perancis dan Voltaire.
- Nasionalisme bercorak antiraja.
- Tercetus daripada idea nasionalisme yang perjuangkan kebebasan, persamaan dan persaudaraan.
- Jean Jacques Rousseau menulis *The Social Contract* yang kemukakan keunggulan suara rakyat bagi jamin masyarakat sejahtera.
- Menurutnya, suara rakyat digelar "hasrat umum" merupakan kata sepakat golongan yang ada kesedaran.
- Kedaulatan suara rakyat lebih tinggi daripada institusi raja dan birokrasi.
- Golongan revolusi menentang pemerintahan autokratik Raja Louis XVI (1774-1792) dan golongan bangsawan kerana memonopoli banyak keistimewaan, sebaliknya rakyat dibebani dengan pelbagai cukai.
- Golongan revolusi menggempur penjara Bastille dan membebaskan tahanan politik.
- Mereka juga menggulingkan Raja Louis XVI.
- Kesannya - muncul Republik Perancis dan mengakhiri sistem pemerintahan beraja di Perancis.

2.3 Perkembangan Nasionalisme di Asia

- Merupakan kesinambungan idea nasionalisme di Barat.
- Kesan daripada pertembungan dengan bangsa Eropah.
- Kedatangan dan penjajahan kuasa Eropah di Asia cetuskan kebangkitan nasionalisme.
- Berlaku kebangkitan nasionalisme di India, China, Mesir, empayar Uthmaniyah dan Jepun.
- 1. **Nasionalisme di India**
 - Reaksi penduduk tempatan terhadap imperialisme British.
 - Kebangkitan rakyat tempatan dalam Dahagi India 1857 titik tolak perkembangan nasionalisme di India.
 - Dahagi India 1857 merupakan pemberontakan oleh sepai/askar upahan British berbangsa India terhadap ancaman British kepada adat, budaya dan agama masyarakat setempat.
- (a) **Nasionalisme awal**
 - Gerakan yang menekankan isu sosioagama.
 - Brahmo Samaj dan Arya Samaj merupakan pertubuhan yang giatkan

rasa cinta kepada budaya tempatan
kesan pengaruh budaya Barat.

(b) Penghujung abad ke-19

- Muncul golongan intelektual kesan pendidikan Barat yang memulakan gerakan nasionalisme lebih tersusun.
- Tubuhkan pertubuhan politik seperti Kongres Kebangsaan India (Indian National Congress, INC) 1885 dan Liga Muslim 1906 untuk menyuarakan pandangan.

(c) Awal abad ke-20

- Muncul gerakan bersifat keras.
- Diketuai nasionalis radikal seperti Bal Gangadhar Tilak dan Bipin Chandra Pal.
- Mereka menggerakkan semangat penentangan secara militan terhadap British.

(d) Selepas Perang Dunia Pertama

- INC berpegang kepada dasar tidak bekerjasama dengan British.
- Diterajui oleh Mahatma Gandhi yang menjadikan *satyagraha* sebagai pegangan untuk gerakkan nasionalisme di India.
- *Satyagraha* bermaksud berpegang teguh kepada kebenaran iaitu perjuangan tanpa keganasan.

(e) Selepas Perang Dunia Kedua

- INC dan Liga Muslim membentuk jawatankuasa khas bagi membuat rancangan pembahagian India kepada negara India dan Pakistan.
- 14.8.1947 - Pakistan diumumkan sebagai negara merdeka dan Muhammad Ali Jinnah sebagai Gabenor Jeneral Pakistan.
- 15.8.1947 - India diisytiharkan sebagai negara merdeka dan Jawaharlal Nehru sebagai Perdana Menteri pertama.

2. Nasionalisme di China

- Bertujuan mengukuhkan peradaban China dalam kalangan orang Cina daripada ancaman penguasaan politik dan ekonomi oleh kuasa asing.
- Bermula dengan penentangan terhadap kelemahan pemerintahan Dinasti Manchu (kerajaan Manchuria) yang dianggap orang luar dan hilang mandat.
- Mereka hilang kepercayaan kerana Dinasti Manchu kerana gagal menghalang kemasukan pengaruh Barat.
- Gerakan nasionalisme seterusnya bercorak anti-Barat kerana menentang campur tangan kuasa Barat di China.

- Gerakan kebangkitan rakyat dipelopori Dr. Sun Yat Sen.
- Beliau kemukakan Tiga Prinsip Rakyat (San Min Chu-i), sebagai ideologi perjuangan iaitu nasionalisme, demokrasi dan kebajikan sosial.
- Tahun 1911 gerakan Revolusi China berjaya menumbangkan pemerintahan Dinasti Manchu dan digantikan dengan pemerintahan republik di China.

3. Nasionalisme Empayar Uthmaniyah dan Mesir

- Lahir daripada kesedaran untuk mempertahankan pemerintahan Islam dan agama Islam daripada pemerintahan Barat pada abad ke-19.
- Mencetuskan gerakan Pan-Islamisme dan gerakan Islah.

(a) Gerakan Islah

- Merujuk gerakan pemulihan Islam.
- Dipimpin oleh Sayyid Jamal al-Din al-Afghani dan Sheikh Muhammad Abduh.
- Imperialisme Barat di Mesir sebabkan berlaku pertembungan budaya Eropah-Amerika dengan budaya tempatan.
- Kesannya, mengubah budaya dan tradisi kepercayaan masyarakat tempatan.
- Gerakan ini menyeru umat Islam berpegang ajaran Islam sebenar berpandukan al-Quran dan Hadis serta memperbaiki kehidupan masyarakat untuk bebas daripada penjajahan.

(b) Gerakan Pan-Islamisme

- Tahun 1883, Sayyid Jamal al-Din al-Afghani tubuhkan Al-Urwah al-Wutqha (Ikatan yang Kuat).
- Tujuan memperkuat rasa persaudaraan dan membawa umat Islam kepada kemajuan.
- Terbitkan akhbar *al-Urwah al-Wutqha* untuk sebar idea Pan-Islamisme, iaitu seruan penyatuan persaudaraan umat Islam seluruh dunia untuk bangkit menghalang peluasan kuasa Barat.
- Tahun 1914 - empayar Uthmaniyah keluaran fatwa menyeru umat Islam yang ditindas penjajah Barat untuk bangkit berjuang bersama-sama.
- Pemerintah empayar Uthmaniyah, Khalifah Abdul Hamid II - menggerakkan idea Pan-Islamisme ini.
- Mendapat sokongan umat Islam di seluruh dunia termasuk Tanah Melayu – contoh: kebangkitan Tok Janggut menentang British di Kelantan (1915).

4. Nasionalisme di Jepun

- Digerakkan pemerintah Jepun.
- Disebabkan kesedaran mencapai kemajuan bagi mengelakkan ancaman imperialisme Barat.
- Maharaja Mikado Meiji (1868) melancarkan pemulihan Jepun yang menekankan pemodenan mengikut model Barat.
- Tujuan supaya Jepun dihormati kuasa Barat.
- Prinsip dan **semangat bushido** menjadi asas bina nasionalisme kalangan rakyat dan pemerintah era Pemulihan Meiji.
- **Semangat bushido** - sikap yang sanggup menanggung risiko, bersungguh-sungguh mencapai cita-cita dan sedia berkorban demi tanggungjawab terhadap ketua dan negara.
- Pemulihan Meiji meliputi gerakan pembaharuan dalam semua aspek kehidupan.
- Tujuan menjadikan Jepun sebagai negara perindustrian dan kuasa tentera yang kuat pada awal abad ke-20.
- Desakan ekonomi dan nasionalisme melampau oleh golongan tentera - Jepun menjadi kuasa imperialis di Asia.
- Nasionalisme di Asia merupakan gerakan untuk menamatkan penjajahan kuasa asing dan menuntut perubahan politik seiring dengan pembinaan negara bangsa.
- Contohnya, di India, Mesir dan China.
- Nasionalisme juga berlaku dalam bentuk gerakan pembaharuan dalam negara untuk mengekalkan kedaulatan seperti yang telah berlaku di empayar Uthmaniyah dan Jepun.

2.4 Perkembangan Nasionalisme di Asia Tenggara

- Bermula daripada gerakan membebaskan diri daripada penjajahan kuasa Barat seperti yang berlaku di Filipina, Burma (Myanmar), Vietnam dan Indonesia.
- Di Thailand, gerakan nasionalisme menuntut pembaharuan dalam pentadbiran untuk mengekalkan kedaulatan negara daripada ancaman imperialisme.

1. Nasionalisme di Filipina

- Muncul untuk menghapuskan penjajahan asing.
- Tokoh nasionalis seperti Jose Rizal, Andres Bonifacio (Bonifacio) dan Emilio Aguinaldo (Aguinaldo).

(i) Peringkat awal

- Berbentuk Gerakan Propaganda.
- Dipimpin oleh Jose Rizal.

- Tujuan menuntut Filipina dijadikan sebahagian wilayah Sepanyol dan mempunyai hak yang sama rata seperti bangsa Sepanyol.
- Menubuhkan Liga Sepanyol 1892 untuk mendesak Sepanyol lakukan perubahan politik, ekonomi dan sosial di Filipina.

(ii) Nasionalisme bercorak radikal

- Gerakan Propaganda gagal dan telah mencetuskan gerakan yang lebih radikal.
- Dipimpin oleh Andres Bonifacio.
- Menubuhkan Katipunan iaitu gerakan revolusioner untuk memperoleh kemerdekaan melalui revolusi.
- Menggunakan akhbar *Kalayaan* untuk sebar idea revolusi kepada rakyat Filipina.
- Bekerjasama dengan Emilio Aguinaldo memimpin Katipunan melancarkan Revolusi Filipina pada 1896 untuk singkirkan pemerintahan Sepanyol tetapi usaha gagal.

(iii) Kerjasama dengan Amerika Syarikat

- Aguinaldo bekerjasama dengan Amerika Syarikat dan berjaya mengusir Sepanyol.
- Aguinaldo isytiharkan kemerdekaan Filipina.
- Amerika Syarikat tidak iktiraf Perisytiharan Kemerdekaan Filipina oleh Aguinaldo pada 1899.
- Filipina diletakkan di bawah penguasaan Amerika Syarikat.
- Di bawah Amerika Syarikat, golongan nasionalis mengubah strategi perjuangan dengan menggunakan cara diplomasi melalui parti politik sederhana.
- Kesannya, Sergio Osmena, pemimpin Parti Nasionalis dilantik menganggotai Dewan Perhimpunan Filipina tahun 1907.
- Gerakan menuntut kemerdekaan diteruskan sehingga Perang Dunia Kedua.

2. Nasionalisme di Burma (Myanmar)

(i) Peringkat awal

- Perjuangan oleh golongan kelas menengah, sami Buddha (pongyi), Thakin (siswazah universiti) dan gplpangan petani menentang imperialisme British.

- Digerakkan golongan kelas pertengahan berpendidikan Barat kerana pengaruh British yang ancam kedudukan agama Buddha.
- Mereka tubuhkan Persatuan Belia Buddha (1906) tujuan mengekalkan tradisi Buddha, pendidikan dan kebudayaan Burma.
- Menggunakan isu kasut untuk bangkitkan nasionalisme.
- Orang British memakai kasut ketika memasuki kuil Buddha, dianggap mencemari kesucian agama Buddha.

(ii) Pimpinan lebih radikal

- Nasionalisme lebih radikal pimpinan U Ba Pe.
- Persatuan dinamakan Majlis Persatuan Am Kesatuan Burma (1906).
- Memperjuangkan isu berkaitan bangsa Burma.
- 1920, Revolusi Pelajar menuntut penubuhan universiti.
- Golongan sami Buddha menubuhkan Majlis Am Sangha Samagyi dan mencetuskan pemberontakan Saya San (1930-1932).
- Diketuai oleh Saya San (bekas pongyi) disokong oleh golongan petani yang terbeban dengan pelbagai jenis cukai.

(iii) Pengenalan Perlembagaan Burma 1935

- Mempengaruhi nasionalisme Burma.
- Perlembagaan ini memisahkan Burma dengan India.
- Kesannya, merangsang perjuangan ke arah berkerajaan sendiri.
- Golongan Thakin (siswazah universiti) menubuhkan Parti Do Bama Asiyone (Kami Orang Burma) untuk menuntut kemerdekaan.
- Pemimpinnya seperti Aung San, Kyaw Nein dan U Nu.
- Menggelar diri sebagai "Thakin" yang bermaksud tuan - menegaskan agar orang Burma mesti bertuankan orang Burma.
- Dr. Ba Maw memenangi pilihan raya 1937 dan dilantik sebagai Perdana Menteri pertama.

3. Nasionalisme di Vietnam

(i) Peringkat awal

- Nasionalisme muncul akibat perubahan sosiopolitik dan sosioekonomi setelah kedatangan Perancis.

- Gerakan nasionalisme dipelopori oleh golongan bangsawan dan pegawai daripada golongan Mandarin (pembesar yang terima pendidikan Confucius).
- Memperjuangkan pemulihan sistem pemerintahan beraja.

(ii) Kemunculan golongan intelektual

- Meningkatkan kesedaran politik dan gerakan anti-Perancis.
- Disalurkan melalui akhbar *Tribune Indige* dan *Cloche Felee*.
- Mengkritik penindasan Perancis dan menuntut hak rakyat Vietnam.

(iii) Selepas Perang Dunia pertama

- Bercorak revolusi dan mempunyai dua aliran ideologi iaitu nasionalisme dan komunisme.
- Parti aliran nasionalisme seperti Parti Nasionalis Vietnam - Viet Nam Quoc Dang Dang (VNQDD) pimpinan Nguyen Thai Hoc.
- Perjuangan berteraskan demokrasi, nasionalisme dan sosialisme.
- Melancarkan pemberontakan untuk mengusir Perancis pada 1930 dan tubuhkan kerajaan republik Vietnam.
- Perancis bertindak lumpuhkan gerakan nasionalis dengan menangkap dan menghukum bunuh pemimpin VNQDD, Nguyen Thai Hoc.
- Parti aliran komunisme diterajui Parti Komunis Vietnam (PKV) pimpinan Ho Chi Minh.
- Meneruskan gerakan revolusi menentang Perancis selepas kematian Nguyen Thai Hoc.
- September 1945, Ho Chi Minh berjaya mengisytiharkan kemerdekaan Republik Demokratik Vietnam di Hanoi, Vietnam Utara.
- Ho Chi Minh dilantik sebagai presiden pertama.
- Vietnam selatan berpusat di Saigon berada di bawah pengaruh Perancis dan Amerika Syarikat.
- Gerakan menentang Barat berterusan sehingga Republik Vietnam dibentuk pada tahun 1976.

4. Nasionalisme di Indonesia

(i) Peringkat awal

- Berkisarkan isu pendidikan untuk mengubah nasib rakyat akibat dasar penjajah Belanda.

- Perjuangan dipelopori Raden Adjeng Kartini.
 - Memimpin perjuangan untuk memajukan pendidikan kaum wanita.
 - Karyanya, terutama surat yang diutus kepada rakan-rakannya di Eropah dibukukan dengan judul Hilang Gelap Terbitlah Terang pada 1911.
 - Karya ini diterjemahkan ke dalam bahasa Inggeris, *Letters of a Javanese Princess*.
 - Mendedahkan diskriminasi Belanda menindas dan membawa kemunduran kepada bangsa Indonesia.
- (ii) Kemunculan pertubuhan lebih tersusun**
- Kesedaran nasionalisme berkembang melalui Muhammadiyah yang lebih tersusun.
 - Mempertahankan agama Islam daripada ancaman sekularisme Barat.
- (iii) Perjuangan parti politik radikal**
- Perjuangan lebih radikal dengan penubuhan parti politik yang perjuangkan kemerdekaan.
 - Contohnya, Sarekat Islam (SI), Partai Komunis Indonesia (PKI) dan Partai Nasionalis Indonesia (PNI).
- (iv) Kepimpinan dan pengaruh Soekarno**
- Kepimpinan Soekarno menjadikan PNI sebuah parti berpengaruh.
 - 1928, Kongres Pemuda Indonesia melahirkan ikrar "Sumpah Pemuda" yang menjadi tonggak nasionalisme.
 - Tiga asas dalam sumpah tersebut ialah satu tanah air, satu bangsa dan satu Bahasa untuk wujudkan negara bangsa yang utuh.
 - Soekarno membentuk Permuafakatan Perhimpunan Politik Kebangsaan Indonesia (PPPKI) bagi kukuhkan perjuangan.
 - Merupakan gabungan organisasi dan parti politik Indonesia yang memperjuangkan kemerdekaan.
- 5. Nasionalisme di Thailand**
- Berbeza daripada gerakan nasionalisme di negara Asia Tenggara lain yang bersifat antipenjajah dan memperjuangkan kemerdekaan.
 - Nasionalisme Thailand bertujuan mempertahankan kedaulatan negara dan menuntut penglibatan rakyat dalam pemerintahan.
- Dipelopori Raja Thailand melalui usaha diplomasi dan pemodenan.
- (i) Strategi pemodenan oleh Raja Mongkut dan Raja Chulalongkorn**
- Membina hubungan baik dengan kuasa Barat seperti British, Amerika Syarikat dan Perancis.
 - Melaksanakan birokrasi Barat, iaitu
 - Membawa masuk 80 orang penasihat Barat untuk melatih pegawai tempatan.
 - Penasihat kewangan, pelabuhan dan polis dari Britain.
 - Penasihat kastam dari Amerika Syarikat.
 - Penasihat ketenteraan dari Perancis.
 - Guru dari British untuk melaksanakan pendidikan Barat.
 - Pemodenan dan dasar terbuka diteruskan oleh putera baginda, Raja Chulalongkorn.
 - Tujuan menjadikan Thailand bebas daripada penjajahan Barat, terutama British.
- (ii) Pemerintahan Raja Vajiravudh**
- Nasionalisme rakyat muncul kerana kelemahan pentadbiran Raja Vajiravudh.
 - Rakyat menentang kerana penguasaan politik oleh kerabat raja.
 - Nai Pridi Phanomyong dan Field Marshal Phibulsongkram tubuhkan Parti Rakyat dan lancarkan Revolusi Thai 1932.
 - Kesannya, pemerintahan raja berkuasa mutlak ditamatkan dan pemerintahan raja berperlembagaan diperkenalkan.
 - Raja diletakkan pada kedudukan tertinggi tetapi tidak mencampuri urusan pentadbiran negara yang dijalankan oleh Perdana Menteri.
- (iii) Penguasaan ekonomi oleh kapitalis Barat dan orang Cina**
- Rakyat tidak puas hati dan menolak penguasaan ekonomi oleh kapitalis Barat dan orang Cina.
 - Perdana Menteri, Phibulsongkram meluluskan undang-undang, iaitu
 - Menyekat penguasaan ekonomi orang Cina.
 - Menggalakkan peribumi terlibat dalam ekonomi.
- (iv) Semasa Perang Dunia Kedua**
- Dasar bekerjasama dengan Jepun menyebabkan Thailand tidak dijajah oleh Jepun.

- Thailand memperoleh hak semula wilayah di Indochina dan negeri utara Tanah Melayu.

2.5 Kesedaran Nasionalisme di Negara Kita

- Kesedaran nasionalisme berlaku sejak zaman Kesultanan Melayu Melaka.
 - Berkembang semasa ancaman Siam dan British oleh tokoh pejuang tempatan.
- 1. Zaman Kesultanan Melayu Melaka**
 - Usaha Sultan Mahmud Shah melakukan serangan terhadap Portugis sebanyak tiga kali namun gagal.
 - 2. Perjuangan Sultan Kedah, Sultan Abdullah Mukarram Shah**
 - Menentang Syarikat Hindia Timur Inggeris (SHTI).
 - Berusaha mendapatkan kembali Pulau Pinang Kembali yang merupakan sebahagian wilayah Kedah.
 - Merupakan perjuangan terawal menentang British di Kedah.
 - 3. Perjuangan Penghulu Dol Said, Dato' Maharaja Lela Pandak Lam, Dato' Bahaman, Rentap, Mat Salleh, Tok Janggut dan Haji Ahmad Limbong**
 - Bermula akhir abad ke-19 dan awal abad ke-20.
 - Perjuangan bersifat setempat, iaitu menuntut kebebasan daripada ancaman luar dan mendaulatkan wilayah masing-masing.
 - Mendapat reaksi dan tindak balas yang keras daripada penjajah sehingga memaksa masyarakat bergerak secara sederhana.
 - 4. Perjuangan tokoh agama**
 - Dikaitkan dengan perjuangan tokoh agama sejak awal abad ke-20.
 - Dibawa oleh gerakan Islah.
 - Dipelopori oleh Sheikh Muhammad Tahir Jalaluddin, Haji Abbas Mohd Taha dan Syed Sheikh al-Hadi.
 - 5. Perjuangan melalui penulisan kreatif dan akhbar**
 - Digerakkan oleh Zainal Abidin Ahmad (Za'ba), Muhammad Rakawi Yusuf, Abdul Rahim Kajai, Hajah Zainon Munshi Sulaiman (Ibu Zain) dan Fatimah Yaakub.
 - 6. Perjuangan melalui pertubuhan sosioekonomi**
 - Dipelopori golongan berpendidikan Inggeris dan Melayu.
 - Tokoh seperti Ibrahim Haji Yaakob, Ishak Haji Muhammad, Ahmad Boestanam dan Burhanuddin al-Helmi.

- Walaupun menghadapi kekangan kewangan, halangan undang-undang dan pengawasan ketat pemerintah, perjuangan mengkritik dan menyedarkan masyarakat tetap diteruskan.

2.6 Faktor Kemunculan Gerakan Nasionalisme

- Nasionalisme abad ke-20 didorong faktor peranan agama, penulisan kreatif dan media cetak, sistem pendidikan, kemunculan golongan intelektual serta pengaruh luar dan serantau.
- 1. Peranan agama**
 - Pelajar yang melanjutkan pelajaran di Mesir terdedah falsafah perjuangan Gerakan Islah di Mesir.
 - Gerakan dipimpin sayyid Jamal al-Din al-Afghani, Sheikh Muhammad Abduh dan Rashid Rida.
 - Menyeru umat Islam Kembali kepada ajaran Islam sebenar berpandukan al-Quran dan Hadis.
 - Tujuan menentang imperialisme Barat di negara Islam.
 - 2. Penulisan kreatif**
 - Hasil sastera seperti novel, cerpen dan puisi daripada tokoh nasionalis.
 - Menjadi media utama menyampaikan mesej hidup bangsa yang perit dan menderita.
 - Penderitaan hidup beri kesan kepada rakyat untuk menaikkan semangat nasionalisme.
 - Contoh karya
 - Novel *Melor Kuala Lumpur* oleh Harun Aminurrashid
 - Cerpen *Cerita Awang Putat* oleh Abdul Rahim Kajai
 - Karya Pak Sako iaitu *Putera Gunung Tahan* dan *Anak Mat Lela Gila* menyindir penjajah dan ingatkan anak bangsa akan kepentingan menikmati kebebasan.
 - 3. Media cetak**
 - Akhbar dan majalah digunakan untuk menyebarkan berita dan maklumat.
 - Contoh akhbar dan majalah
 - *Jawi Peranakan*, akhbar terawal yang menegur campur tangan British dalam soal agama Islam di Singapura dan isu bahasa Melayu.
 - Akhbar *Sekola Melayu* digunakan sebagai bahan bacaan di sekolah.
 - Majalah *Al-Imam*, *Neracha* dan *Pengasuh* memuatkan idea pembaharuan.
 - Akhbar *Fajar Sarawak* diterajui angkatan intelektual Melayu seperti Muhammad

Rakawi Yusuf dan Johari Anang mengkritik dasar pemerintahan Brooke yang abaikan hak dan kepentingan rakyat Sarawak.

4. Sistem pendidikan

- Muncul pendidikan moden Islam melalui penubuhan madrasah.
- Meniup semangat baharu dalam kalangan pelajar abad ke-20.

(a) Pendidikan madrasah (agama)

- Contoh madrasah
 - Madrasah al-Attas di Johor Bharu (1914)
 - Madrasah al-Masyhur di Pulau Pinang (1916)
 - Madrasah al-Idrisiyah di Kuala Kangsar (1926)
- Menerima idea nasionalisme dari ulama Kaum Muda dari Sumatera Barat.
- Pelajar yang pulang belajar dari Mesir sebarakan idea kemajuan dan pemodenan kepada masyarakat.

(b) Pendidikan formal – MCKK dan SITC

- Raffles Institution di Singapura, Maktab Melayu Kuala Kangsar atau Malay College Kuala Kangsar (MCKK) dan Maktab Perguruan Sultan Idris atau Sultan Idris Training College (SITC) melahirkan golongan yang memimpin rakyat menuntut hak untuk mendapatkan pendidikan.
- Melalui sistem pendidikan, pelajar didedahkan dengan idea tokoh falsafah Islam dan Barat yang memperlihatkan kelemahan bangsa yang dijajah serta mendesak British melakukan pembaharuan.
- Contohnya, SITC menjadi medan ilmu untuk berbincang dan menghasilkan karya nasionalisme bagi menyedarkan masyarakat.

5. Kemunculan golongan intelektual

- Perkembangan sistem pendidikan melahirkan golongan intelektual seperti lepasan Timur Tengah.
- Contohnya Syed Sheikh a-Hadi yang gerakkan idea pembaharuan dalam masyarakat.
- Intelektual lepasan pendidikan Inggeris dan Melayu seperti Abdul Kadir Adabi, Dato' Undang Rembau Abdullah Haji Dahan, Mohammad Eunus Abdullah, Ustaz Abu

Bakar Mohd Said (Abu Bakar al-Baqir) dan Ibrahim Haji Yaakob.

- Mereka gunakan akhbar dan tubuhkan persatuan bersifat sosioekonomi serta politik.
- Tujuan menyedarkan rakyat tentang nasionalisme.

6. Pengaruh luar dan serantau

- Kebangkitan Pan-Islamisme di empayar Uthmaniyah menyedarkan umat Islam untuk Bersatu menentang ancaman luar.
- Gerakan Islah di Mesir menggesa umat Islam melakukan pembaharuan yang progresif.
- Kemunculan Jepun sebagai kuasa besar dunia yang berjaya tewaskan Rusia membuka mata penduduk tempatan perjuangkan nasib mereka.
- Gerakan Revolusi China pimpinan Dr Sun Yat Sen menimbulkan kesedaran nasionalisme.
- Gerakan ini menewaskan kerajaan Manchuria dan tubuhkan Republik China.
- Perjuangan Mahatma Ghandi di India menentang British tanpa kekerasan menjadi inspirasi pergerakan nasionalisme.
- Perjuangan Jose Rizal di Filipina dan Soekarno di Indonesia menyemarakkan semangat menentang penjajah di negara kita.

2.7 Perkembangan Nasionalisme

- Perkembangan nasionalisme di negara kita berlaku melalui tiga aspek.
- **Pertama**, perkembangan dipelopori golongan intelektual.
- **Kedua**, perkembangan ditinjau melalui penulisan oleh guru, penulis dan wartawan yang hasilkan akhbar, majalah, novel, cerpen dan puisi.
- **Ketiga**, perkembangan melalui pertubuhan dan persatuan bersifat sosioekonomi dan politik yang diterajui pelbagai pihak.

1. Perjuangan Golongan Intelektual

- Dipelopori golongan berpendidikan agama, Inggeris dan Melayu.

(a) Intelektual berpendidikan agama

- Tokoh digelar sebagai Kaum Muda salurkan idea melalui gerakan Islah.
- Menjadikan agama Islam sebagai asas kemajuan untuk dunia dan akhirat.
- Contoh tokoh seperti Sheikh Muhammad Tahir Jalaluddin, Syed

Sheikh al-Hadi dan Haji Abbas Mohd Taha.

- Dipengaruhi gerakan Islah semasa menuntut di Timur Tengah.

Penubuhan madrasah

- Kaum Muda tubuhkan madrasah untuk sebarkan fahaman Islah.
- Kesan sedar pentingnya pendidikan sebabkan banyak madrasah dibina.
- Contohnya, Madrasah al-Khairiah al-Islamiah di Pokok Sena, Kedah dan Maahad al-Ehya Assharif, Gunung Semanggol, Perak.
- Wanita diberikan peluang belajar di madrasah.
- Idea disebarkan melalui akhbar dan majalah yang bangkitkan semangat nasionalisme.
- Contohnya, akhbar *al-Imam*, *al-Ikhwān*, *Neracha* dan *Tunas Melayu*.

Akhbar Al-Imam

- Diterbitkan pada 23 Julai 1906.
- Mengandungi idea ulama yang menyeru umat Islam agar kembali kepada ajaran Islam yang sebenar dengan berpandukan al-Quran dan Hadis.
- Turut memuatkan perselisihan pendapat antara **Kaum Muda** dengan **Kaum Tua** tentang beberapa isu yang berkaitan dengan agama.
- Akhbar ini berkembang di Negeri-negeri Selat dan kawasan lain di Alam Melayu.
- Sementara itu, akhbar *Neracha* lantang menyuarakan rasa tidak puas hati terhadap penjajah British.
- Akhbar ini juga mengkritik sikap dan mentaliti masyarakat pada masa itu yang perlu dibangunkan melalui pendidikan dan tafsiran Islam yang lebih progresif.

(b) Intelektual berpendidikan Inggeris

- Maktab Melayu Kuala Kangsar (MCKK) ditubuhkan 1905.
- Melahirkan intelektual berpendidikan Inggeris.
- Asalnya ditubuhkan untuk melatih anak bangsawan bagi diserapkan dalam pentadbiran Inggeris.
- Gunakan kedudukan mereka untuk menyuarakan hak mendapat pendidikan bagi orang Melayu.
- Tokoh seperti Raja Chulan Raja Abdullah, mahmud Mat, Mohammad

Eunos Abdullah dan Raja Uda Raja Muhammad.

- Mereka bertugas sebagai pegawai kerajaan menuntut British memperbaiki taraf hidup orang Melayu.
- Juga menuntut lebih banyak peluang kerja kepada orang Melayu dalam jabatan kerajaan.
- Mereka salurkan idea dan tuntutan secara baik dengan British menggunakan akhbar seperti *Warta Malaya*, *Lembaga Malaya* dan *Utusan Melayu*.

(c) Intelektual berpendidikan Melayu

- Maktab Perguruan Sultan Idris (SITC) ditubuhkan tahun 1922.
- Tokohnya, O.T. Dussek, Abdul Hadi Hassan, Abdul Hadi Abdul Manan dan Harun Aminurrashid.
- Mereka berjaya tiupkan kesedaran nasionalisme dalam kalangan pelajar.
- Kesannya, lahirkan ramai tokoh penulis dan nasionalis.
- Kewujudan Pejabat Karang Mengarang - hasilkan buku berkualiti dan menjadi pemangkin mengasah bakat pelajar.
- Tokoh nasionalis yang muncul seperti Buyong Adil dan Abdul Hadi Hassan.
- Kemasukan bahan bacaan dari Timur Tengah dan Indonesia menjadikan SITC pusat ilmu yang dedahkan pembaharuan dari luar.
- Kurikulum SITC menitikberatkan mata pelajaran Sejarah dan keagungan empayar Melayu di Alam Melayu.
- Mata pelajaran Anyaman dan Kesihatan serta Sukan juga dianggap penting.
- 1929, Pertubuhan Ikatan Pemuda Pelajar dan Ikatan Semenanjung Borneo ditubuhkan.
- Kesannya, lahirkan persatuan radikal, iaitu Kesatuan Melayu Muda.

2. Perjuangan melalui penulisan

(a) Akhbar dan Majalah

(i) Tanah Melayu

- Digunakan untuk mengetengahkan isu hak dan masa depan bangsa, polemik Kaum Muda dengan Kaum Tua, isu pentadbiran, ekonomi, dan sosial.
- Syarikat Jelutong press menyuburkan kegiatan penerbitan akhbar.

- Intelektual yang berpendidikan Melayu dan Inggeris juga terlibat dalam perkembangan persuratkhabaran melayu awal abad ke-20.
- Muncul akhbar *Lembaga Melayu* dan *Utusan Melayu* diterajui Mohammad Eunos Abdullah.
- Muncul juga akhbar *Warta Malaya*, *Warta Jenaka*, *Majlis* dan *Majalah Guru*.
- Pengarang seperti Muhammad Yusof Ahmad (Tok Kenali), Muhammad Yusof Abdul hamid, Dato' Onn Jaafar dan Abdul Rahim Kajai.
- Mereka bersuara tentang pendidikan dan politik tanah air.
- Akhbar berbahasa Inggeris seperti *The Malay Mail* dan *The Malaya Tribune* muatkan perkembangan sosiopolitik dan ekonomi negara.

(ii) Sarawak

- Muncul akhbar *Fajar Sarawak* yang ditulis oleh Muhammad Rakawi Yusuf, Muhammad Awi Anang, Muhd Daud Abdul Ghani dan Haji Abdul Rahman Kassim.
- Menjadi saluran sedarkan kaum dijajah dan menggesa masyarakat bangkit menuju kemajuan.

(iii) Sabah

- Isu pendidikan, tanah bumiputera dan kewangan petani disuarakan oleh Ketua-ketua Anak Negeri.
- Disuarakan dalam mesyuarat mereka dan melalui aktiviti persatuan sosiobudaya.

(b) Akhbar Masyarakat Cina dan India

(i) Masyarakat Cina

- Editor merangsang pemikiran masyarakat Huachiao (kaum Cina seberang laut) untuk kekalkan identiti, perjuangkan nasib wanita dan menyemai perasaan cinta akan negara China.
- Penulisan cenderung ke arah negara asal mereka.
- Contoh akhbar, *Lat Pau* dan *Modern Daily News*.
- Abad ke-20, akhbar *Nanyang Tsung Hui Pao* dan *Chong Shin Yit Pao* memuatkan soal pemerintahan monarki serta pergolakan di China.

- Pada 1929, orientasi penulisan lebih bersifat antiimperialisme.
- Tahun 1930-an, akhbar *Nanyang Siang Pao* di Pulau Pinang mula perjuangkan soal kesatuan sekerja dan keadilan sosioekonomi bagi masyarakat kelas bawahan.

(ii) Masyarakat India

- Menerbitkan akhbar walaupun beroperasi dalam tempoh yang singkat.
- Memperjuangkan kepentingan politik dan sosial masyarakat India di negara ini.
- Contoh akhbar, *Tamil Nesan* dan *Tamil Murasu*.
- Akhbar *The Indian* dan *Indian Pioneer* memuatkan pemikiran dan kepentingan perpaduan masyarakat kelas menengah India di negara ini.
- Akhbar *Tamil Nesan* awalnya diterbitkan oleh peniaga India laporkan perkembangan di India dan kepentingan sosiopolitik masyarakatnya.

(c) Karya Kreatif

- Kemunculan novel bertemakan semangat cinta akan negara dan perjuangan membela nasib bangsa.
- Contohnya, novel *Mari Kita Berjuang* oleh Abdullah Sidek yang mengajak masyarakat memerdekakan diri dari aspek ekonomi.
- Contoh puisi, "Angan-angan dengan Gurindam" oleh Omar Mustaffa, "Sedarlah" oleh Harun Aminurrashid dan "Serunai Pujangga" oleh Abdul Samad Ahmad.
- Cerpen pula banyak bertemakan semangat pejuang, nasib bangsa dan cinta akan tanah air.
- Contohnya, "Rumah Besar Tiang Sebatang" oleh Ishak Haji Muhammad, "Cerita Awang Putat" karya Abdul Rahim Kajai dan "Di Sini Kita Bukannya Orang Dagang" oleh Shamsuddin Salleh.

3. Perjuangan melalui persatuan

(a) Kesatuan Melayu Singapura (KMS)

- Ditubuhkan tahun 1926 oleh Mohammad Eunos Abdullah.
- Bertujuan menggalakkan ahli aktif dalam pentadbiran, memperjuangkan kepentingan orang Melayu dalam politik dan pendidikan.

- Juga mementingkan pelajaran teknik dan pengajian tinggi.
- Kejayaan KMS mendorong banyak penubuhan persatuan negeri lain.
- Contohnya, Persatuan Melayu Pahang, Persatuan Melayu Selangor dan Persatuan Melayu Negeri Sembilan.
- Dianggotai oleh kakitangan kerajaan.
- Bekerjasama dengan British dan meminta supaya orang Melayu diberi peluang dalam pentadbiran.

(b) Persaudaraan Sahabat Pena (PASPAM)

- Ditubuhkan bagi menggalakkan ahli bersatu dan bertukar-tukar pendapat.

(i) Pulau Pinang

- Bermula di Pulau Pinang tahun 1934, berkembang dan giat-mengadakan perhimpunan seluruh Tanah Melayu hingga tahun 1939.
- Berusaha menyatukan pergerakan orang Melayu melalui kongres atau persidangan.
- Berjaya menghimpunkan wakil persatuan Melayu dari Brunei, Labuan dan Sarawak untuk mengutarakan isu kebangsaan.

(ii) Sarawak

- Muhammad Rakawi Yusuf antara pengasas PASPAM cawangan Kuching.
- Mempunyai hubungan baik dengan ahli KMS.
- Beliau dan Johari Anang turut mengasaskan Persatuan Melayu Sarawak (PMS) tahun 1939.

(iii) Sabah

- Ramai kalangan tokoh yang aktif dalam organisasi berbentuk penulisan.
- Kesannya, membangkitkan kesedaran tentang pentadbiran di Sabah.
- Kesedaran berpersatuan dalam kalangan masyarakat Sabah muncul akhir 1930-an.
- Penubuhan cawangan PASPAM di Jesselton (Kota Kinabalu), Tawau dan Labuan tahun 1939 meningkatkan kesedaran sosial kalangan ahli.
- Kebanyakan ahli di Sabah terdiri daripada guru sekolah Melayu, pegawai rendah kerajaan dan peniaga.

- Tokohnya seperti Mohammad Yaakob, Mohammad Shamsuddin dan Zakaria Gunn.

(c) Kesatuan Melayu Muda (KMM)

- Ditubuhkan hasil gagasan Ibrahim Haji Yaakob tahun 1937 dan didaftarkan tahun 1938.
- Berjuang melalui akhbar Majlis.
- Berhasrat untuk menentang British dengan gagasan Melayu Raya iaitu gabungan Tanah Melayu dan Indonesia.
- Menyeru orang Melayu bangkit berjuang menentang British.
- Dianggap radikal oleh British kerana berani menentang kerajaan kolonial.
- Membangkitkan perasaan anti-British melalui penulisan dalam Akhbar dan majalah.

(d) Persatuan Masyarakat Cina dan India

(i) Masyarakat Cina

- Sebelum Perang Dunia Kedua, masyarakat Cina masih menumpukan perhatian kepada negara China.
- Pemimpin revolusi China, Dr. Sun Yat Sen melawat pemimpin Cina di negara kita sebanyak empat kali.
- Tujuan untuk mendapat sokongan penentangan kerajaan Manchuria di China.
- Masyarakat Cina yang lahir di negeri-negeri Selat atau Cina Peranakan memberi perhatian kepada kebajikan dan perkembangan politik tempatan.
- Contohnya, Tan Jiak Kim berpendidikan Inggeris menubuhkan Persatuan Orang Cina Peranakan British (SCBA).
- Menggalakkan pendidikan tinggi dan teknikal dalam kalangan masyarakat Cina.
- 1915, Tan Cheng Lock berusaha hidupan cawangan SCBA di Melaka dan menuntut peluang berkhidmat dalam perkhidmatan kerajaan.

(ii) Masyarakat India

- Ditubuhkan untuk menjaga kepentingan masyarakat India di Tanah Melayu.
- Contohnya, Persatuan India Taiping dan Persatuan India Pulau Pinang.
- Tahun 1927, Persidangan India Se-Malaya diadakan di Kuala Lumpur

untuk membincangkan isu masyarakat India.

- G.V Thaver menubuhkan Malayan Indian Association (MIA).
- Tahun 1936, Dr. A.M. Soosay memimpin Central India Association of Malaya (CIAM) hasil gabungan 12 persatuan India dan empat dewan perniagaan.
- Berjaya kembangkan idea nasionalisme masyarakat India di Tanah Melayu dan menjaga kebajikan mereka.
- CIAM berjaya menaikkan idea nasionalisme masyarakat India di Tanah Melayu dengan lawatan Pandit Jawaharlal Nehru ke Tanah Melayu, 1937.

(iii) Masyarakat Sikh

- Terlibat dalam pasukan keselamatan.
- Menjadikan berek polis atau kuarters kerajaan dan gurdwara sebagai tempat aktiviti sosial dan agama.
- Gurdwara menjadi tempat penting masyarakat Sikh kembangkan kesedaran politik anti-British.
- Tahun 1902, ditubuhkan Persatuan Khalsa Diwan Malaya di Taiping, Perak.
- Menjadi persatuan berpengaruh untuk menjaga kepentingan masyarakat Sikh.

(iv) Masyarakat India Muslim

- Melibatkan diri dalam perniagaan dan pentadbiran.
- Contohnya, Sir Hussein Hasanal Abdoolcader iaitu ahli Majlis Perundangan Negeri-Negeri Selat (Straits Settlement Legislative Council – SSLC).

2.8 Kesan Perkembangan Nasionalisme

1. Kesan Politik

(a) Gesaan kerajaan berhasil

- Golongan intelektual berpendidikan Inggeris dan KMS gesa kerajaan meningkatkan peluang pekerjaan dalam pentadbiran British berhasil.
- Buktinya, bilangan orang Melayu bertambah dalam Malayan Civil Service (MCS) dari 7 orang (1930) kepada 20 orang (1937).

(b) Dasar desentralisasi British berkesan

- British memperkenalkan dasar desentralisasi mendorong orang Melayu lebih peka masa depan mereka.
- Desentralisasi mengembalikan kuasa sultan, residen dan Majlis Mesyuarat Negeri.
- Kesannya, orang Melayu mula menyuarakan kepentingan berpersatuan bagi membincangkan soal politik sehingga tertubuh persatuan negeri.

(c) Perhatian masyarakat Cina berubah

- Nasionalisme di China dorong golongan revolusi beri perhatian pendidikan Cina di negara kita.
- Menubuhkan Kelab bacaan dan pasukan drama agar masyarakat Cina dapat membaca berita dari China.
- Tahun 1921, banyak sekolah yang menggunakan bahasa Mandarin sebagai bahasa pengantar ditubuhkan bagi menggantikan dialek lain.

(d) Lahir masyarakat India 'the Strait born people'

- Sekitar 1930-an dan 1950-an muncul masyarakat India yang dilahirkan di Tanah Melayu.
- Mereka dikenali sebagai 'the Strait born people'.
- Masyarakat India di Tanah Melayu berusaha membentuk identiti sendiri dan semakin mementingkan perpaduan serta perkembangan politik tempatan.

(e) Kemunculan nasionalisme

- Kemunculan nasionalisme menyebabkan British lebih berhati-hati dan bertindak mengadakan beberapa sekatan.
- Tokoh-tokoh nasionalis ditangkap dan dipenjarakan.
- Contohnya, Ibrahim Haji Yaakob, Ishak Haji Muhammad dan Ahmad Boestamam dipenjarakan di Singapura tahun 1941.
- Mereka kemudiannya dibebaskan oleh Jepun tahun 1942.

1. Kesan Ekonomi

(a) Gesaan Kaum Muda

- Gesaan majukan diri dalam pendidikan dan ekonomi.
- Membangkitkan semangat berniaga dalam kalangan masyarakat Melayu.
- Kesannya, tertubuh persatuan kebajikan bernama al-Jamiah al-Khairiah di Singapura.

- Berjaya bangkitkan semangat berniaga dan menulis rencana berinformasi tentang kepentingan kemajuan.

(b) Kepentingan pendidikan

- Awal abad ke-20, British tekankan pendidikan rendah.
- Kesannya, menyukarkan usaha untuk tingkatkan taraf hidup.
- Za'ba sebagai tokoh nasionalis bangkitkan isu pendidikan semasa mengajar di SITC.
- Memberi kesedaran kepada guru pelatih akan kepentingan pendidikan tinggi dan kurikulum bahasa Inggeris.

(c) Peranan akhbar dalam pendidikan

- Akhbar berbahasa Inggeris *The Malay Mail* dan *The Malaya Tribune* mengasaskan dana bagi membantu orang Melayu melanjutkan pelajaran ke luar negara.
- Persekutuan Guru-guru Melayu Selangor dan persatuan negeri menyokong usaha tersebut.
- Tokoh yang mendapat pendidikan luar negara seperti Tun Abdul Rahman, Tunku Yaacob dan Mohd Zain Ariffin.

2. Kesan Sosial

(a) Kesedaran mendapatkan pendidikan

- Tuntutan untuk mendapatkan peluang pekerjaan disuarakan melalui akhbar, majalah dan persatuan.
- Mewujudkan kesedaran tinggi masyarakat untuk belajar di madrasah dan sekolah Melayu.
- Mendorong orang Melayu menulis dan menerajui majalah sendiri.

(b) Lepasn SITC meningkat

- Lepasn SITC menunjukkan peningkatan iaitu 58 orang (1924) kepada 141 orang (1940).
- Mereka berkhidmat sebagai guru untuk meningkatkan taraf pendidikan masyarakat.
- Kemunculan lebih ramai guru wanita menyemarakkan perkembangan nasionalisme.
- 1930, guru Wanita di Johor terbitkan majalah *Bulan Melayu* untuk memuatkan berita kemajuan dan pendidikan Wanita.
- Penggerak utama *Bulan Melayu*, Ibu Zain mengingatkan tentang kepentingan ilmu untuk mengangkat martabat wanita.

(c) Persatuan masyarakat India

- Masyarakat India dan Ceylon menubuhkan persatuan untuk menjaga kebajikan.
- Contohnya, E.E.C. Thuraisingham, Presiden Malayan Rubber Estate Owner Association berjaya membantu meningkatkan perusahaan getah semasa zaman kemelesetan ekonomi tahun 1920-an dan 1930-an.

(d) Kesedaran golongan intelektual Cina

- Menjelang Perang Dunia Kedua, masyarakat Cina meminta British menimbangkan penglibatan mereka dalam jawatankuasa kerajaan.
- Tan Cheng Lock menganggotai Majlis Perundangan Negeri-negeri Selat (SSLC).
- Beliau menuntut British menjaga kebajikan dan menyediakan dana untuk belajar dalam kalangan masyarakat Cina.

Rumusan

- Nasionalisme, iaitu perasaan cinta akan negara membawa maksud perasaan ingin membebaskan diri daripada penjajah.
- Perkembangan yang berlaku di Barat dan Asia mempengaruhi pergerakan nasionalisme di negara kita.
- Nasionalis berpendidikan agama, Inggeris dan Melayu menggunakan pelbagai medium untuk menyemarakkan nasionalisme.
- Tindakan mereka meninggalkan kesan kepada negara kita sehinggalah episod sejarah baharu negara muncul selepas Perang Dunia Kedua.

.....

BAB 3 - KONFLIK DUNIA DAN PENDUDUKAN JEPUN DI NEGARA KITA

3.1 Nasionalisme di Negara Kita Sebelum Perang Dunia

- Nasionalisme di negara kita sebelum perang dunia teretus daripada gerakan orang Melayu menentang campur tangan British.
 - Gerakan awal secara terbuka mendapat reaksi dan tindak balas yang keras daripada British.
- 1. Kesedaran Awal Nasionalisme**
- Sejak awal abad ke-20, British berusaha membendung pengaruh idea gerakan Islam dari Timur Tengah.
 - Enakmen Undang-undang Islam 1904 diperkenalkan oleh British dengan persetujuan Raja-raja Melayu.
 - Sesiapa mencetak atau edar tulisan berkaitan agama dan politik Islam tanpa izin sultan boleh dipenjarakan.
 - Dua badan penyiasat ditubuhkan oleh British untuk mengawal gerakan Islamiah, iaitu
 - Jabatan Siasatan Jenayah (Criminal Intelligence Department).
 - Biro Siasatan Politik (Political Intelligence Bureau).
- (a) Kebangkitan Pan-Islamisme**
- Kebangkitan Islam peringkat antarabangsa menyebabkan British berwaspada terhadap gerakan Pan-Islamisme.
 - Penentangan Tok Janggut hasil kesedaran politik antarabangsa.
 - Melibatkan penduduk Pasir Puteh di Kelantan untuk pertahankan agama Islam dan hak penduduk tempatan.
 - Penentangan berlaku di tengah-tengah pergolakan politik yang berlaku di Eropah.
 - Penentangan dipengaruhi oleh penglibatan Uthmaniyah dalam Perang Dunia Pertama di Eropah.
 - Awalnya perjuangkan agama kemudian penentangan dikaitkan dengan cukai dan sikap membenci British.
- (b) Kebangkitan Empayar Uthmaniyah**
- British berwaspada terhadap sokongan orang Melayu kepada empayar Uthmaniyah.
 - Dianggap pelindung umat Islam dan penaung tanah suci Mekah dan Madinah.

- Mengeluarkan fatwa pada 11 November 1914, menyeru umat Islam yang ditindas penjajah Barat bangkit bersama-sama Uthmaniyah.
- Mendapat perhatian penduduk di Tanah Melayu, terutama Kaum Muda melalui akhbar.

Kesan kesedaran awal

- Kegagalan Tok Janggut dalam menentang British menyebabkan masyarakat menyusun strategi lain.
- Menggunakan akhbar dan majalah untuk sebar kesedaran kebangsaan.
- Namun, tidak boleh dilakukan secara terang-terangan kerana adanya undang-undang British.
- British menghalang orang Melayu menyebarkan sikap politik melalui bahan bertulis.
- British mewujudkan undang-undang mengawal kebebasan bersuara, penerbitan, berpersatuan dan kawalan ketat terhadap kegiatan yang boleh mengancam kedudukan British.
- Undang-undang berkaitan dengan penerbitan, iaitu
 - Publishing and Book Enactment 1915.
 - The Seditious Publication (Prohibition) Enactment 1919.

Cerita Tekukur dalam akhbar Melayu

- “Cerita Tekukur” yang tersiar dalam akhbar Melayu seperti Utusan Melayu, Lembaga Melayu, Lidah Teruna dan Pengasoh pada tahun 1920 merupakan pernyataan politik kemerdekaan.
- Pernyataan tersebut disampaikan secara berselindung di sebalik wajah dan pelaku haiwan disebabkan oleh adanya undang-undang pemerintah yang mengongkong penerbitan akhbar.
- Dalam “Cerita Tekukur” ini terdapat rujukan jelas kepada “Tekukur nombor 1874” dan “Tekukur nombor 1909”, iaitu tarikh penting negeri Melayu dikuasai oleh British.
- Tekukur menangisi nasibnya yang bebas dalam negeri merdeka, kini terkurung dalam “sangkar emas” yang kehilangan kemerdekaan.

3.2 Latar Belakang Perang Dunia

- Perang dunia berpunca daripada perkembangan nasionalisme dalam kalangan negara Eropah.
- Membawa kepada persaingan antara kuasa imperialis.
- Tujuan mempertahankan kepentingan masing-masing.
- Persaingan mencetuskan
 - Perang Dunia Pertama (1914 - 1918).
 - Perang Dunia Kedua (1939 -1945).

1. Perang Dunia Pertama

- Berlaku dalam kalangan negara termasuk empayar Uthmaniyah.
- Faktor mencetuskan perang ialah persaingan kuasa imperialis, pembentukan pakatan ketenteraan dan konflik di rantau Balkan.

(i) Persaingan Kuasa Imperialis

- Perkembangan Revolusi Perindustrian menyebabkan imperialis Eropah bersaing untuk mendapatkan tanah jajahan bagi memperoleh bahan mentah seperti arang batu, petroleum, bijih timah serta pasaran hasil industri.
- Membawa permusuhan antara imperialis di Eropah seperti Perancis dan Jerman.

(ii) Pakatan Ketenteraan

- Permusuhan antara kuasa Eropah membentuk pakatan ketenteraan seperti pakatan Kuasa Tengah dan Pakatan Bertiga.
- Menyebabkan ketidakstabilan politik berterusan di Eropah.
- Bersaing mendapatkan tanah jajahan dan menghasilkan senjata moden serta sedia berperang bagi mempertahankan kepentingan masing-masing.

(iii) Krisis Rantau Balkan

- Berlaku akibat permusuhan Austria-Hungary dengan Serbia.
- Austria-Hungary menuduh Serbia menghasut rakyat Austria yang berketurunan Serb supaya berjuang membebaskan diri daripada Austria-Hungary.
- Kemuncak krisis apabila berlaku pembunuhan Archduke Ferdinand (Putera Mahkota Austria-Hungary) dan isterinya Sophie oleh seorang pemuda Serbia.
- Menjadi sebab Eropah terlibat dalam Perang Dunia Pertama.

2. Peristiwa Perang Dunia Pertama

- Pihak yang terlibat, iaitu
 - Kuasa Tengah (Jerman, Austria-Hungary, Bulgaria dan Uthmaniyah).
 - Pakatan Bertiga (Britain, Perancis, Rusia), disokong oleh Serbia, Itali, Romania, Portugal dan Greece.

28 Julai 1914

- Austria-Hungary dengan sokongan Jerman isytihar perang terhadap Serbia.

30 Julai 1914

- Rusia beri bantuan ketenteraan untuk mempertahankan Serbia.

1 Ogos 1914

- Jerman isytihar perang terhadap Rusia

3 Ogos 1914

- Jerman serang Perancis manakala Rusia menyokong Perancis.
- Jerman ceroboh Belgium untuk menyerang Perancis.

4 Ogos 1914

- Britain menyertai Rusia dan Perancis memerangi Jerman yang ceroboh Belgium.

Oktober 1914

- Uthmaniyah sertai perang dengan memihak kepada Kuasa Tengah.

Mac 1915

- Itali sertai Perancis, Britain, Rusia dalam Pakatan Bertiga.

April 1917

- Amerika Syarikat sertai perang dengan memihak kepada Pakatan Bertiga.

3. Berakhir Perang Dunia Pertama

- Penglibatan Amerika Syarikat dalam Pakatan Bertiga membawa kejayaan pada tahun 1918.
- Jerman dipaksa menandatangani gencatan senjata.
- Amerika Syarikat diiktiraf sebagai kuasa besar dunia.
- Beberapa siri persidangan dan perjanjian damai diadakan.

(i) Persidangan Damai Paris

- Diadakan pada 18.1.1919.
- Membincangkan syarat perdamaian selepas perang.
- Memastikan Jerman tidak menjadi ancaman di Eropah.
- Melahirkan Deklarasi 14 Perkara Woodrow Wilson iaitu, cadangan asas perdamaian oleh Presiden Amerika Syarikat.
- Merangkumi dua prinsip, iaitu

- Penentuan nasib negara oleh rakyat sendiri
- Sempadan negara berasaskan bangsa.

(ii) Persidangan Versailles

- Diadakan pada 28.6.1919.
- Negara yang terlibat ialah Pakatan bertiga dan Jerman.
- Jerman dikehendaki, iaitu
 - Bertanggungjawab terhadap kemusnahan.
 - Membayar pampasan kepada Pakatan Bertiga.
 - Mengehadkan saiz angkatan tentera.
 - Menyerahkan tanah jajahan kepada Pakatan Bertiga.
- Penubuhan Liga Bangsa-bangsa untuk menggalakkan keamanan dan kerjasama antarabangsa.

4. Kesan Perang Dunia Pertama

(i) Keruntuhan Pemerintahan Beraja

- Menamatkan sistem pemerintahan beraja di Jerman, Austria-Hungary, Rusia dan empayar Uthmaniyah.
- Di **Jerman**, Kaiser Wilhem II terpaksa turun takhta dan mendapatkan perlindungan politik di Belanda.
- Kesannya, kerajaan Republik Jerman didirikan.
- Di **Austria-Hungary**, pemerintahan Dinasti Habsburg berakhir apabila timbul pemberontakan di wilayah yang dikuasai.
- Di **Rusia**, tercetus Revolusi di Rusia yang menumbangkan pemerintahan Tsar Nicholas dan kerajaan komunis pertama dunia terbentuk di bawah pimpinan Vladimir Lenin.
- Di **empayar Uthmaniyah**, khalifah Sultan Mehmed VI digulingkan dan kerajaan Turki bercorak republik diketuai Mustafa Kemal Atatürk terbentuk.

(ii) Kemunculan Negara Baharu

- Keruntuhan empayar Austria-Hungary melahirkan negara seperti
 - Austria.
 - Hungary.
 - Czechoslovakia.
 - Yugoslavia.
- Perpecahan empayar Rusia membawa kepada penubuhan negara baharu seperti
 - Poland.
 - Estonia.
 - Latvia.

- Lithuania.

- Perpecahan empayar Uthmaniyah menyebabkan muncul negara baharu seperti

- Lebanon.
- Syria.
- Iraq.

(iii) Kesan terhadap Negara Kita

- Raja-raja Melayu diminta menandatangani pengisytiharan perang yang memberi taat setia kepada kerajaan British bagi menyekat kebangkitan orang Melayu.
- Pelbagai undang-undang berkaitan dengan perang diluluskan oleh pentadbiran British seperti
 - memperuntukkan kuasa Pesuruhjaya Tinggi British untuk meletakkan negeri Melayu dibawah undang-undang tentera jika keadaan perlu.
- Kemakmuran ekonomi negeri Melayu dimanipulasi oleh British.
- Wang hasil bijih timah dan getah digunakan oleh British untuk membiayai operasi dalam Perang Dunia Pertama.

(iv) Undang-undang perang diluluskan

- Antara undang-undang perang yang diluluskan, iaitu
 - To Vest in the High Commissioner Exceptional Power in Time of Public Emergency Enactment 1914.
 - The Trading With Enemy Enactment 1914.
 - The Naval and Military News (Emergency) Enactment 1914.

3.3 Perang Dunia Kedua

- Perang Dunia Kedua (1939-1945) berlaku di 2 medan iaitu di Eropah dan Asia Pasifik.
 - Peperangan di Eropah terumpu di negara Eropah dan utara Afrika.
 - Peperangan di Asia Pasifik tertumpu di Tanah Besar Asia dan Kepulauan Asia Tenggara.
 - Melibatkan dua Pakatan iaitu Kuasa Paksi dan Kuasa Bersekutu.
 - **Kuasa Paksi** – Jerman, Itali dan Jepun.
 - **Kuasa Bersekutu** – Britain, Amerika Syarikat, Perancis dan Rusia.
- 1. Faktor tercetusnya Perang Dunia Kedua di Eropah**
- (a) Kemunculan Ideologi Baharu**
- Bagi mengatasi masalah yang wujud kesan kemelesetan ekonomi, penduduk Itali dan Jerman mengadakan gerakan politik radikal.

- Gerakan dipimpin oleh pemimpin nasionalis berfahaman melampau, iaitu fasisme di Itali dan nazisme di Jerman.
- (i) **Fasisme**
- Pimpinan Benito Mussolini.
 - Parti Fasis berjaya menguasai kerajaan Itali tahun 1922.
 - Fasisme beri keutamaan kepada kepentingan negara lebih daripada kepentingan individu.
 - Mereka percaya kepada nasionalisme melampau termasuk berperang bagi meningkatkan imej negara.
 - Itali meluaskan tanah jajahan dengan menguasai Habsyah (Ethiopia) dan Albania bagi pulihkan semula imejnya.
- (ii) **Nazisme**
- Pimpinan Adolf Hitler.
 - Parti Nazi berjaya membentuk kerajaan di Jerman tahun 1933.
 - Nazisme mengagungkan bangsa Jerman.
 - Hitler berusaha memulihkan nasionalisme Jerman dengan menandatangani Perjanjian Versailles.
 - Hitler membina angkatan tentera semula dan menduduki semula Rhineland (wilayahnya yang hilang semasa Perjanjian Versailles).
- (b) **Ketidakpuasan Hati terhadap Perjanjian Versailles**
- Jerman sebagai negara yang kalah perang menganggap perjanjian tidak adil dan menjejaskan kedaulatan negaranya.
 - Jerman kehilangan tanah jajahan dan perlu membayar pampasan perang yang tinggi menyebabkan Jerman alami kemelesetan ekonomi dan inflasi teruk.
 - Itali sebagai negara yang menyertai Pakatan Bertiga juga tidak berpuas hati kerana tidak diberi tanah jajahan baharu seperti yang diperoleh Perancis dari Poland.
- (c) **Kegagalan Liga Bangsa-Bangsa**
- Berperanan memastikan keamanan dunia dan mewujudkan Kerjasama antarabangsa.
 - Gagal dalam menguatkuasakan perjanjian pelucutan senjata dan menangani krisis pencerobohan yang berlaku selepas Perang Dunia Pertama.
- Kesannya, dunia terdedah kepada konflik berterusan dan akibatkan meletusnya Perang Dunia Kedua.
 - Cabaran Liga Bangsa-Bangsa selepas Perang Dunia Pertama
 - Krisis Manchuria (1931-1933) - Jepun menakluki Manchuria, wilayah bawah penguasaan China.
 - Perjanjian Pelucutan Senjata (1932-1934) - Jerman keluar dari Liga Bangsa-Bangsa dan perbesar tentera secara terbuka.
 - Krisis Habsyah (1935-1936) - Itali serang Habsyah di Afrika.
2. **Perang Dunia Kedua di Eropah**
- Perang Dunia Kedua tercetus apabila Jerman menyerang Poland pada 1939.
 - Britain dan Perancis isytihar perang terhadap Jerman.
- (i) **Penaklukan Jerman terhadap Eropah Barat**
- Selepas perang diisytiharkan, Jerman memulakan serangan **Blitzkrieg** (serangan kilat, iaitu kapal terbang Jerman mengebom sasaran musuh diikuti dengan serangan kereta kebal dan tentera bermotosikal).
 - Berjaya menawan Poland 1939, Denmark, Norway, Belanda, Belgium, Luxembourg dan Perancis.
 - Jerman kuasai hampir keseluruhan negara di Eropah Barat menjelang pertengahan tahun 1941.
- (ii) **Pengeboman Britain**
- 1940-1941, Jerman lancarkan serangan udara dan laut terhadap Britain.
 - Jerman serang dan memusnahkan pelabuhan, kawasan perindustrian dan pertahanan udara Britain.
 - Serangan menjejaskan ekonomi Britain.
- (iii) **Penyertaan Itali dalam Perang di Eropah**
- Itali bersekutu dengan Jerman.
 - Itali isytihar perang terhadap Britain dan Perancis, Jun 1940.
 - Menyerang Perancis dari arah selatan.
 - Jerman serang dari arah utara.
- (iv) **Serangan Jerman ke atas Rusia**
- Setelah kuasai Eropah Barat, Jerman lancarkan **Operasi Barbarossa** iaitu serangan besar-besaran untuk menawan Rusia.
 - Hitler ingin kuasai Rusia, iaitu empayar terbesar di Eropah untuk capai cita-citanya kuasai seluruh Eropah.

- Mengarahkan lebih 3 juta tentera dibantu 3350 kereta kebal dan 2270 kapal terbang.
- Operasi disertai tentera Finland, Hungary dan Romania.
- Operasi ini menyasarkan bandar utama iaitu Leningrad, Moscow dan Stalingrad.

3. Berakhir Perang Dunia Kedua di Eropah

- Kerjasama kuasa besar dan keberkesanan serangan balas membawa kejayaan kepada Kuasa Bersekutu.

(i) Kerjasama Kuasa Besar

- Presiden Amerika Syarikat, Franklin Roosevelt dan Perdana Menteri Britain, Winston Churchill sering bertemu untuk membuat keputusan politik dan ketenteraan.
- Kemudian Kerjasama melibatkan Presiden Rusia, Joseph Stalin.
- Amerika Syarikat mengetuai operasi Tentera Bersekutu sebagai Komander Tertinggi.

(ii) Keberkesanan Strategi Serangan

- Kegagalan menawan Rusia akibat kesilapan Kuasa Paksi membuat keputusan politik dan ketenteraan.
- Kuasa Bersekutu pimpinan Amerika Syarikat unggul dalam perancangan ketenteraan, terutama kejayaan operasi pendaratan tentera Bersekutu di Normandy, Jerman.

(iii) Kegagalan Operasi Menawan Rusia

- Peringkat awal, serangan berjalan lancar.
- Disebabkan tempoh perang yang lama, Jerman kehilangan banyak nyawa, kehabisan peluru dan makanan yang lemahkan semangat tentera Jerman.
- Jeneral Jerman, Friedrich Von Paulus ingkar perintah Hitler untuk teruskan peperangan.
- Sebaliknya, menyerah kalah kepada tentera Rusia di Stalingrad, Januari 1943.

(iv) Kejayaan Operasi Pendaratan Tentera Bersekutu

- Melalui operasi kod 'D-Day', tentera Bersekutu berjaya mendarat di Normandy, Perancis pada 1944.
- Berjaya memperdayakan tentera Jerman dengan sebarkan maklumat yang pendaratan akan berlaku di Calais, bukannya di Normandy.

- Kejayaan ini membangkitkan semangat tentera Bersekutu.
- Kesannya, berjaya bebaskan Perancis serta negara Eropah Barat daripada penaklukan Jerman.
- Membolehkan tentera Bersekutu memasuki Jerman dari arah barat dan pada masa yang sama, Rusia menyerang dari arah timur.
- Kematian Hitler pada 1945 ubah landskap perang di Eropah.
- Jerman menandatangani perjanjian menyerah kalah dan menamatkan Perang Dunia Kedua yang berlangsung selama enam tahun di Eropah.

3.4 Perang Dunia Kedua di Asia Pasifik

- Berlaku pada tahun 1941 hingga 1945.
- Juga dikenali sebagai Perang Pasifik.
- Berlaku di Lautan Pasifik, Tanah Besar Asia dan Kepulauan Asia Tenggara.
- Berpunca daripada kemunculan Jepun sebagai kuasa tentera di Asia yang menjalankan imperialisme di Asia Pasifik.

1. Peluasan Kuasa Jepun

- Pembaharuan Meiji membawa pemodenan Jepun sebagai kuasa industri dan memiliki tentera setaraf Barat.

(a) Dasar Peluasan Kuasa Jepun

(i) Keperluan Perindustrian

- Akhir abad ke-19, Jepun muncul sebagaisebuah kuasa industri.
- Jepun ingin mengurangkan kebergantungan kepada Barat untuk dapatkan bahan mentah.
- Memerlukan wilayah yang dapat bekalkan bahan mentah dan pasaran.

(ii) Pengaruh golongan tentera

- Abad ke-20, Jepun mempunyai angkatan tentera paling moden di Asia.
- Jepun lebih agresif apabila golongan tentera menguasai politik tahun 1932.
- Tentera berpendapat masalah ekonomi Jepun boleh diselesaikan dengan penaklukan kawasan yang kaya bahan mentah dan boleh menjadi Kawasan pasaran.
- Jeneral Hideki Tojo menjadi Perdana Menteri Jepun dan mengheret Jepun dalam perang.
- Contoh peluasan kuasa Jepun

- 1910, Jepun kuasai Korea.
- 1932, Jepun takluki Manchuria.
- 1937, Jepun duduki China.
- 1941, Jepun duduki Indochina.

(iii) Orde Baharu Asia

- Di bawah pengaruh tentera, dasar luar Jepun terarah kepada matlamat mengembangkan kuasa, mewujudkan kebebasan ekonomi dan menentang imperialisme Barat.
- Jepun wujudkan orde baharu di Asia Timur seperti Jepun, Korea, China dan Manchuria.
- Menjadikan Asia Timur sebagai satu blok ekonomi.
- Kemudian dikembangkan ke seluruh Asia.
- **Orde baharu** bermaksud rancangan Jepun untuk singkirkan imperialis Barat di Asia dan anjurkan perkongsian kuasa serta kekayaan lebih adil dalam kalangan negara di Asia.

(b) Sekatan Ekonomi Terhadap Jepun

- Jepun menguasai Korea, Manchuria dan China.
- Juga kuasai kawasan strategik di Laut China Selatan termasuk Pulau Hainan dan Indochina.
- Dasar peluasan kuasa Jepun mendapat reaksi daripada pihak Bersekutu, Amerika Syarikat, British dan Belanda.
- Pihak Bersekutu membuat **sekatan ekonomi** untuk menghalang Jepun daripada mendapat bahan mentah yang diperlukan untuk industri dan operasi perang.
- **Sekatan ekonomi** bermaksud tindakan menghentikan perdagangan serta membekukan semua harta milik Jepun di wilayah yang dikuasai oleh British, Amerika Syarikat dan Belanda.

(c) Rancangan Penaklukan Wilayah di Selatan

- Merupakan jalan keluar daripada sekatan ekonomi.
- Jepun merancang kuasai wilayah di selatan merangkumi Asia Tenggara.
- Disebabkan wilayah selatan kaya dengan bahan mentah seperti bijih timah, getah, bauksit dan petroleum.
- Disebabkan pakatan dengan **Kuasa Paksi**, Jerman menghantar pakar ketenteraannya ke Jepun untuk kaji serangan terhadap wilayah selatan dan

bantu dalam pembuatan kapal terbang Jepun.

- Hasrat Jepun membentuk pemerintahan baharu di Asia Pasifik mencapai kemuncak bila rundingan di Amerika Syarikat untuk menamatkan sekatan ekonomi terhadap Jepun gagal.
- Pemerintah tentera Jepun mengarahkan serangan serentak terhadap Asia Pasifik pada Disember 1941.

Pakatan Tiga Negara

- 1940, Jepun menandatangani perjanjian Pakatan Tiga Negara dengan Jerman dan Itali.
- Menjadikan Jepun terikat dengan Kuasa Paksi.

2. Bermula Perang Dunia Kedua di Asia Pasifik

- Perang bermula apabila Jepun menyerang Tanah Melayu dan Pearl Harbour, Hawaii iaitu pangkalan tentera laut Amerika Syarikat di Pasifik.
- Serangan terhadap Pearl Harbour untuk melumpuhkan tentera laut Amerika Syarikat di Pasifik yang boleh menghalang kepada peluasan kuasa Jepun.
- Lakukan serangan di wilayah jajahan Amerika Syarikat, Britain dan Belanda yang lain seperti Filipina, Hong Kong, Pulau Guam dan Pulau Wake.
- Amerika Syarikat isytihar perang terhadap Jepun.
- Jepun berjaya membentuk empayar luas di Asia Pasifik menjelang April 1942 dengan strategi yang berkesan dan penguasaan serangan laut, darat dan udara.

2. Serangan tentera Jepun dalam Perang Dunia Kedua di Asia Pasifik pada tahun 1941–1945

- 8 Dis. 1941 Pendaratan Jepun di Kelantan
- 8 Dis. 1941 Jepun menyerang Pearl Harbour
- 10 Dis. 1941 Jepun mendarat di Pulau Guam
- 16 Dis. 1941 Jepun menguasai Miri
- 22 Dis. 1941 Pendaratan pertama Jepun di Filipina
- 23 Dis. 1941 Pulau Wake jatuh selepas serangan kedua Jepun
- 25 Dis. 1941 Hong Kong menyerah kalah
- 2 Jan. 1942 Manila dikalahkan
- 2 Jan. 1942 Jepun menakluk Burma
- 19 Jan. 1942 Jepun menguasai Sandakan
- 15 Feb. 1942 Singapura dikalahkan
- 19 Feb. 1942 Jepun mengebom Darwin

- 27 Feb. 1942 Pertempuran di Laut Jawa, Jepun mengalahkan tentera Bersekutu
- 28 Feb. 1942 Jepun menyerang Jawa

3.5 Faktor kedatangan Jepun ke Negara Kita

- Jepun mula serangan di Tanah Melayu pada 8 Disember 1941.
- Serangan terhadap Sarawak dan Sabah pada 16 Disember 1941.
- Tujuan Jepun untuk memenuhi keperluan ekonomi.
- Juga kepentingan strategik ketenteraan akibat sekatan ekonomi oleh pihak Bersekutu.
- Menggunakan propaganda "Semangat Asia" dan "Asia untuk Orang Asia".
- Bertujuan untuk menanam semangat antipenjajah Barat.
- Menonjolkan imej Jepun sebagai pembela negara Asia.
- Tentera Jepun menggunakan strategi serangan kilat, iaitu gerakan menyerang dengan kombinasi tentera darat, udara dan laut untuk menawan Tanah Melayu.

(a) Eksploitasi Sumber Bahan Mentah

- Jepun ingin eksploitasi kekayaan bahan mentah di negara kita.
- Tujuan untuk keperluan perindustrian kesan Pembaharuan Meiji.
- Tanah Melayu ialah pengeluar utama bijih timah dan getah dunia.
- Juga menghasilkan emas, bijih besi, arang batu dan bauksit.
- Jepun tumpu serangan di Sarawak untuk dapatkan sumber minyak terutama di Miri dan Lutong.
- Pendudukan Jepun ini sebahagian daripada pembentukan kawasan Lingkungan Sekemakmuran Asia Timur Raya untuk mengukuhkan ekonomi Jepun.

(b) Kepentingan Strategik ketenteraan

- Kedudukan Tanah Melayu yang strategik sesuai untuk ketenteraan Jepun.
- Pangkalan tentera British terletak di Singapura.
- Penguasaan Singapura oleh Jepun membuka laluan ke telaga minyak di Sumatera.
- Penguasaan Pulau Borneo penting untuk jayakan operasi penaklukan tentera Jepun di Pulau Jawa.

1. Serangan Jepun terhadap Negara Kita

- Bermula dengan pendaratan serentak tentera Jepun di Pantai Kuala Pak Amat, Pantai Sabak, Kota Bharu dan Thailand (Singgora dan Patani) pada 8 Disember 1941.
- Keseluruhan Tanah Melayu jatuh ke tangan Jepun apabila Singapura berjaya ditawan pada 15 Februari 1942.

(a) Kronologi Penguasaan Jepun di Tanah Melayu (8 Disember 1941 – 15 Feb 1942)

(i) Melalui pantai barat

- 8 Disember 1941, Tentera Jepun mendarat di Thailand (Singgora dan Patani) memasuki Kedah, berpecah kepada 2 pasukan untuk mara ke selatan, iaitu melalui Jitra (12 Disember 1941) dan Alor Setar (13 Disember 1941).
- Satu pasukan ke Pulau Pinang dan meneruskan kemaraan melalui pesisiran pantai barat pada 17 Disember 1941.
- Kemudian mara ke Ipoh pada 26 Disember 1941.
- 7 Januari 1942, menguasai Slim River.
- 10 Januari 1942, melalui Port Swettenham dan kemudiannya menguasai Kuala Lumpur pada 11 Januari 1942.
- Seterusnya mara ke Muar pada 16 Januari 1942 dan Batu Pahat pada 21 Januari 1942.
- 31 Januari 1941, menguasai Johor Bharu.

(ii) Melalui pantai timur

- 8 Disember 1941, Jepun mendarat di Kota Bharu, Kelantan, kemudian mara ke selatan mengikut jalan darat di negeri-negeri pantai Timur, iaitu melalui Kuantan, Pahang pada 31 Disember 1941.
- 28 Januari 1942, melalui Mersing.
- Pada 15 Februari 1942, seluruh Tanah Melayu jatuh ke tangan Jepun apabila Berjaya menguasai Singapura.

(b) Kronologi Penguasaan Jepun di Sarawak dan Sabah (16 Disember 1941 – 19 Januari 1942)

- Tentera Jepun berlepas dari Teluk Cam Ranh (Vietnam) dan mendarat di Miri.

- Sepasukan tentera Jepun mara menduduki Kuching dan sepasukan lagi mara ke Sabah.
- (i) **Sarawak**
- Serangan tentera Jepun ke atas Sarawak dan Sabah bermula dengan pendaratan di Miri pada 16 Disember 1941.
 - 24 Disember 1941, menguasai Kuching dan menguasai Sibul kemudiannya pada 27 Disember 1941.
- (ii) **Sabah**
- Dari Miri tentera Jepun mara ke Labuan pada 1 Januari 1942 dan kemudian menguasai Beaufort pada 5 Januari 1942.
 - Jepun menguasai Jesselton pada 9 Januari 1942.
 - Jepun menguasai seluruh Sabah apabila Sandakan dikuasai pada 19 Januari 1942.
 - Pendudukan Jepun di Sandakan melengkapkan kempen serangan tentera Jepun di Sabah.

3.6 Dasar Pendudukan Jepun di Negara Kita

- Jepun memperkenalkan pemerintahan tentera.
- Dasar pemerintahan diterima daripada Panglima Agung Japanese Southern Army untuk dilaksanakan di Tanah Melayu, Sabah dan Sarawak.

1. Dasar Pentadbiran

(a) Pentadbiran tentera Jepun

- Memperkenalkan Pemerintahan Tentera Tanah Melayu.
- Pada peringkat awal Tanah Melayu digabungkan dengan Sumatera membentuk Kawasan Pertahanan Khas.
- Diletakkan di bawah pentadbiran tentera Jepun ke-25, berpusat di Singapura.
- Pada April 1944, dipisahkan kerana terdapat perbezaan sistem politik dan ekonomi ketara di bawah British dan Belanda sebelum perang.
- Sumatera di bawah pasukan tentera Jepun ke-25, berpusat di Bukit Tinggi, Sumatera.
- Tanah Melayu ditadbir oleh tentera Jepun ke-29, berpusat di Taiping, Perak.
- Tanah Melayu dikenali sebagai *Malai Baru* (Melayu Baru).

- Singapura dikenali sebagai *Syonan-to* (Pulau Cahaya Selatan) dan diasingkan dari Tanah Melayu.
- Perlis, Kedah, Kelantan dan Terengganu pula dipindahkan bawah pentadbiran di Thailand.
- Sabah, Sarawak dan Brunei digabungkan menjadi satu unit pentadbiran (*Kita Boruneo*) yang diketuai Gabenor Jeneral di bawah tentera Jepun ke-37, berpusat di Kuching.
- **Kempetai** – merupakan pasukan polis tentera untuk menjaga kepentingan pentadbiran tentera Jepun.
- Pasukan ini bertindak ganas, kejam, menyiksa dan membunuh sesiapa di syaki sebagai antipentadbiran Jepun.

(b) Dasar terhadap Raja-raja Melayu

- Pentadbiran tentera Jepun iktiraf kedudukan Raja-raja Melayu sebagai ketua hal ehwal agama Islam dan adat Melayu.
- Diberi bayaran pencen seperti sebelum perang.
- Sultan diletakkan di bawah pengawasan Gabenor Jepun.
- Pengiktirafan dibuat semasa persidangan Raja-raja Tanah Melayu dan Sumatera di Singapura pada 1943.

(c) Dasar terhadap kepimpinan tempatan

- Pentadbiran Jepun beri peluang pemimpin tempatan yang berpengalaman dan berpendidikan untuk kenaikan pangkat lebih tinggi.
- Tujuan mengatasi kekurangan pengawai dan mendapatkan sokongan penduduk.
- Jepun tubuhkan Institut Latihan Pemimpin-pemimpin Muda atau Koa Kunrejo untuk melatih dan menanamkan semangat memperjuangkan politik Jepun dalam kalangan penduduk.

2. Dasar Ekonomi

- Kesan kemelesetan ekonomi, pentadbiran Jepun melaksanakan sistem ekonomi kawalan.
- Rancangan Pengeluaran Lima Tahun dan Jawatankuasa Penyelidikan Bahan diperkenalkan.
- Bertujuan mengawal selia pelupusan barangan dan membuat penyelidikan kegunaan baharu bagi sumber tempatan.

- Rancangan Perindustrian Lima Tahun diperkenalkan untuk membangunkan industri tempatan.
- Juga memastikan penggunaan optimum peralatan dan kemudahan sedia ada.
- Mata wang Jepun menggantikan mata wang yang digunakan oleh British.
- Mata wang Jepun dikenali sebagai "wang pokok pisang".
- Mata wang Jepun dicetak tanpa kawalan menyebabkan berlaku inflasi kerana terlalu banyak wang tetapi kekurangan barangan di pasaran.

3. Dasar Sosial

(a) Pendidikan

- Jepun menutup sekolah Inggeris dan Cina.
- Bangunan sekolah digunakan untuk keperluan pentadbiran Jepun.
- Sistem persekolahan Jepun diperkenalkan dengan tujuan
 - membentuk semangat persaudaraan sejagat (Hakko Ichiu)
 - mencapai teknologi industri
 - meningkatkan didiplin
 - menerapkan nilai Jepun
- Jepun berusaha memupuk nasionalisme Asia, menghapuskan pengaruh Barat dan menanam kesetiaan kepada Jepun melalui pendidikan.

Cara menerapkan nilai Jepun

- Pendidikan menekankan semangat Jepun (Nippon Seishin), menghormati kebudayaan dan Maharaja Jepun (Tenno Heika).
- Pengajaran bahasa Jepun (Nippon Go) dijalankan secara meluas untuk menjadikan bahasa Jepun sebagai *lingua franca* dalam Lingkungan Sekemakmuran Asia Timur Raya.
- Perhimpunan sekolah bermula dengan menghadap arah negara Jepun dan nyanyian lagu kebangsaan Jepun (Kimigayo).
- Pentadbiran Jepun secara halus memanipulasi pegawai agama untuk tujuan propaganda Jepun, iaitu
 - Pegawai agama diminta menyampaikan hal yang diputuskan oleh tentera Jepun dalam kelas agama di masjid dan surau.
 - Masjid digunakan untuk menyampaikan titah sultan bagi menyokong dasar Jepun seperti

menambah pengeluaran makanan dan tidak menyebarkan khabar angin.

(b) Sikap Jepun terhadap agama

- Tentera Jepun menghormati agama Islam dan adat Melayu.
- Tidak campur tangan dalam adat resam tempatan.
- Tujuan membendung kegiatan penentangan terhadap pendudukan Jepun.
- Kelas pengajian al_quran dan sekolah agama diteruskan.
- Majlis Agama Negeri ditubuhkan
- Persidangan agama Islam diadakan di Singapura dan Kuala Kangsar.

(c) Catuan dan penghasilan makanan

- Ordinan Kawalan Barangan dan Bahan Penting diperkenalkan untuk kawal bekalan barangan akibat kekurangan makanan.
- Catuan makanan dikuatkuasakan untuk kawal jualan barangan keperluan asas seperti beras, garam dan gula.
- Menggalakkan penduduk menanam makanan sendiri melalui kempen "Tambah Lebih Banyak Makanan" untuk mencukupi makanan dalam negeri.
- Keperitan hidup menjadikan penduduk lebih kreatif.
- Mereka berdikari dan hasilkan ciptaan baharu berasaskan bahan tempatan untuk kelangsungan hidup seperti hasilkan tempe daripada biji getah.

(d) Layanan terhadap penduduk

- Jepun beri layanan berbeza mengikut kaum berdasarkan kepentingan.

(i) Orang Melayu

- Layanan baik kepada kaum Melayu serta peribumi lain yang bekerjasama dengan Jepun.
- Tujuan mendapatkan sokongan bagi melicinkan pemerintahan.

(ii) Orang India

- Membantu orang India tubuhkan Tentera Kebangsaan India di Tanah Melayu dan Borneo Utara, pimpinan Subhas Chandra Bose.
- Digalakkan menyertainya untuk kemerdekaan India.
- Tujuan mendapatkan Kerjasama orang India dalam rancangan tentera Jepun kuasai India.

(iii) Orang Cina

- Jepun beri layanan kejam kepada orang Cina kerana permusuhan daripada Perang China-Jepun.
- Orang Cina dipaksa bayar sejumlah wang sebagai hukuman penentangan mereka terhadap Jepun dalam perang tersebut.

(e) Kesengsaraan hidup masyarakat

- Masyarakat berbilang kaum alami kesengsaraan dan pengalaman pahit akibat kekejaman Jepun.
- Kaum Cina sengsara lebih teruk berbanding kaum Melayu, India serta peribumi di Sarawak dan Sabah.

(i) Kekejaman Jepun digambarkan dalam novel

- Kekejaman tentera Jepun terhadap masyarakat awam digambarkan dalam novel *Nyawa di-hujung Pedang*.
- Novel tersebut berdasarkan kisah sebenar pemuda Melayu yang ditangkap dan diseksa oleh Kempeitai kerana difitnah terlibat dalam gerakan menentang Jepun.
- Beliau terselamat apabila tentera Jepun menyerah kalah.
- Kempeitai Jepun kemudiannya dihukum gantung oleh tentera British.
- Novel *Nyawa di-hujung Pedang* karya Ahmad Murad Nasaruddin.

(ii) Bukti kekejaman Jepun dalam pembinaan Landasan Kereta Api Maut

- Orang Melayu, Cina dan India dipaksa menjadi buruh bina landasan kereta api.
- Ramai terkorban akibat kekurangan makanan dan ubat-ubatan, kerja berat dan pelbagai jenis penyakit serta suasana buruk tempat kerja.
- Landasan Kereta Api Maut dibina sejauh 415 kilometer dari Thailand ke Burma (Myanmar) melalui hutan tebal tropika dan pergunungan.
- Tenaga kerja terdiri daripada 200 ribu buruh paksa (romusha) dari negara Asia Tenggara dan 60 ribu tawanan perang pihak Bersekutu.

3.7 Perjuangan Rakyat Menentang Pendudukan Jepun

- 2 batalion Rejimen Askar Melayu terlibat dalam usaha mempertahankan tanah air ketika serangan tentera Jepun.
- Pemerintahan Jepun yang kejam dan kesengsaraan hidup dihadapi rakyat kemudian cetuskan penentangan.

1. Penentangan Secara Pasukan

(i) Rejimen Askar Melayu Benteng Pertahanan Tanah Air

- Bekerjasama dengan tentera British menentang pendaratan tentera Jepun di Kelantan dan Singapura.
- Contohnya,
 - **Leftenan Adnan Saidi** - bertempur di Bukit Candu, Singapura, menjulang nama Regimen Askar Melayu dan keberaniannya.
 - **Leftenan Ibrahim Alla Ditta MC** - menyelamatkan hampir 2000 tentera Bersekutu yang terperangkap di pantai Johor dan dianugerahkan pingat Military Cross.
 - **Koperal Yaakob** - dianugerahkan pingat Military Medal atas keberanian dalam peperangan di Pasir Panjang.
- Leftenan Jeneral A.E. Percival, Panglima Pemerintah Tentera British di Tanah Melayu menyifatkan semangat juang ini sebagai contoh keteguhan dan ketahanan yang menjadi inspirasi.

(ii) Penentangan MPAJA

- Layanan kejam Jepun sebabkan ada orang Cina cari perlindungan bawah Parti Komunis Malaya (PKM) bagi mengelakkan daripada diseksa dan dibunuh.
- PKM tubuhkan pasukan gerila untuk serang Jepun.
- Malayan People's Anti-Japanese Army (MPAJA) ditubuhkan selepas PKM setuju wujudkan pasukan sukarela yang dilatih oleh British untuk menentang Jepun.
- 165 orang anggota PKM menerima latihan di Sekolah Latihan Khas di Singapura untuk jalankan kerja sabotaj dan perang gerila terhadap Jepun.
- Mereka dihantar ke Tanah Melayu sebagai pasukan gerila yang menjadi asas pembentukan lapan rejimen MPAJA.

- MPAJA merupakan Gerakan anti-Jepun terbesar di Tanah Melayu.
- Gerakan ini mendorong Jepun menggunakan pasukan tentera atau polis yang dianggotai orang Melayu untuk menentang MPAJA.
- Kesannya, mencetuskan ketegangan kaum di Tanah Melayu kemudiannya.

(iii) Kerjasama MPAJA dan Force 136

- 1943, MPAJA dan Force 136 mewakili tentera British mengadakan perjanjian kerjasama untuk melawan tentera Jepun.
- MPAJA terima bantuan ubat-ubatan, senjata, kewangan dan latihan ketenteraan daripada British.

(iv) Kerjasama Parti Kuomintang dan MPAJA

- Gerila Cina yang dikuasai nasionalis daripada Parti Kuomintang (KMT) menentang Jepun di utara Tanah Melayu (Hulu Perak dan Kelantan).
- Tubuhkan Overseas Chinese Anti-Japanese Army (OCAJA), dikenali sebagai Tentera Bintang Satu.
- Gerila KMT bekerjasama dengan MPAJA (PKM) menentang tentera Jepun.
- Gerila ini dipimpin oleh Lim Bo Seng.

(v) Force 136

- British tubuhkan South East Asia Command (SEAC), berpusat di Colombo, Sri Lanka.
- Membentuk unit khas yang dikenali sebagai Force 136 tahun 1943.
- Anggota Force 136 mendapat latihan di India dan Sri Lanka.
- Mereka dihantar ke Tanah Melayu melalui kapal selam atau diturunkan melalui payung terjun dari kapal terbang.
- Bertujuan untuk mendapat sokongan orang Melayu tubuhkan pasukan **gerila** anti-Jepun.
- **Gerila** bermaksud perang yang dilakukan secara bersembunyi dan dalam kumpulan yang kecil.
- Anggota terawal Force 136 Tanah Melayu ialah
 - Mejar Tengku Mahmood Mahyiddeen
 - Leftenan Tunku Yusuf Tunku Yaakub
 - Kapten Ibrahim Ismail
 - Leftenan Tengku Osman Tengku Mohd Jiwa

- Force 136 dan pertubuhan gerila Melayu bekerjasama menentang Jepun dengan jalankan aktiviti rahsia di Tanah Melayu, iaitu
 - Mengumpul maklumat
 - Melakukan sabotaj
 - Menyebarkan propaganda
 - Membuat persiapan untuk British lancarkan Operasi Zipper (serangan secara besar-besaran untuk menawan Tanah Melayu semula tahun 1945).
- Kerjasama melibatkan
 - Force 136 dan Askar Melayu Setia (Perak) Disember 1944.
 - Force 136 dan Wataniah Pahang, Januari 1945.
 - Force 136 Kedah dan Gerila Melayu Kedah, Februari 1945.

2. Penentangan Individu

(i) Gurchan Singh

- Seorang anggota polis sebelum pendudukan Jepun.
- Nama samaran "Lion of Malaya".
- Menyebarkan risalah dan propaganda anti-Jepun.
- Risalah penentangan diedarkan secara teratur dan berkesan untuk beritahu penduduk fakta sebenar perang serta pendudukan Jepun.
- Berjaya menghadiri sidang akhbar tentera Jepun dengan menyamar sebagai wartawan.
- Mendalangi sabotaj terhadap landasan kereta api yang jejakkan pengangkutan tentera Jepun.
- Beliau ditangkap oleh Kempetai akibat dikhianati tetapi berjaya melarikan diri ke Burma sehingga perang tamat.

(ii) Sybil Kathigasu

- Sybil Medan Daly atau lebih dikenali sebagai Sybil Kathigasu.
- Seorang jururawat yang terkenal dan berani membantu mangsa perang dan gerila anti-Jepun di Perak.
- Mengendalikan klinik di Ipoh bersama suaminya Dr. Abdon Clement Kathigasu sebelum perang sehingga kedatangan Jepun.
- Pasangan ini memberi bantuan ubat-ubatan dan perkhidmatan perubatan kepada gerila anti-Jepun.
- Menyembunyikan radio dan berkongsi maklumat yang diperoleh daripada

siaran radio British dengan gerila anti-Jepun.

- Kegiatan mereka terbongkar dan ditangkap oleh tentera Jepun.
- Semasa berada dalam tahanan, suaminya meninggal akibat seksaan tentera Jepun.
- Setelah Jepun menyerah kalah, Sybil dibebaskan dan diterbangkan ke Britain untuk menerima rawatan perubatan.
- Beliau dianugerahi Pingat King George di Istana Buckingham oleh Raja George VI kerana keberaniannya.
- Kisah perjuangan beliau terdapat dalam 'Memoir Sybil Kathigasu'.

3. Gerakan Anti-Jepun di Sarawak dan Sabah

(i) Operasi Semut

- Merupakan siri operasi peninjauan oleh Unit Khas Z Australia sebagai sebahagian kempen tentera Bersekutu menentang Jepun di Sarawak.
- Operasi dilaksanakan oleh Jabatan Peninjauan Perkhidmatan Australia atau Australian Services Reconnaissance Department (SRD).
- Tujuan mengumpul risikan dan latih orang tempatan lancarkan perang gerila melawan Jepun.
- Mei 1945, anggota SRD mendarat di kawasan tengah dan timur laut Sarawak untuk atur penentangan dan buat persediaan bagi pendaratan pasukan Bersekutu.
- Anggota yang terlibat adalah tentera Australia, British dan New Zealand.
- Rekrut tempatan dikenali sebagai gerila Semut yang terdiri daripada orang Kayan, Kenyah, Kelabit dan Murut.
- Kepakaran mereka penting dalam usaha merancang taktikal perang gerila kerana mereka mengetahui selok-belok bumi Sarawak.

(ii) Pemberontakan Jesselton

- Juga dikenali sebagai pemberontakan Double Tenth, iaitu penentangan terhadap pendudukan Jepun di Sabah.
- Diketuai oleh Albert Kwok.
- 1943, kumpulan Albert Kwok dikenali sebagai gerila Kinabalu, melancarkan serangan terhadap pejabat pentadbiran, balai polis dan kemudahan Tentera Diraja Jepun serta membunuh tentera Jepun di Jesselton, Kota Belud, Menggatal dan Tuaran.

- Jepun menyerang balas dengan pantas dan kejam, perkampungan di pesisiran pantai diserang dan dibom.
- Beratus orang disoal siasat dan diseksa sehingga mati dalam usaha mencari pemimpin dan anggota pemberontak.
- Disember 1943, Albert Kwok menyerah diri dengan harapan dapat tamatkan serangan balas jepun terhadap orang awam.
- Beliau Bersama-sama dengan 175 orang lain kemudiannya dihukum bunuh di Petagas, manakala 131 orang lagi dipenjarakan di Labuan.
- Terdapat juga pasukan gerila anti-Jepun yang dipimpin oleh Datu Mustapha Datu Harun.

3.8 Perkembangan Gerakan Nasionalisme Tempatan dan Pendudukan Jepun

- Pendudukan Jepun meninggalkan kesan besar terhadap kehidupan masyarakat negara kita.
 - Dasar pemerintahan Jepun membawa kepada perkembangan nasionalisme di negara kita.
1. **Perkembangan semangat antipenjajah**
 - Kesedaran nasionalisme berkembang sebelum Perang Dunia Kedua.
 - Jepun menggunakan slogan "Asia untuk Asia" dan "Konsep Lingkungan Sekemakmuran Asia Timur Raya" yang tekankan kebebasan negara Asia, menentukan kemajuan dan meningkatkan persaudaraan sejagat.
 - Selari dengan perjuangan nasionalis di Tanah Melayu seperti Kesatuan Melayu Muda (KMM).
 - KMM bekerjasama dengan Jepun untuk beri kemerdekaan kepada Tanah Melayu.
 - Kejayaan Jepun kalahkan British sedarkan orang tempatan bahawa orang Asia mampu kalahkan kuasa besar.
 2. **Perjuangan menuntut kemerdekaan dalam kalangan orang Melayu**
 - Langkah awal Jepun bangkitkan nasionalisme dalam kalangan orang Melayu dengan membebaskan ahli KMM yang dipenjarakan oleh British.
 - Pentadbiran Jepun beri ruang kegiatan politik KMM kerana perlukan sokongan masyarakat tempatan.
 - Jun 1942, Jepun membubarkan KMM kerana Tindakan pemimpinnya menuntut kemerdekaan daripada Jepun.

- KMM sedar Jepun tidak akan beri kemerdekaan kepada Tanah Melayu walaupun KMM telah membantu dalam peperangan dengan British.
- Perjuangan mendapatkan kemerdekaan diteruskan dengan taktik dan strategi baharu.
- Anggota KMM dalam organisasi ketenteraan yang ditubuhkan Jepun **Giyu Gun** dan **Giyu Tai** sertai gerakan bawah tanah menentang Jepun tetapi dalam masa sama bekerjasama dengan pentadbiran tentera Jepun.
- **Giyu Gun** atau Pembela Tanah Air (PETA) ialah pasukan tentera sukarela yang ditubuhkan untuk membantu Jepun mempertahankan Tanah Melayu – diketuai Ibrahim Haji Yaakob sebagai Leftenan Kolonel.
- **Giyu Tai** ialah pasukan yang membantu pertahanan pesisiran pantai dan menjaga ketenteraman awam – diketuai Onan Haji Siraj sebagai Leftenan Kolonel.

Cara Jepun memenangi hati golongan nasionalis

- Jun 1945, Jepun semakin tertekan dengan serangan pihak Bersekutu berusaha memenangi hati golongan nasionalis Melayu.

(a) Membenarkan penubuhan KRIS

- Dengan sokongan tentera Jepun, Dr. Burhanuddin al-Helmi, Ibrahim Haji Yaakob, Onan Haji Siraj dan bekas pemimpin KMM menubuhkan Kesatuan Rakyat Indonesia Semenanjung (KRIS).
- Jepun merestui matlamat KRIS untuk capai kemerdekaan Tanah Melayu bersama-sama Indonesia melalui semangat 'Asia untuk Asia'.
- Perjuangan KRIS gagal kerana Jepun kalah dalam Perang Dunia Kedua pada 15 Ogos 1945 berikutan pengeboman bandar Hiroshima dan Nagasaki.

(b) Penubuhan PKMM

- Perjuangan diteruskan selepas pendudukan Jepun melalui penubuhan Parti Kebangsaan Melayu Malaya (PKMM), parti politik pertama di Tanah Melayu.

3. Kesedaran politik di Sarawak dan Sabah

(a) Sarawak

(i) Orang Cina

- Kegiatan penduduk Sarawak dikawal melalui persatuan yang ditaja oleh tentera Jepun.
- Contohnya, persatuan Cina digabungkan menjadi **Kakeo Kokokai**, iaitu Persatuan Cina Seberang Laut anjuran Jepun yang gabungkan persatuan Cina merangkumi dialek, daerah dan nama keluarga di bawah satu pertubuhan.
- Pertubuhan ini diasaskan di Kuching dan mempunyai cawangan di bandar utama yang didiami orang Cina seperti di Sibu.

(ii) Orang Melayu

- Orang Melayu dan Iban diberi jawatan dan kuasa lebih tinggi
- Persatuan Cina Seberang Laut anjuran Jepun.
- Gabungan persatuan Cina yang merangkumi dialek, daerah dan nama keluarga di bawah satu pertubuhan.
- Mempunyai cawangan di bandar utama yang didiami orang Cina seperti Sibu.
- Orang Melayu dan Iban diberi jawatan dan kuasa lebih tinggi sebagai Pegawai Daerah kerana kekurangan pegawai Jepun.
- Menjawat jawatan tinggi beri kesedaran dan keyakinan kepada pegawai tempatan untuk menjalankan tugas penting.
- Contoh Pegawai daerah yang dilantik, iaitu
 - Abang Haji Openg, Kuching
 - Empenit Adam, Simanggang
 - Satem, Lawas
- Kesannya, menjadikan peribumi Sarawak lebih yakin untuk berkerajaan sendiri selepas Perang Dunia Kedua.

(b) Sabah

- Pendudukan Jepun suntik kesedaran berpolitik kalangan masyarakat Sabah.
- Beberapa pertubuhan ditubuhkan seperti
 - Parti Kebangsaan Melayu Labuan (PKML) oleh Tengku Noordin, Abu Bakar dan Zakaria Gunn berdasarkan idea Harun Aminurrashid, nasionalis Tanah Melayu.

- Di pantai timur Sabah, Parti Kebangsaan Melayu Tawau ditubuhkan dan Orang Kaya-Kaya Abu Bakar sebagai pengerusi.

3.9 Keadaan Negara Kita Selepas Kekalahan Jepun

- Amerika Syarikat menggunakan bom atom dalam serangan terhadap tentera Jepun dan membawa kekalahan tentera Jepun dan berakhirnya Perang Dunia Kedua.
- 1. Kekalahan Tentera Jepun dan Pengakhiran Perang Dunia Kedua**
- Lord Louis Mountbatten (Lord Mountbatten), Pemerintah Tertinggi Tentera Bersekutu di Asia Tenggara ingin mendarat semula ke Tanah Melayu.
 - Namun tidak dibenarkan sehingga selesai upacara penyerahan rasmi oleh pemerintah tentera Jepun kepada Jeneral Douglas MacArthur, Pemerintah Tertinggi Tentera Bersekutu di Pasifik pada 2 September 1945.
 - British mula kembali ke Tanah Melayu pada 3 September 1945.
 - Seterusnya, upacara rasmi penyerahan kalah tentera Jepun diadakan di Sabah, Sarawak, Singapura dan Tanah Melayu.
- (a) Peristiwa serangan bom atom**
- 6 Ogos 1945 - Bom atom "Little Boy" digugurkan ke atas bandar Hiroshima.
 - 8 Ogos 1945 - Kabinet Jepun bermesyuarat memutuskan untuk meneruskan peperangan.
 - 9 Ogos 1945 - Bom atom "Fat Man" digugurkan ke atas bandar Nagasaki.
 - 15 Ogos 1945 - Maharaja Hirohito mengumumkan Jepun menyerah kalah.
 - Jepun meminta agar maharaja terus diiktiraf sebagai pemerintah dan dipersetujui oleh pihak Bersekutu.
 - Dato' Haji Abdul Razak bin Abdul Hamid yang dikenali sebagai Razak Sensei merupakan rakyat negara kita yang terselamat dalam peristiwa pengeboman di Hiroshima.
- (b) Peristiwa penyerahan kalah tentera Jepun**
- Pendaratan pertama tentera British di Pulau Pinang pada 3 September 1945, tiga minggu selepas Jepun menyerah kalah.
 - Pemerintah Tertinggi Tentera Jepun ke-37, Leftenan Jeneral Masao Baba menyerah kalah di Surrender Point, Labuan pada 10 September 1945.

- Mejar Jeneral Hiyoe Yamamura menyerah kalah kepada tentera Bersekutu di atas kapal Tentera Laut Australia, HMAS Kapunda di Kuching, Sarawak pada 11 September 1945.
- Lord Mountbatten, Pemerintah Tertinggi Tentera Bersekutu di Asia Tenggara menandatangani pernyataan menyerah kalah tentera Jepun di Singapura pada 12 September 1945.
- Jeneral Teizo Ishiguro menyerah kalah kepada Leftenan O.L. Roberts di Kuala Lumpur pada 13 September 1945.
- Penyerahan kalah tentera Jepun menamatkan pendudukan Jepun di negara kita yang berlangsung dari 15 Februari 1942 hingga 12 September 1945.

2. Penguasaan Bintang Tiga di Tanah Melayu

- Disebabkan kelewatan pendaratan tentera British, berlaku kekosongan kuasa politik di negara kita.
 - Bintang Tiga PKM mengambil alih penguasaan melalui MPAJA.
 - Bintang Tiga anggap kekalahan tentera Jepun sebagai lambang kekuatan dan keberanian mereka menentang Jepun.
 - Mereka kuasai bandar, balai polis dan pejabat pentadbiran kerajaan.
 - Mereka menjalankan undang-undang sendiri.
 - Mereka gunakan mahkamah yang dikendalikan oleh komunis untuk jatuhkan hukuman mati kepada sesiapa yang bekerjasama dengan Jepun terutama orang Melayu.
 - Mereka seksa dan bunuh polis, askar, pegawai daerah dan pasukan sukarelawan Melayu yang dianggap mencabar kesabaran orang Melayu.
 - Tanah Melayu berada dibawah penguasaan Bintang Tiga selama 14 hari.
- (a) Tindak balas orang Melayu**
- Orang Melayu Bersatu apabila Bintang Tiga ancam institusi politik, kekeluargaan dan agama Islam.
 - Mereka ganggu urusan keagamaan di surau dan masjid.
 - Kesannya, orang Melayu menjalankan **Gerakan Fi-Sabilillah** untuk mempertahankan maruah bangsa, hak dan harta serta kelangsungan hidup orang Melayu.

- Kepimpinan ulama tempatan beri inspirasi kepada orang Melayu menentang kezaliman Bintang Tiga.
- Di Johor, Haji Salleh Abdul Karim atau dikenali sebagai **Kiai Salleh** memimpin penentangan terhadap Bintang Tiga.
- Menubuhkan pasukan Tentera Selempang Merah.
- Tuan Haji Bakri Haji Mohd Saman sebagai **Khalifah Parang Panjang** menentang dan mempertahankan orang Melayu di Sungai Manik, Perak.

Lokasi kebangkitan orang Melayu menentang Bintang Tiga

- Johor – Batu Pahat (Ayer Hitam, Senggarang dan Rengit), Muar.
- Negeri Sembilan – Batu Kikir (Padang Lebar).
- Melaka – Alor Gajah.
- Perak – Sungai Manik, Telok Anson (Teluk Intan), Kampung Gajah, Bidor, Kuala Kangsar.
- Pahang – Temerloh, Raub.
- Kedah – Baling.

(b) Kompromi dan usaha perundingan

- Kebangkitan orang Melayu menentang Bintang Tiga mencetuskan pergaduhan kaum.

(i) Usaha Dato' Onn Jaafar

- Dilantik oleh Sultan Ibrahim sebagai Pegawai Daerah Batu Pahat.
- Tugas utama untuk menamatkan kekacauan dan pulihkan keamanan.
- Mengatur perundingan dengan Kiai Salleh dan Pemimpin Melayu dengan ketua Bintang Tiga.
- Berjaya membebaskan orang Cina yang ditahan di Parit Raja.
- Bintang Tiga menamatkan penguasaan di Balai Polis Batu Pahat.

(ii) Peranan Raja-raja Melayu

- Sultan Pahang berangkat ke Kuala Lipis untuk ingatkan berhenti pergaduhan antara orang Melayu dengan orang Cina.

- Sultan Perak melawat dan memantau daerah bagi menghentikan pergaduhan.
- Raja Melayu juga berbincang dengan penghulu, ketua kampung dan pegawai kerajaan untuk menjalankan kerja pemulihan selepas perang.

(iii) Sarawak selepas Jepun menyerah kalah

- Ketegangan kaum berlaku di beberapa tempat sebelum pendaratan tentera Australia pada 11 September 1945.
- Berlaku permusuhan antara bekas gerila peribumi dengan orang Cina yang menyokong Jepun di Kanowit.
- Tentera Australia mengeluarkan perintah berkurung di Kuching dan berjaya mengelakkan pertumpahan darah antara kaum.

Kesan keseluruhan

- Pendudukan Jepun memberikan impak negatif terhadap keharmonian masyarakat di negara kita.
- Keretakan hubungan kaum menyebabkan pelbagai usaha dilakukan bagi mengembalikan keharmonian masyarakat.
- Peristiwa ini memberikan iktibar kepada kita supaya mengelak daripada perkara yang boleh menimbulkan ketegangan antara kaum.
- Tindakan ini boleh menjadi ancaman kepada kerukunan hidup bermasyarakat dan kestabilan negara.

Rumusan

- Konflik dunia yang merangkumi Perang Dunia Pertama dan Perang Dunia Kedua meninggalkan kesan terhadap kehidupan manusia.
- Kesengsaraan dan kemusnahan akibat perang memberikan iktibar kepada kita tentang nikmat keamanan yang sewajarnya dipertahankan untuk kehidupan yang sejahtera.
- Sebagai warga masyarakat dunia, kita perlu belajar untuk hidup bersama-sama bagi menjamin keadaan yang aman dan harmoni.

.....

BAB 4 - ERA PERALIHAN KUASA BRITISH DI NEGARA KITA

4.1 British Military Administration (BMA) atau Pentadbiran Tentera British

- Pada 12.9.1945 bermula British Military Administration (BMA) di Tanah Melayu selepas tentera Jepun menyerah kalah.
 - BMA diletakkan di bawah arahan Lord Mountbatten, Pemerintah Tertinggi Tentera Bersekutu di Asia Tenggara (1943-1946).
 - Bridgedier Jeneral H.C. William, Timbalan Ketua Pegawai Hal Ehwal Awam ditugaskan membuat perancangan bagi hal ehwal di Tanah Melayu.
 - Tugas BMA adalah untuk kembalikan kestabilan dan pulihkan kepercayaan rakyat.
- 1. Mengembalikan Kestabilan dan Keamanan**
- BMA berusaha pulihkan keamanan dan kestabilan.
 - Membubarkan MPAJA.
 - Mengarahkan supaya menyerahkan senjata yang diterima semasa pendudukan Jepun namun gagal.
 - BMA juga gagal banteras jenayah, keganasan, kongsi gelap dan masalah ketegangan kaum.
- 2. Memulihkan Kepercayaan Rakyat**
- Rakyat alami kesukaran hidup di bawah pemerintahan Jepun.
 - Disebabkan bekalan makanan, ubat-ubatan yang sukar didapati.
 - Sekiranya ada bekalan harganya mahal.
 - Wabak penyakit semakin merebak terutama penyakit beri-beri kerana kurang zat makanan.
 - Kebuluran dan jenayah banyak berlaku.
 - Rakyat tidak punyai wang untuk beli makanan.
 - Kegiatan menyorok barang, amalan rasuah, peras ugut dan pasar gelap di Kuala Lumpur menjadi tidak terkawal.
 - Masalah gagal dibanteras oleh MBA.
 - Rakyat berharap dapat diselamatkan oleh pentadbiran BMA.
 - BMA berusaha untuk mendapatkan kepercayaan rakyat dan sokong mereka.
 - Berusaha memulihkan kerosakan infrastruktur akibat perang.
- Usaha yang dilaksanakan BMA**
- British harap pemulihan sosioekonomi akan pulihkan kepercayaan rakyat.

- BMA berusaha memulihkan ladang getah, lombong bijih timah dan memperbaiki prasarana serta kemudahan kesihatan yang dimusnahkan Jepun.
- Menghadapi kesukaran membawa masuk jentera, alat ganti, mesin dan teknologi.
- Kesannya, sosioekonomi sukar dipulihkan.
- Rakyat kecewa dengan ketidakupayaan BMA menangani masalah.
- Beri iktibar kepada kita supaya berwaspada dan tidak mudah percaya kuasa asing.

4.2 Gagasan Malayan Union

- Diperkenalkan di Tanah Melayu untuk menggantikan BMA.
 - Tujuan licinkan pentadbiran, meningkatkan pelaburan ekonomi, kukuhkan pertahanan dan kekalkan orang asing sebagai sumber tenaga kerja.
 - Tujuan tingkatkan ekonomi British di Tanah Melayu.
- 1. Latar Belakang**
- Mejar Jeneral Ralph Hone ketua Unit Perancang Tanah Melayu diberi tugas untuk rangka satu pentadbiran baharu di Tanah Melayu.
 - British ambil alih pemerintahan Tanah Melayu dan tubuhkan pentadbiran berpusat (kesatuan) bawah jajahan British.
- (a) Kronologi Pelaksanaan**
- Feb 1943 - Unit Perancangan Tanah Melayu dibentuk di London.
 - 10cOktober 1945 - Rancangan Malayan Union dibentangkan di Parlimen British.
 - 25 April 1945 - Persatuan Pelajar Melayu Britain menghantar memorandum.
 - Mereka minta hak kewarganegaraan di Tanah Melayu tidak mengikut prinsip jus soli (syarat kewarganegaraan berdasarkan tempat lahir).
 - Tan Cheng Lock dan persatuan Cina Seberang Laut menghantar memorandum kepada British berkaitan dengan masa depan Tanah Melayu.
 - 22 Januari 1946 - **Kertas Putih 6274** membentangkan 13 perkara kandungan Malayan Union yang diluluskan Parlimen British di London.
 - Antara perkara tersebut termasuklah konsep kesatuan, bentuk pentadbiran, sistem perundangan, kedudukan Raja-raja Melayu, syarat kewarganegaraan dan agama Islam.

- Rancangan MU disiarkan dalam Warta Kerajaan.
- 1 April 1946 - MU dilaksanakan di Tanah Melayu.

(b) Ciri-ciri Perlembagaan Malayan Union

(i) Pentadbiran Malayan Union

Kesatuan

- Negeri-negeri Melayu Bersekutu, Negeri-negeri Melayu Tidak Bersekutu dan Negeri-negeri Selat kecuali Singapura disatukan menjadi satu unit pentadbiran.

Raja-raja Melayu

- Sultan menjadi Ahli Majlis Raja-Raja yang hanya membincangkan soal agama Islam dan adat istiadat Melayu.

Ketua Pentadbir

- Malayan Union diketuai oleh Gabenor British yang dilantik Raja England.
- Majlis Eksekutif dan Majlis Perundangan Malayan Union dibentuk di bawah kawalan Pesuruhjaya Tinggi British.

(ii) Kewarganegaraan

- Melalui prinsip jus soli.
- Rakyat yang dilahirkan di Tanah Melayu dan Singapura diiktiraf sebagai warga Malayan Union.
- Rakyat yang berumur lebih 18 tahun, telah bermastautin selama 10 tahun hingga 15 tahun diberikan kewarganegaraan.
- Rakyat yang bawah 18 tahun yang ibu bapanya warganegara turut diberikan kewarganegaraan.

2. British Mendapatkan Tandatangan Sultan

- British melantik Sir Harold MacMichael (MacMichael) untuk mendapatkan tandatangan sultan.
- British menghantar H.C William merintis jalan menghadap Raja-raja Melayu.
- Tujuan meninjau sokongan Raja-raja Melayu terhadap British.
- Menjalankan tugas dari 8 September 1945 – 29 September 1945.

(a) Willan merintis jalan menghadap Raja-raja Melayu

8 September 1945

- Menemui Sultan Johor.
- Menghadap Sultan Selangor (Sultan Hisamuddin Alam Shah ibni Almarhum Sultan Alauddin Sulaiman Shah).

- Menghadap Sultan Kedah.
- Menemui Syed Hussin, Setiausaha kerajaan Perlis dan menghadap Raja Perlis di Kangar.

Mengadap Sultan Perak.

23 September 1945

- Menghadap Yang di-Pertuan Besar Negeri Sembilan

28 September 1945

- Menghadap Sultan Pahang.
- Menemui Dato' Jaya Perkasa Che Da Omar Mahmud (Menteri Besar Terengganu sebelum menemui Sultan Ali).

- Mengadap Sultan Kelantan.

Laporan H.C. Willan

- Dalam laporannya, beliau yakin bahawa Raja-raja Melayu akan sokong British dengan menandatangani perjanjian Malayan Union.
- Beliau berusaha untuk memastikan setiap raja Melayu yang ditemui akan menandatangani perjanjian.
- Beliau telah memudahkan tugas MacMichael.

(b) Misi Sir Harold MacMichael mendapatkan tandatangan sultan

- 11 Oktober 1945, MacMichael wakil kerajaan British tiba di Port Swettenham.
- Ditemani A.T. Newboults sebagai jurubahasa.
- MacMichael tidak puas hati cara tinjauan Willan terhadap Raja-raja Melayu.
- Beliau buat kunjungan ke negeri Melayu untuk dapatkan tandatangan.
- Beliau tetap terima tentangan Raja-raja Melayu.
- Beliau guna pelbagai taktik untuk dapat persetujuan Raja-raja Melayu terhadap MU.
- Dalam 2 bulan, berjaya dapatkan tandatangan setuju daripada 9 orang Raja-raja Melayu.

Kronologi MacMichael menghadap Raja-raja Melayu

18 oktober 1945

- Membuat kunjungan ke negeri Melayu, menghadap Sultan Johor (Sultan Ibrahim ibni Almarhum Sultan Abu Bakar).
- Sultan Ibrahim turunkan tandatangan pada 20 Oktober 1945.

24 Oktober 1945

- Menghadap Sultan Selangor (Sultan Hisamuddin Alam Shah ibni Almarhum Sultan Alauddin Sulaiman Shah) dan turunkan tandatangan.

31 Oktober 1945

- Menghadap Sultan Pahang (Sultan Abu Bakar Ri'ayatuddin Al-Mu'adzam Shah ibni Almarhum Sultan Abdullah Al-Mu'tasim Billah) dan terpaksa turunkan tandatangan pada 2 November 1945.

14 November 1945

- Beliau mendesak Yang di-Pertuan Besar Negeri Sembilan (Tunku Abdul Rahman ibni Almarhum Tuanku Muhammad) dan empat orang Undang dan terpaksa tandatangan.

22 November 1945

- Menghadap Sultan Perak (Sultan Abdul Aziz Almustasim Billah Shah ibni Almarhum Raja Muda Musa) dan baginda cuba lengahkan masa untuk tandatangan tetapi terpaksa menurunkan tandatangan.

29 November 1945

- Menghadap Sultan Kedah (Sultan Badlishah ibni Almarhum Sultan Abdul Hamid Halim Shah) dan berlaku perdebatan antara dua pihak. MacMichael berjaya dapat tandatangan pada 2 Disember 1945.

4 Disember 1945

- Menghadap Raja Perlis (Tuanku Syed Putra Jamalullail ibni Almarhum Syed Hassan Jamalullail menurunkan tandatangan setelah didesak MacMichael.

Disember 1945

- Menghadap Sultan Kelantan (Sultan Ibrahim ibni Almarhum Sultan Muhammad IV).
- Beliau ugut untuk tidak iktiraf Raja-raja Melayu yang enggan tandatangan.
- Sultan Kelantan beralah dan setuju tandatangan pada 17 Disember 1945.

21 Disember 1945

- Menghadap Sultan Terengganu (Sultan Ismail Nasiruddin Shah ibni Almarhum Sultan Zainal Abidin).
- Pada mula enggan kerana bertentangan dengan Undang-undang Tubuh Negeri Terengganu namun akhirnya turunkan tandatangan.

- Willam dan MacMicheal berjaya selesaikan misi kerana menggunakan desakan dan paksaan untuk dapatkan persetujuan Raja-raja Melayu.
- Cara mereka tidak dipersetujui dan menimbulkan penentangan pelbagai pihak.
- Raja-raja Melayu membantah MU.

4.3 Reaksi Penduduk Tempatan terhadap Malayan Union

- Kerajaan British isytiharkan MU pada 1 April 1946.
- Kertas Putih yang diperkenalkan menimbulkan reaksi yang menyokong dan tidak menyokong.
- Malayan Union ditentang oleh Raja-raja Melayu, orang Melayu dan bekas pegawai British yang pernah berkhidmat di Tanah Melayu.

1. Penentangan Raja-raja Melayu terhadap Malayan Union

- Antara reaksi Raja-raja Melayu
 - Malayan Union merupakan bentuk penjajahan mutlak British.
 - Sultan Melayu hilang kedaulatan dan kuasa politik.
 - Raja-raja Melayu suara bantahan dan tentangan melalui pelbagai cara.

(a) Cara bantahan Raja-raja Melayu

(i) Membawa Kes Malayan Union ke Mahkamah Tinggi England

- Persidangan Raja-raja Melayu diadakan di Istana Iskandariah, Kuala Kangsar pada April 1946.
- Memutuskan untuk kemuka bantahan melalui Mahkamah Tinggi di England.
- Sultan Perak, Sultan Kedah dan Sultan Johor akan berangkat ke England jika perlu.
- Menurut sistem perundangan British, MacMichael mendapatkan persetujuan dengan cara tidak sah.

(ii) Menghantar Surat Bantahan ke London

- Sultan Kedah, Perak dan Johor utus surat bantahan kepada George Henry Hall, mendakwa diperdaya oleh MacMichael.
- Beberapa orang raja mendakwa diugut untuk menandatangani.
- Tuanku Syed Putra Jamalullail mengirim telegram mengatakan baginda tidak diberikan peluang untuk mendapat nasihat daripada pembesar negeri.

(iii) Menyokong Kongres Melayu

- Raja-raja Melayu sokong Kongres Melayu.
- Diadakan untuk tunjukkan kesungguhan orang Melayu menolak Malayan Union.
- Sultan Selangor menderma 15 ribu kepada tuan rumah Kongres Melayu Pertama dan merasmikan kongres tersebut.

(iv) Permaisuri Perak Memimpin Gerakan Menentang Malayan Union

- 28 Mei 1946, Perhimpunan besar-besaran di Padang Bandar Diraja Kuala Kangsar diadakan.
- Buktikan raja dan rakyat bergabung menentang MU.
- Tuanku Permaisuri Perak, Raja Perempuan Kelsom mengetuai barisan hadapan bersama-sama wanita Perak.

(v) Memulakan Upacara Pelantikan Gabenor Malayan Union

- Raja-raja Melayu memulaukan upacara pelantikan Gabenor (Sir Edward Gent) setelah perjumpaan dengan Dato' Onn Jaafar di Hotel Station.
- Dato' Onn Jaafar persembahkan resolusi Kongres Melayu, iaitu mohon Raja-raja Melayu Bersama rakyat boikot upacara pelantikan gabenor.
- Ribuan orang Melayu berhimpun di Hotel Station laungkan 'Daulat Tuanku' dan 'Hidup Melayu'.
- Raja-raja Melayu nekad pulaukan upacara tersebut dan adakan sidang akhbar.

2. Penentangan rakyat terhadap Malayan Union

- BMA menyiarkan berita gagasan Malayan Union (MU).
- Akhbar Majlis menyiarkannya pada 12 Oktober 1945, sehari selepas ketibaan MacMichael.
- Berita ini cetuskan kesedaran nasionalisme untuk menentang British.

(a) Bantahan Akhbar Melayu

- Akhbar Utusan Melayu (Singapura), Majlis (Kuala Lumpur) dan Warta Negara (Pulau Pinang) suarakan bantahan keras, mengancam serta mengutuk Malayan Union kerana merugikan orang Melayu.

- Menyeru orang Melayu adakan perhimpunan besaran untuk tolak gagasan MU.
- Sentiasa laporkan perkembangan berita penentangan orang Melayu.

(b) Bantahan Cendekiawan

(i) Tokoh Pentadbir Melayu

- Pemimpin Melayu seperti Dato' Onn Jaafar, Dato' Nik Ahmad Kamil, Za'ba, Tengku Mohamed, Dato' Abdul Wahab Abdul Aziz (Panglima Bukit Gantang), Wan Md Yusof (Panglima Kinta, Perak) dan Dato Hamzah Abdullah.
- Mereka gerakkan orang Melayu menentang MU dengan pelbagai strategi.
- Pemimpin Melayu Johor seperti Dato' Abdul Rahman Mohammad Yassin bantah usaha British untuk terus jajah Tanah Melayu.

(ii) Bantahan wanita

- Tokoh Wanita seperti Cikgu Zaharah Abdullah (Batu Pahat), Halimahton Abd Majid (Rembau), Saleha Mohd Ali (Selangor), Zaharah Tamin (Selangor), Datin Puteh Mariah Ibrahim Rashid (Perak) dan Hasnah Ishak (Pulau Pinang) merupakan benteng barisan hadapan MU.
- Di Batu Pahat, Cikgu Zaharah Abdullah, ahli Pertubuhan Pergerakan Melayu Semenanjung Johor berucap membantah MU.
- Katanya, kaum wanita akan mengembleng tenaga bersama kaum lelaki bagi dapatkan kembali hak.

(c) Bantahan Persatuan Melayu

- Persatuan Melayu seperti Syarikat Bekerjasama Am Saiburi (SABERKAS), Persatuan Melayu Kedah, Perikatan Melayu Perak, Persatuan Melayu Selangor dan Persatuan Melayu Johor berjaya himpulkan orang Melayu seluruh negara.
- Pertubuhan Melayu diaktifkan semula sebagai tindak balas terhadap MU.
- Persatuan Melayu berjaya menghimpunkan orang Melayu untuk membantah tindakan MacMichael melalui rapat umum.

(d) Bantahan Bekas Pegawai British

- Pegawai tadbir British yang pernah berkhidmat di Tanah Melayu turut menentang Malayan Union.
- Mereka mengkritik keseluruhan rancangan Malayan Union.
- Antara pegawai tersebut termasuklah:
 - Frank Swettenham
 - Roland Braddell
 - Cecil Clementi Smith
 - Richard Winstedt
 - Frederick Weld
 - George Maxwell

(e) Bantahan di Negeri Kelantan, Kedah dan Johor

(i) Kelantan, 15 Disember 1945

- 10,000 orang berhimpun di Kota Bahru semasa MacMichael datang dapatkan tandatangan sultan.

(ii) Kedah, 19 Januari 1946

- Ribuan orang Melayu berarak di Alor Setar.
- Perarakan dianjurkan oleh Kesatuan Melayu Kedah, SABERKAS, Kesatuan Ulama Kedah dan Persatuan Melayu Kedah.
- Tuan haji Hussain Che Dol, YDP Kesatuan Melayu Kedah dan Senu Abdul Rahman, Setiausaha Agung SABERKAS kritik kandungan Kertas Putih MU yang dianggap cabul kedaulatan bangsa Melayu.

(iii) Johor, Januari 1946

- Lembaga Kesatuan Melayu Johor lancarkan gerakan menentang MU.
- Disertai Persatuan Melayu Johor.
- Ungku Omar Abdullah, Naib Presiden Lembaga Kesatuan Melayu Johor dan Dr. Hamzah berucap menentang MU.
- 10 Februari 1946 Pergerakan Melayu Semenanjung Johor di bawah Dato' On Jaafar berhimpun menentang MU.
- Seramai 20 ribu orang Melayu berhimpun.
- Dato' Onn Jaafar berucap menggesa orang Melayu bangkit bersatu menentang Malayan Union.

(f) Mengadakan Kongres Melayu

- Dianjurkan pemimpin persatuan Melayu dan libatkan Raja-raja Melayu di negeri masing-masing.
- Za'ba, Yang DiPertua Persatuan Melayu Selangor menghubungi Dato' Onn

Jaafar di Johor, Dato' Panglima Bukit Gantang di Perak dan Tunku Abdul Rahman di Kedah.

- Cadang tubuhkan sebuah badan induk sebagai pemangkin menentang MU secara tersusun.
- Bersetuju anjurkan Kongres Melayu.

(i) Kongres Melayu di Kuala Lumpur

- Diadakan di Bangunan Kelab Sultan Sulaiman, Kampung Baru, Kuala Lumpur.
- Berlangsung dari 1-4 Mac 1946.
- Sebanyak 41 buah pertubuhan Melayu menghantar wakil yang terdiri daripada pelbagai lapisan masyarakat seperti tokoh politik, sosial, perniagaan dan ekonomi.
- Kongres bersetuju menubuhkan United Malays National Organisation (UMNO).

(ii) Kongres Melayu di Johor Bahru, Johor

- Diadakan pada 11 Mei 1946.
- Melalui kongres ini, UMNO ditubuhkan di Istana Johor pada 11 Mei 1946.
- UMNO melaksanakan beberapa perkara penting untuk memajukan orang Melayu dan menjadi penggerak memupuk perpaduan orang Melayu di seluruh Tanah Melayu.
- Hari lahirnya Malayan Union itu dianggap sebagai "Hari Kematian" oleh orang Melayu.
- Peristiwa itu meruntun hati ribuan orang Melayu yang berhimpun memakai lilitan kain putih di songkok sebagai tanda berkabung.
- Malayan Union merupakan semboyan yang memanggil orang Melayu dari seluruh negeri menyertai kongres yang menjadi obor pembakar semangat bangsa Melayu.

(g) UMNO Mengajukan Bantahan Secara Besar-besaran

- UMNO mengajukan bantahan besar-besaran menentang Malayan Union.
- Tunjuk perasaan besar-besaran menentang Malayan Union diadakan semasa Ahli Parlimen British, iaitu L.D. Gammans (Gammans) dan David Rees

Williams (Rees Williams) membuat tinjauan berkaitan dengan penentangan orang Melayu terhadap Malayan Union.

(i) Alor Setar, Kedah

- 50 ribu orang menyertai rapat umum di bandar Alor Setar.

(ii) Padang Francis Light School, Pulau Pinang

- Membawa sepanduk "Humbankan Perjanjian MacMichael" menggambarkan kebencian kepada MacMichael.

- Laungan "Hidup Melayu".

(iii) Ipoh, Perak

- Membawa sepanduk "Kami Berkehendak Naungan, Bukan Penaklukan", "Jangan Kecewakan Kami".

- Laungan "Hidup Melayu" bergema sepanjang perhimpunan.

(iv) Kampung Baru, Kuala Lumpur

- Ucapan pemimpin Melayu membantah MU sambut kedatangan Gammans dan Rees Williams dalam rapat umum di Padang Kelab Sultan Sulaiman, Kampung Baru, Kuala Lumpur.

(v) Klang, Selangor

- Orang Melayu berhimpun di padang dan perkarangan Istana Alam Shah membantah MU.

(vi) Seremban, Negeri Sembilan

- Orang ramai berbaris panjang di jalan masuk istana.
- Bawa sepanduk "Kekalkan Takhta Kerajaan Raja² Melayu" dan "MacMichael ialah Imperialis".

- Laporan Gammans dan Rees Williams kepada Pejabat Tanah Jajahan bahawa sultan yang menandatangani Perjanjian MU tidak menyedari akibat daripada perjanjian.
- Mereka menyokong cadangan Raja-raja Melayu terhadap penubuhan Persekutuan Tanah Melayu.

4.4 Penyerahan Sarawak oleh Brooke kepada kerajaan British

- Selepas Perang Dunia Kedua, Sarawak diserahkan kepada British.
- Penyerahan itu menimbulkan pelbagai reaksi daripada penduduk tempatan.

1. Pentadbiran Tentera di Sarawak

- Setelah PD2 tamat, tentera Australia mendarat di Kuching dan memperkenalkan

pentadbiran tentera, iaitu British Borneo Civil Affairs Unit (BBCAU) pada 11 September 1945.

- Pada 1946, British memperkenalkan BMA di Sarawak.

- Pada Julai 1946, Vyner Brooke menyerahkan Sarawak kepada kerajaan British.

- Mendapat tentangan hebat daripada penduduk tempatan.

2. Faktor penyerahan Sarawak kepada British

(a) Masalah pewarisan takhta

- Vyner Brooke tidak punyai waris lelaki untuk gantikannya.
- Beliau semakin tua dan uzur.
- Enggan melantik anak saudaranya, Anthony Brooke (anak Bertam Brooke) untuk menggantikannya.

(b) Desakan kerajaan British

- Pada 19 Jun 1944, pihak Pejabat Tanah Jajahan desak Vyner Brooke beri kuasa kepada British.
- Tujuan untuk luaskan kuasa di Sarawak.
- Menguasai kekayaan ekonomi, kepentingan pelabuhan British di Sarawak.
- 28 Februari 1945, Pejabat Tanah Jajahan mengutus surat kepada Vyner Brooke tentang pendirian untuk menyerahkan Sarawak kepada British.
- Akhirnya, Vyner Brooke bersetuju untuk menyerahkan Sarawak kepada British.

(c) Masalah Kewangan

- Vyner Brooke menghadapi masalah kewangan untuk memulihkan Sarawak selepas tercetusnya Perang Dunia Kedua.
- Ekonomi Sarawak terjejas, lombong minyak musnah dan ladang getah juga terbiar.
- Kemudahan pendidikan, kesihatan, jalan raya dan lapangan terbang juga perlu dibaiki.
- Vyner Brooke tidak mampu untuk membangunkan negeri Sarawak semula.

3. Proses penyerahan Sarawak kepada British

(i) Pejabat Tanah Jajahan mengutus surat kepada Vyner Brooke, 28 Februari 1945

- Tujuan minta beliau menandatangani surat perjanjian dengan George Henry Hall.
- 24 Oktober 1945, Vyner Brooke setuju serahkan Sarawak kepada British.

(ii) Vyner Brooke menghantar setiausaha

peribadinya, Gerard T. MacBryan

- Tujuan untuk mendapatkan persetujuan daripada ketua tempatan.

(iii) Gerard T. MacBryan pulang ke England bersama-sama dengan dokumen yang ditandatangani oleh ketua tempatan Sarawak.

- Vyner Brooke bersetuju menyerahkan Sarawak kepada kerajaan British.
- Penyerahan itu dibuat tanpa pengetahuan rakyat Sarawak.

(iv) Kerajaan British mengarahkan Vyner Brooke supaya mendapatkan kelulusan Majlis Negeri dan persetujuan rakyat Sarawak terlebih dahulu.

(v) Kerajaan British menghantar dua orang ahli parlimennya, iaitu Gammans dan Rees Williams

- Tujuan membuat tinjauan.
- Mereka tiba di Kuching pada 2 Mei 1946.
- Hasil tinjauan itu mendapati:
 - Sebahagian besar peribumi menentang penyerahan Sarawak.
 - Orang Cina menyokong penyerahan Sarawak.
 - Terdapat juga penduduk yang tidak memahami maksud penyerahan Sarawak.
 - Laporan Gammans dan Rees Williams berkaitan dengan isu penyerahan Sarawak dibawa ke Majlis Negeri untuk diundi.

(vi) Majlis Negeri telah mengeluarkan Rang Undang-Undang Penyerahan (Cession Bill)

- Keputusannya menunjukkan bahawa golongan propenyerahan menang dengan 19 undi, sementara 16 undi menentang.
- Taraf Sarawak sebagai negeri naungan British dimansuhkan.
- Sarawak disahkan sebagai tanah jajahan British.
- Pada 1 Julai 1946, Hari Penyerahan Sarawak diisytiharkan di Kuching.

4.5 Reaksi Penduduk Tempatan terhadap Penyerahan Sarawak

- Penyerahan Sarawak mencetuskan dua reaksi yang berbeza, iaitu golongan yang menentang penyerahan Sarawak dan golongan yang menyokong penyerahan Sarawak.

1. Faktor penentangan penyerahan Sarawak

- Golongan yang menentang dipimpin oleh Datu Patinggi Abang Haji Abdillah.

(a) Tindakan Vyner Brooke bertentangan dengan Perlembagaan 1941

- Prinsip Kelapan menyatakan bahawa pemerintahan sendiri akan diberikan kepada rakyat Sarawak.
- Menurut perlembagaan ini, penduduk Sarawak akan dibimbing untuk mentadbir negeri sendiri.
- Tindakan Vyner Brooke menyerahkan Sarawak kepada British telah melanggar Prinsip Kelapan ini.
- Beliau menafikan hak rakyat Sarawak untuk mendapatkan pemerintahan sendiri seperti yang termaktub dalam perlembagaan ini.

(b) Vyner Brooke mengetepikan surat wasiat Charles Brooke

- Vyner Brooke membuat keputusan tanpa perbincangan dengan Raja Muda (Anthony Brooke) dan Tuan Muda (Bertram Brooke).
- Golongan menentang penyerahan ingin memulihkan pemerintahan Dinasti Brooke untuk tuntutan kemerdekaan dengan mudah.

(c) Gerald T. MacBryan menggunakan muslihat

- Menggunakan muslihat seperti tekanan, desakan, pujukan dan sogokan untuk dapat persetujuan dari ketua tempatan.

2. Bentuk penentangan penduduk tempatan

(a) Mengadakan persidangan

- Johari Anang dan Sharkawi Osman menganjurkan persidangan yang dihadiri oleh perwakilan seluruh Sarawak.
- Bertujuan untuk mengadakan demonstrasi menentang penyerahan Sarawak.
- Pertubuhan yang sertai:
 - Pergerakan Pemuda Melayu (PPM).
 - Barisan Pemuda Sarawak (BPS).

- Persatuan Kebangsaan Melayu Sarawak (PKMS).
- Persatuan Melayu Miri.
- Kesetiaan Muda Matu.
- Persekutuan Bumiputera.

(b) Mengadakan Demonstrasi

- 30 Oktober 1946, demonstrasi pertama dilakukan ketika kedatangan Gabenor pertama Sarawak Charles Arden Clarke di Astana.
- Diketuai oleh Datu Patinggi Abang Haji Abdillah.
- Disertai oleh 16 persatuan Melayu.
- PKMS desak British undur dari Sarawak.
- Mengangkat poster “Sarawak adalah hak kami”, ‘Leburkan kolonial’ dan ‘No Cession’.
- Sepanduk dan poster antipenyerahan ditampal di pokok, perahu dan jeti.
- Demonstrasi di Sibul diterajui oleh PPM.

(c) Meletakkan jawatan beramai-ramai

- British sedar pemimpin antipenyerahan terdiri daripada pegawai perkhidmatan awam dan guru.
- British mengeluarkan Pekeliling No. 9/1046 (Circular No. 9) pada Disember 1946.
- Melarang pegawai awam menyertai gerakan menentang penyerahan.
- Pada 2 April 1947, seramai 409 orang kakitangan kerajaan meletakkan jawatan.
- Contohnya, guru, petugas Pos dan Telegraf, Jabatan Marin, Kastam, Perubatan dan Kesihatan, percetakan, Jabatan Tanah dan Ukur, Jabatan Kerja Raya, Bomba dan Perbendaharaan.
- 56 orang pelajar Maktab Perguruan Melayu Sarawak menamatkan pengajian mereka sebagai bantahan terhadap Pekeliling No. 9.

(d) Bantahan golongan wanita

- Cikgu Lily Eberwein (PKMS) mengadakan kempen kesedaran di rumah panjang.
- Mengatur demonstrasi menentang penyerahan Sarawak.
- Beliau merupakan ketua kaum ibu.
- Cikgu Ajibah Abol mengetuai kaum wanita dalam gerakan antipenyerahan.

(e) Menggunakan Akhbar

- Januari 1949, Utusan Sarawak diterbitkan dan digunakan untuk

menyebarkan tentangan terhadap penyerahan Sarawak.

- Pengarang menggunakan tajuk yang tajam seperti artikel “Kerajaan British Menipu Rakyat”.

(f) Menulis surat bantahan

- Pergerakan Pemuda Melayu (PPM) menghantar surat bantahan kepada kerajaan British di London.
- Pada 1949, BPS menghantar referendum memansuhkan penyerahan Sarawak.
- Mereka hantar surat bantahan kepada Perdana Menteri British, Clement Attlee dengan salinannya kepada Gabenor.
- Anthony Brooke menentang penyerahan melalui system perundangan.
- Beliau buat rayuan di Privy Council.
- 16 Julai 1948, Anthony bawa kes ke Mahkamah Tinggi Brunei tetapi ditolak.

(g) Menubuhkan kumpulan Rukun 13

- Rukun 13 ditubuhkan pada 20 Ogos 1948.
- Ditubuhkan secara sulit oleh Pergerakan Pemuda Melayu (PPM) di Sibul.
- Dipimpin oleh Awang Rambli, Morshidi Sidek dan Bujang Suntong.
- Kumpulan ini sasarkan untuk hapuskan pegawai tinggi British di Sibul, Sarawak.
- Mesyuarat sulit diadakan untuk bunuh Duncant Stewart pada 3 Disember 1949 di Sibul.
- Rosli Dhoby menghasilkan puisi ‘Panggilan Mu yang Suchi’ bagi semarakkan penentangan terhadap British.

3. Peristiwa Sungkit Berdarah

- Rosli Dhoby menikam Duncan Stewart.
- Duncan Stewart meninggal seminggu kemudian di Hospital Singapura.
- Peristiwa tersebut dikenali sebagai “Sungkit Berdarah”.
- Peristiwa ini beri kesempatan kepada British untuk menindas Gerakan antipenyerahan.
- Pada 6-7 Disember, British menutup pejabat PPM, PKMS, BPS dan Angkatan Semangat Anak Negeri Sarawak (ASAS).
- Anthony Brooke merayu supaya berhenti usaha menentang penyerahan.
- Pada 5 Februari 1951, Rosli Dhoby, Awang Rambli dan Bujang Suntong dihukum gantung sampai mati setelah didapati bersalah.

- Anggota Rukun 13 yang lain dikenakan hukuman penjara.
- Gerakan anti-penyERAHAN menemui kegagalan.
- Kesan – beri kesedaran dan bangkitkan semangat nasionalisme kalangan penduduk tempatan.
- Membawa kepada penubuhan parti politik di Sarawak.

4. Reaksi penduduk yang menyokong penyerahan Sarawak.

- Disokong oleh Datu Bandar Abang Haji Mustapha dan Datu Amar Abang Haji Suleiman.
- Antara faktor yang menyokong:
 - (a) Memajukan Negeri**
 - Ahli Majlis Negeri, Datu Bandar Abang Haji Mustapha menyatakan Sarawak mengalami banyak kemusnahan selepas perang.
 - Penyerahan boleh memajukan Sarawak dalam politik, perhubungan, perdagangan, pertanian, pendidikan, kesihatan dan meningkatkan taraf hidup masyarakat Sarawak.
 - (b) Memajukan Penduduk Tempatan**
 - Golongan menyokong menubuhkan Young Malay Association (YMA).
 - YMA galakkan kemajuan orang Melayu dalam ekonomi dan sosial.
 - Juga bantu orang Melayu yang mundur dalam pelbagai aspek.
 - Kegiatan YMA menjurus dalam bidang pelajaran, agama dan sukan.
 - Menubuhkan cawangannya di Sibul, Kalaka dan Miri.
 - (c) Memberikan Peluang Pekerjaan dalam Perkhidmatan Awam**
 - Golongan intelektual diberikan jawatan profesional dalam perkhidmatan awam seperti peguam, doktor dan jurutera.
 - British dapat membantu Sarawak berkerajaan sendiri.

4.6 Penyerahan Sabah kepada Kerajaan British

- Selepas Jepun menyerah kalah, British Military Administration (BMA) diperkenalkan di Sabah.
- Kota Kinabalu dibebaskan daripada kawalan tentera Jepun pada 28 September 1945.
- Manakala Sandakan pada 19 Oktober 1945.
- BMA diketuai oleh C.F.C. Macaskie.

- BMA berusaha untuk mengembalikan keamanan dan ketenteraman negeri.

1. Faktor Penyerahan Sabah kepada British

- Syarikat Borneo Utara British (SBUB) menandatangani perjanjian dengan kerajaan British.
- Pentadbiran negeri akan ditadbir oleh seorang Gabenor sebagai Ketua Kerajaan.
- Sir Edward Twining sebagai Gabenor pertama.

(a) Memenuhi kepentingan British

- British bakal memberikan kemerdekaan kepada Sri Lanka, India dan Burma
- Sabah dapat menggantikan jajahan tersebut kerana ada potensi.
- Membekalkan bahan mentah dan kawasan pasaran bagi barangan British.

(b) Meneruskan dasar British dalam hubungan luar

- Sabah menjadi negeri naungan British semasa pemerintahan SBUB.
- British terus menguasai perhubungan luar dan pertahanan Sabah.
- Mendorong SBUB buat keputusan untuk menyerahkan Sabah kepada British pada 1946.

(c) Masalah Kewangan SBUB

- Sebelum tinggalkan Sabah, Jepun memusnahkan Jesselton, Kudat dan Sandakan.
- Kerosakan perlukan kos yang tinggi untuk baik pulih.
- SBUB tidak mampu menanggung kos pemulihan bagi bangunkan semula Sabah.
- Pihak syarikat bersetuju menyerahkan Sabah kepada kerajaan British kerana kekurangan dana.

4.7 Reaksi Penduduk Tempatan terhadap Penyerahan Sabah

- Penyerahan Sabah kepada British pada 15 Julai 1946 tidak mendapat penentangan daripada rakyat tempatan di Sabah.

- Hal ini disebabkan oleh perkara yang berikut:

1. Dasar British

(a) British Menindas Kegiatan Berpersatuan

- Sabah mempunyai pelbagai kumpulan etnik yang berbeza bahasa, budaya, sistem kepercayaan, petempatan dan kegiatan ekonomi.
- Keadaan ini menyukarkan Sabah untuk membuat perhimpunan dalam satu pertubuhan.

- Terdapat juga persatuan ditubuhkan seperti:
 - Persaudaraan Sahabat Pena Sabah (PASPAS)
 - Persatuan Kebangsaan Melayu di Sabah pimpinan Tengku Noordin, Zakaria Gun dan Abu Bakar K. Ahmad
 - Barisan Pemuda Sabah (BARIP) pimpinan Mandur Mohammad Sharif, Imam Suhaili Yaakub, Seruji Yaakub dan Zulkifli Apong Abang Abdul Hadi.
- Organisasi ditubuhkan untuk memperbaiki keadaan ekonomi dan politik kaum bumiputera.
- Pemimpin persatuan giat dalam membangkitkan kesedaran berpolitik dalam masyarakat setempat.
- British khawatir dan bertindak secara halus untuk melumpuhkan gerakan nasionalisme.
- Antara caranya
 - Menawarkan jawatan kenaikan pangkat kepada ahli persatuan.
 - Memindahkan ahli dan pemimpin aktif ke bandar lain.
- Kesannya - kegiatan menjadi lemah kerana masalah kewangan dan kekurangan pemimpin berkebolehan.

(b) Mengehadkan Peluang dalam Pentadbiran

- Dasar British mengehadkan peluang penduduk untuk terlibat dalam bidang pentadbiran.
- Menyebabkan penduduk Sabah kurang pengalaman dalam sistem birokrasi Barat.

2. Kepentingan Sosioekonomi Penduduk Tempatan

- Penyerahan Sabah dapat beri peluang pada penduduk tempatan untuk libatkan diri dalam pentadbiran, memajukan bidang perniagaan dan luaskan jaringan perdagangan.
- Dapat membangunkan Sabah selepas perang.
- Sebab itu, penduduk tidak mahu terlibat dalam aktiviti menentang penyerahan Sabah kepada British.
- Penduduk Sabah tidak memahami tujuan penyerahan.
- Dasar British yang menindas kesedaran nasionalisme dalam kalangan penduduk tempatan.

- Kebangkitan nasionalisme berlaku apabila British memperkenalkan langkah ke arah berkerajaan sendiri di Sabah.

Rumusan

- Gerakan penduduk tempatan membantah pelaksanaan gagasan Malayan Union di Tanah Melayu dan gerakan antipenyerahan di Sarawak kepada British mencetuskan impak yang berbeza.
- Gerakan menentang Malayan Union berjaya mencapai matlamatnya. Sementara itu, penyerahan Sabah kepada British tidak mendapat tentangan atau bantahan dalam kalangan penduduk tempatan.
- Dasar British selepas perang terhadap Tanah Melayu, Sarawak dan Sabah menyebabkan gelombang kebangkitan nasionalisme untuk membebaskan tanah air daripada belenggu penjajah.

.....

BAB 5 - PERSEKUTUAN TANAH MELAYU 1948

5.1 Latar Belakang Penubuhan Persekutuan Tanah Melayu 1948

- Diperkenalkan untuk mengganti Malayan Union 1946 yang ditolak penduduk tempatan.
- Sebuah Jawatankuasa Kerja dibentuk untuk merangka Perjanjian Persekutuan Tanah Melayu.
- Terdapat juga rakyat yang mencadangkan perlembagaan alternatif iaitu Perlembagaan Rakyat.

Maksud Persekutuan

- Persekutuan ialah gabungan beberapa buah negeri di bawah satu unit pentadbiran.
- Pentadbiran kerajaan Persekutuan dibahagikan kepada dua, iaitu kerajaan pusat dan kerajaan negeri.

1. Penubuhan Jawatankuasa Kerja

- Ditubuhkan pada 25 Julai 1946.
- Matlamat untuk membincangkan asas Perjanjian Persekutuan Tanah Melayu 1948.
- Terdiri daripada wakil Raja-raja Melayu, UMNO dan pegawai kanan British.

(a) Ahli Jawatankuasa

(i) Wakil Kerajaan British

- A.T. Newbould (Ketua Setiausaha Malayan Union).

- K.K O' Connor (Peguam Negara Malayan Union).
- W.D. Godsall (Setiausaha Kewangan).
- Dr. W. Linehan-MCS.
 - Williams-MCS.
- D.C Watherston-Setiausaha.

(ii) Wakil UMNO

- Dato' Onn Jaafar
- Dato' Abdul Rahman Mohd Yassin
- Haji Megat Yunus

(iii) Wakil Raja-raja Melayu

- Raja Kamaralzaman Raja Ngah Mansur (Raja Kecil Tengah Perak).
- Dato' Hamzah Abdulla (Orang Kaya Menteri Besar Selangor).
- Haji Mohammad Sheriff Osman (Setiausaha Kerajaan Kedah).
- Dato' Nik Ahmad Kamil Mahmud (Dato' Seri Setia Raja Kelantan).

(iv) Pegawai Pemerhati dan Penasihat Undang-undang

- Theodore Adams (Penasihat Raja-raja Melayu).
- Roland Braddell (Penasihat Undang-undang UMNO).
- Ralph Hone (Pemerhati dan wakil Gabenor Jeneral).

(b) Cadangan Jawatankuasa Kerja

- Jawatankuasa Kerja mulakan tugas pada Ogos 1946 - September 1946.
- Antara cadangan:
 - Satukan semua negeri Melayu dalam satu pentadbiran serta dua-dua Neger-negeri selat.
 - Pulihkan kedudukan dan kedaulatan Raja-raja Melayu.
 - Menjaga kedudukan istimewa orang Melayu dan kepentingan sah kaum lain.
 - Menubuhkan Dewan Perundangan Negeri bagi setiap negeri.
 - Menganakan syarat kewarganegaraan yg ketat.

2. Gerakan Nasionalis Melayu Radikal

- Membidas kerajaan British kerana menjalankan rundingan secara tertutup dengan UMNO.
- British mengetepikan PKMM daripada Jawatankuasa Kerja.
- Golongan ini membentuk Pusat Tenaga Rakyat (PUTERA).
- Gabungan PUTERA terdiri beberapa pertubuhan Melayu seperti:

- Parti Kebangsaan Melayu Malaya (PKMM), Pengerusinya ialah Dr Burhanuddin alHelmi.
- Angkatan Pemuda Insaf (API), Ahmad Boestamam.
- Gerakan Angkatan Muda (GERAM), Aziz Ishak dan Abdul Samad Ismail.
- Hizbul Muslimin, Abu Bakar al-Baqir.
- Barisan Tani Malaya (BATAS), Musa Ahmad.
- Angkatan Wanita Sedar (AWAS), Shamsiah Fakeh.

3. Gabungan PUTERA-AMCJA

- Golongan bukan Melayu menubuhkan All Malaya Council of Joint Action (AMCJA).
- Pengerusinya, Tan Cheng Lock.
- Menganggap British tunduk kepada tuntutan UMNO.
- Mereka menganggap Jawatankuasa Kerja ini tidak demokratik.
- AMCJA bergabung dengan PUTERA.
- AMCJA terdiri daripada:
 - Pan-Malayan Union (PMFTU), Chan Loo (Setiausaha).
 - Malayan Democratic Union (MDU), John Eber (Ketua).
 - Malayan Indian Congress (MIC), John Thivy (Presiden).
- Mereka tolak perjanjian persekutuan.
- AMCJA membantah kerana Jawatankuasa Kerja tidak mempunyai wakil bukan Melayu.
- PUTERA dan AMCJA menganggap Perlembagaan Persekutuan sebagai tidak demokratik, mengukuhkan British dan perkauman.
- Pada bulan Julai 1947, cadangan perlembagaan yang telah disepak oleh Jawatankuasa Kerja diumumkan kepada awam.
- Gabungan PUTERA-AMCJA menentang cadangan perlembagaan tersebut secara terbuka.

4. Sumbangan Nasionalis Melayu Radikal

- Golongan nasionalis Melayu radikal melaungkan perjuangan kemerdekaan sejak penghujung tahun 1930-an.
- Matlamat perjuangan untuk membebaskan tanah air daripada penjajahan, menyatukan seluruh Tanah Melayu dan enggan berkompromi dengan penjajah untuk capai kemerdekaan.
- Mereka perjuangkan hak semua kaum dan beri penekanan kepada kebebasan hak bersuara, berhimpun dan menerbitkan akhbar

- Ahmad Boestaman menerbitkan akhbar Suara Rakyat untuk buka minda rakyat ke arah idea ingin bebas dan merdeka.
- Selain itu, fahaman kebangsaan yang diperjuangkan oleh golongan ini mudah diterima oleh sesetengah rakyat.
- PKMM berjaya tubuhkan cawangan di negeri Perak, Hulu Langat, Selangor dan Temerloh, Pahang.
- Mereka juga perjuangkan pembelaan terhadap ketidakadilan.
- Berjuang berdasarkan prinsip dan falsafah.
- Mereka digelar tokoh politik nasional.

Maksud radikal

- Istilah radikal digunakan oleh British kepada golongan ini kerana keberanian mereka menentang British secara terbuka dan membangkitkan perasaan anti-British dalam penulisan.
- Ahmad Boestamam dalam bukunya Testament Politik API, menyatakan secara tegas bahawa “mereka” menentang penjajah British kerana British bertindak menindas golongan nasionalis Melayu radikal.
- Golongan ini terpaksa berhadapan dengan pelbagai bentuk penindasan.

5. Cadangan PUTERA-AMCJA

- Menentang Persekutuan Tanah Melayu 1948.
- Mereka tidak bersetuju Jawatankuasa Kerja hanya diwakili UMNO, Raja-raja Melayu dan British.
- Cadangan PUTERA:
 - Kedudukan Bahasa Melayu.
 - Pertahanan dan hal ehwal luar negeri.
 - Syarat kewarganegaraan Tanah Melayu.
 - Bendera dan lagu kebangsaan.
- Cadangan AMCJA:
 - Penyatuan Tanah Melayu dengan Singapura.
 - Sebuah kerajaan pusat yang kuat.
 - Raja-raja Melayu sebagai Raja Berperlembagaan.
 - Kemajuan politik dan ekonomi orang Melayu.
 - Adat istiadat dan agama Islam.
 - Syarat Kewarganegaraan.
- Akhir bulan Mac 1947, cadangan PUTERA dan AMCJA digabungkan dan membentuk Perlembagaan Rakyat.

(a) Perlembagaan Rakyat

- Tanah Melayu disatukan dengan Singapura.

- Penubuhan sebuah Dewan Perundangan Pusat dan majlis-majlis negeri yang dipilih bagi seluruh Tanah Melayu.
- Kewarganegaraan yang sama bagi semua orang yang menganggap Tanah Melayu sebagai tempat tinggal tetap dan sanggup curahkan kesetiaan.
- Raja-raja Melayu sebagai Raja Berpelembagaan yang bertanggungjawab kepada rakyat dan menerima nasihat melalui Majlis Mesyuarat.
- Hal ehwal agama Islam dan adat istiadat Melayu diketuai sepenuhnya oleh orang Melayu melalui Majlis Khas.
- Perhatian khas hendaklah diberikan kepada kemajuan politik dan ekonomi orang Melayu.
- Bahasa Melayu bahasa kebangsaan dan bahasa rasmi yg tunggal di Tanah Melayu.
- Hal ehwal luar negeri dan pertahanan hendaklah menjadi tanggungjawab bersama kerajaan Tanah Melayu dan kerajaan British.
- Kewarganegaraan Malaya harus dinamakan Melayu.
- Warna merah dan putih haruslah dimasukkan sebagai latar belakang bendera kebangsaan Tanah Melayu.

Kesan cadangan Perlembagaan Rakyat

- British menolak Perlembagaan Rakyat dan terima Perjanjian Persekutuan Tanah Melayu yang digubal Jawatankuasa Kerja.
- PUTERA-AMCJA anjurkan hartal, 20 September 1947 yang minta semua peniaga tutup kedai sebagai tanda bantahan.
- Tarikh 20 Oktober 1947 merupakan tarikh yang dipilih untuk Hari Hartal Se-Malaya.
- Menerusi sokongan Dewan Perniagaan Cina, hartal dilaksanakan di bandar utama di Tanah Melayu.

Maksud hartal

- Hartal ialah tindakan tutup kedai dan memberhentikan semua kegiatan ekonomi oleh peniaga.
- Protes tanpa keganasan ini telah diadakan dengan cara menutup semua premis yang beroperasi seperti kilang, kedai, sekolah, pejabat dan ladang.

5.2 Faktor Penubuhan Persekutuan Tanah Melayu 1948

- Pada 1 Februari 1948, Persekutuan Tanah Melayu telah ditubuhkan secara rasmi setelah Raja-raja Melayu menandatangani Perjanjian Persekutuan Tanah Melayu 1948.
 - Penubuhannya didorong oleh beberapa faktor seperti penentangan orang Melayu terhadap Malayan Union, cadangan Raja-raja Melayu dan UMNO serta sokongan pentadbir British.
- 1. Penentangan Orang Melayu terhadap Malayan Union**
 - Raja-raja, cendekiawan Melayu dan UMNO berganding bahu bantah pelaksanaan Malayan Union.
 - Sebab MU beri kesan buruk kepada Raja-raja Melayu dan orang Melayu.
 - Gammans dan Rees William saksikan bantahan orang Melayu terhadap MU.
 - Mereka laporkan hasil tinjauan kepada Dewan Parlimen British selepas Kembali ke England.
 - Mereka menyatakan sekiranya Malayan Union dilaksanakan, keadaan huru-hara akan berlaku di Tanah Melayu.
 - Pada ketika ini juga, usaha gubal Perjanjian Persekutuan Tanah Melayu dijalankan melalui rundingan Raja-raja Melayu, UMNO dan British.
 - 2. Cadangan Raja-raja Melayu dan UMNO**
 - Malcolm MacDonald, Gabenor Jeneral dan Sir Edward Gent, Gabenor Malayan Union mengadakan pertemuan dan rundingan dengan Raja-raja Melayu di Kuala Kangsar pada 27 Mei 1946.
 - Tujuan untuk mengatasi konflik masyarakat Melayu dengan British berhubung isu MU.
 - Antara cadangan Raja-raja Melayu:
 - Penubuhan persekutuan bertaraf naungan dan bukannya tanah jajahan.
 - Perjanjian baharu untuk menggantikan Malayan Union.
 - Jawatan Pesuruhjaya Tinggi menggantikan Gabenor.
 - Raja berkuasa dalam perundangan.
 - Perkataan "Negeri-negeri Melayu" perlu muncul dalam persekutuan yang baharu.
 - 3. Sokongan Pentadbir British**
 - Pentadbir British menyokong konsep persekutuan kerana dapat mewujudkan keamanan, kestabilan dan kemajuan ekonomi.

- Pegawai British yang mendorong pembentukan Persekutuan Tanah Melayu:
 - Sir Edward Gent
 - Malcom MacDonald
 - Sir Ralph Hone
 - Gammans
 - A.T Newbould
 - Ronald Braddell
 - W. Linehan
 - Theodore Adams
 - Cadangan Sir Ralph Hone:
 - British melibatkan Raja-raja Melayu dalam pentadbiran berasaskan perlembagaan.
 - Contohnya: memberikan kuasa tertentu kepada Sultan dalam Majlis Negeri dan Majlis Perundangan.
 - Pada bulan Mei 1946, Sir Edward Gent bertemu dengan wakil UMNO di Pulau Pinang.
 - Pada 18 Julai 1946, di King's House, Kuala Lumpur, British memberikan peluang kepada Dato' Onn Jaafar dan Raja-raja Melayu mengemukakan cadangan balas.
 - Pembentukan Persekutuan mewujudkan politik yang stabil.
 - Keadaan ini akan mendorong pelabur luar untuk melabur di negara ini.
 - Pada masa yang sama, British perlu melaksanakan dasar dekolonisasi (proses ke arah berkerajaan sendiri) yang disarankan oleh Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu (PBB) melalui Piagam Atlantik.
- Maksud Piagam Atlantik**
- Piagam Atlantik telah diisytiharkan pada bulan Ogos 1941.
 - Piagam ini dirangka oleh Britain dan Amerika Syarikat.
 - Prinsip piagam ini berkaitan dengan matlamat pelan tindakan untuk dunia selepas berlakunya peperangan supaya tiada lagi peluasan wilayah.

5.3 Ciri-ciri Persekutuan Tanah Melayu 1948

- Jawatankuasa Kerja ambil masa 5 bulan merangka Perjanjian Persekutuan Tanah Melayu 1948.
 - Dibentangkan dalam persidangan pada 20 November 1946.
 - Raja-raja Melayu, wakil British dan UMNO hadir dalam persidangan tersebut.
- 1. Ciri-ciri Persekutuan Tanah Melayu 1948 (PTM 1948)**
 - (a) Pentadbiran**

- Persekutuan dibentuk menerusi gabungan sembilan negeri Melayu dan dua Negeri-negeri Selat.
- Singapura kekal sebagai tanah jajahan British yang berasingan.
- Persekutuan diketuai oleh Pesuruhjaya Tinggi British yang mempunyai kuasa eksekutif.
- Kerajaan Persekutuan bertanggungjawab dalam hal kewangan serta hal lain yang mempunyai kepentingan bersama.
- Majlis Mesyuarat Persekutuan (MMP) dan Majlis Perundangan Persekutuan (MPP) ditubuhkan untuk membantu Pesuruhjaya Tinggi British.
- MMP mengandungi ahli rasmi dan tidak rasmi.
- Ahli tidak rasmi di peringkat awal dilantik oleh Pesuruhjaya Tinggi.
- Ahli MPP terdiri daripada pelbagai kaum.

(b) Kuasa Raja-raja Melayu

(i) Peringkat Persekutuan

- Pembentukan Majlis Raja-raja membolehkan Raja-raja Melayu memberikan pandangan dalam perkara tertentu.
- Memperkenankan rang undang-undang

(ii) Peringkat Negeri

- Sultan bertanggungjawab mengesahkan rang undang-undang yang diluluskan dalam Dewan Perundangan Negeri.

(c) Perundangan

- Majlis Perundangan Persekutuan diketuai Pesuruhjaya Tinggi.
- Bidang kuasa MPP mencakupi:
 - hal ehwal luar
 - ketenteraman awam
 - kehakiman
 - perdagangan
 - Komunikasi
 - Percukaian.
- Rang undang-undang perlu mendapat perkenan Raja-raja Melayu melalui Majlis raja-raja.

(d) Kewarganegaraan

(i) Secara Kuat Kuasa Undang-undang

- Jus Soli terbuka kepada **rakyat Raja** (orang Melayu dan Orang Asli yang lahir dan tinggal di negeri Melayu) dan **rakyat British** (mereka yang

lahir di Melaka, Pulau Pinang dan mana-mana jajahan British).

- Lahir di luar negeri, ayahnya mestilah rakyat Raja atau British.
- Penduduk asal dari negeri Melayu.
- Rakyat yang serasi, memahami adat resam dan bertutur bahasa setempat.

(ii) Secara Pendaftaran

- Dilahirkan dalam PTM dan bermastautin selama 15 tahun daripada tempoh 20 tahun dari hari permohonannya.
- Seseorang perlu mempunyai tingkah laku yang baik, tiada rekod jenayah, menguasai bahasa Melayu dan bahasa Inggeris.
- Bersetuju taat setia kepada PTM.
- Melalui PTM, Raja-raja Melayu diberikan semula kedaulatan baginda.
- Tanah Melayu mendapat taraf naungan diperketatkan.

5.4 Kesan Penubuhan Persekutuan Tanah Melayu 1948

- Perjanjian Persekutuan Tanah Melayu 1948 berjaya mengembalikan kedudukan Raja-raja Melayu seperti sebelum perang, menjaga kedudukan istimewa orang Melayu, membuka ruang kewarganegaraan dan mewujudkan perpaduan kaum di negara kita.
- 1. Mengembalikan kedudukan Raja-raja Melayu**
 - Persekutuan Tanah Melayu 1948 mengembalikan kuasa Raja-raja Melayu semula.
 - Majlis Raja-Raja diwujudkan melalui peruntukan Perjanjian Persekutuan Tanah Melayu 1948.
 - Majlis ini dipengerusikan oleh seorang daripada Raja-raja Melayu.
 - Keanggotaannya terdiri daripada 9 orang Raja Melayu.
 - Pesuruhjaya Tinggi memastikan bahawa raja perlu dirujuk terhadap perkara dalam bidang kuasa kerajaan Persekutuan.
 - 2. Menjaga kedudukan istimewa Orang Melayu**
 - Mengiktiraf kedudukan istimewa orang Melayu dan kepentingan sah kaum lain.
 - 3. Membuka ruang kewarganegaraan**
 - Buka ruang kepada orang bukan Melayu untuk menjadi warganegara.

- Orang Melayu diiktiraf sebagai penduduk asal yang diberikan kedudukan istimewa.

4. Mewujudkan kerjasama kaum

- Kerjasama kaum penting untuk memupuk perpaduan.
- Buka jalan perpaduan dan Kerjasama kaum melalui Penubuhan Jawatankuasa Hubungan Antara Kaum (CLC).
- Kebanyakan cadangan CLC dimasukkan dalam usul perundangan yg diluluskan oleh Majlis Perundangan Persekutuan.
- CLC berjaya memupuk persefahaman antara pemimpin pelbagai kaum.
- PTM 1948 merintis pembentukan Perlembagaan Tanah Melayu 1957 yang membawa kemerdekaan.

Kepentingan PTM 1948

- Persekutuan Tanah Melayu 1948 menjaga kedudukan istimewa orang Melayu dan kepentingan sah kaum lain, di samping membuka ruang kepada orang bukan Melayu menjadi warganegara.
- Pemimpin dan rakyat sama penting dalam usaha mendukung perpaduan bangsa.
- Gabungan kuat antara rakyat dengan pemimpin yang dipayungi oleh Raja-raja Melayu berjaya merungki percaturan dan rancangan rapi yang disusun oleh pihak British untuk melemahkan orang Melayu.

Rumusan

- Kerjasama antara Raja-raja Melayu dengan UMNO membolehkan Persekutuan Tanah Melayu 1948 terbentuk.
- Pembentukan ini mengembalikan status Raja-raja Melayu dan orang Melayu.
- British mengiktiraf dasar menaungi negeri Melayu semula seperti sebelum Perang Dunia Kedua.
- Peranan Raja-raja Melayu dan orang Melayu penting dalam usaha mendukung perjuangan maruah bangsa.
- Tolak ansur antara kaum juga penting untuk mencapai matlamat penubuhan Persekutuan Tanah Melayu 1948.

.....

BAB 6 - ANCAMAN KOMUNIS DAN PERISYTIHARAN DARURAT

6.1 Latar Belakang Pengaruh Komunis di Negara Kita

- Komunisme ialah ideologi oleh Karl Marx dan Friedrich Engels.
 - Menulis karya Communist Manifesto dan Das Kapital.
 - Maksud komunis adalah orang yang menganut fahaman komunis.
 - Komunisme ialah suatu fahaman politik yang jadikan ekonomi dan barang pengguna sebagai milik negara.
 - Percubaan sebarkan ideologi komunis di negara kita bermula tahun 1920-an.
 - Dua negara yang menyebarkan fahaman komunis ialah China dan Indonesia.
1. **Kemasukan Pengaruh Komunis dari China**
 - Ideologi dibawa masuk oleh Parti Kuomintang (KMT) beribu pejabat di China.
 - Tahun 1924, cawangan KMT ditubuhkan hampir di semua bandar negeri Melayu seperti Muar, Melaka, Seremban, Klang, Kuala Lumpur dan Sungai Petani.
 - Selain KMT, terdapat Main School, sebuah pertubuhan bergerak dalam kalangan orang Hailam, di bawah arahan Parti Komunis China (PKC).
 - Pepecahan berlaku antara PKC dan KMT pada 1927.
 - 1928, The Communist International (Comintern), berpusat di Moscow mengarahkan untuk tubuhkan Parti Komunis Nanyang (PKN).
 - PKN gagal capai matlamat, dorong Comintern tubuh parti baharu, Parti Komunis Malaya (PKM).
 2. **Kemasukan Pengaruh Komunis dari Indonesia**
 - Tahun 1920-an, beberapa pemimpin komunis dari Indonesia seperti Tan Malaka, Alimin, Moeso, Boedisoejitro, Hasanoesi, Winanta, Soebakat dan Sutan Perpatih sebarkan fahaman komunis di
 - Seberang Perai.
 - Pulau Pinang
 - Perak Utara
 - Kedah
 - Kegagalan Parti Komunis Indonesia (PKI) kuasai Pulau Jawa (tahun 1926) menyebabkan PKI berusaha buka cawangan di Tanah Melayu.

- Tidak mendapat sambutan kerana menggunakan kekerasan.
- 3. Penubuhan Parti Komunis Malaya (PKM)**
- (a) Latar belakang**
- 30 April 1930, PKM ditubuhkan di Kuala Pilah, Negeri Sembilan.
 - Bergerak melalui kesatuan sekerja, pertubuhan, penerbitan akhbar dan sekolah Cina.
- (b) Zaman Jepun (1941-1945)**
- Jalin kerjasama dengan British.
 - Membentuk Malayan People's Anti-Japanese Army (MPAJA) atau Bintang Tiga pada tahun 1942.
 - Terima bantuan senjata, latihan, kewangan, bekalan logistik dan perubatan daripada British.
- (c) Selepas Jepun menyerah kalah**
- Berlaku kekosongan politik di Tanah Melayu kerana British lewat Kembali.
 - Beri peluang PKM luaskan pengaruh.
 - Bintang 3 PKM melalui MPAJA keluar dari hutan melakukan kekacauan.
 - Lakukan kekejaman dan membunuh orang Melayu, Cina dan India yang didakwa bersubahat dengan Jepun.
 - Pada 1 Disember 1945, MPAJA dibubarkan apabila BMA ambil alih pentadbiran.
 - PKM tetap dibenarkan bergerak sebagai pertubuhan yang sah di Tanah Melayu.
 - Beri peluang PKM pengaruhi pertubuhan dengan ideologi komunis.
 - PKM menyusup masuk dalam Kesatuan Sekerja iaitu Pan-Malayan Federation of Trade Unions (PMFTU).
 - Komunis berjaya menguasai 335 kesatuan sekerja dan menyusup masuk dalam PKMM, MDU dan PUTERA-AMCJA, (Disember 1947 – Mei 1948).
 - Pergerakan komunis mengancam ekonomi dan keselamatan negara.
 - British bertindak meluluskan Trade Unio Ordinance No. 9 of 1948 untuk menyekat pengaruh komunis dan akhirnya mengharamkan PKM.

6.2 Ancaman Komunis di Negara Kita

- Gerakan Komunis Antarabangsa anjurkan 2 persidangan di Calcutta, India yang berlangsung 19-25 Februari 1948.
- Persidangan Parti Komunis India diadakan Mac 1948 dan PKM hantar wakil ke persidangan tersebut.
- Pengikut komunis di kawasan yang dijajah digesa untuk memperhebat perjuangan menentang kuasa imperialis di setia negara Asia.
- Jawatankuasa Eksekutif Pusat PKM lancarkan perjuangan bersenjata.
- Untuk menubuhkan Republik Komunis di Tanah Melayu.
- Tindakan komunis sebabkan British isytiharkan darurat.
- PKM teruskan tindakan melumpuhkan ekonomi dan infrastruktur serta mengancam keselamatan rakyat.

1. Perisytiharan Darurat

- 16 Jun 1948, komunis bunuh 3 orang pengurus ladang Eropah di Sungai Siput, Perak iaitu
 - Arthur Walker, pengurus Ladang Ephil.
 - John Allison, pengurus Ladang Phin Soon dan pembantunya Ian Cristian.
- Kesannya - Sir Edward Gent, Pesuruhjaya Tinggi British mengisytiharkan darurat.
- Undang-undang darurat dilaksanakan di kawasan tertentu, iaitu
 - Perak – Ipoh, Sungai Siput
 - Johor – Muar, Kluang, Kulai dan Plentong
- Pada 17 Jun 1948, Undang-Undang Darurat ini diperluas meliputi keseluruhan negeri Perak dan Johor.
- Pada 18 Jun 1948, undang-undang ini dikuatkuasakan ke seluruh Tanah Melayu.
- Usaha membanteras ancaman komunis di Persekutuan Tanah Melayu bermula dengan rasminya.

2. Tindakan Komunis

- Komunis tetap menjalankan aktiviti gugat keamanan dan kestabilan negara walaupun Undang-undang Darurat dilaksanakan.
- Komunis cetuskan huru-hara di seluruh negara.
- Tujuan supaya penduduk hilang keyakinan terhadap British.
- Antara Tindakan komunis

- Melumpuhkan ekonomi
- Merosakkan infrastruktur
- Mengancam keselamatan penduduk dan pasukan keselamatan

(a) Komunis Melumpuhkan Ekonomi

- Lombong bijih timah dan ladang getah sasaran utama serangan.
- Tujuan lemahkan ekonomi British.
- Tahun 1948-1956, komunis menyerang 80 lombong bijih di Perak, Selangor dan Negeri Sembilan.
- Mereka rosakkan pokok getah, kilang estet, rumah asap, rumah kongsi, kedai dan sekolah serta membunuh pekerja.
- Kesannya ialah
 - Sebabkan kesusahan hidup pekerja lombong dan ladang getah.
 - Ganggu kerja harian di lombong dan ladang.
 - Mengancam nyawa pekerja.

(b) Komunis Merosakkan Infrastruktur

- Komunis sabotaj kemudahan asas terutama pengangkutan dan perhubungan.
- Mereka mengebom, merosakkan dan mengalihkan landasan keretapi.
- Kenderaan yang melalui jalan raya ditembak dan dibakar.
- Mereka sabotaj kemudahan telefon dan telegraf serta merosakkan paip air.
- Mereka serang pekerja awam yang membaiki jalan raya, memasang paip air, membina sistem pengairan dan pekerja yang menjalankan penyelidikan di tapak skim hidroelektrik.
- Kesannya, jejakan kehidupan harian penduduk tempatan kerana infrastruktur tidak dapat diselenggara dengan baik.

(c) Komunis Mengancam Keselamatan Rakyat

- Komunis lakukan pelbagai Tindakan ganas yang gugat keselamatan rakyat.
- Mereka mengugut, mensabotaj, menyerang, melakukan kekejaman, menganiaya, menculik, merampas, membakar harta benda dan bunuh penduduk yang enggan bekerjasama.
- Contoh pada malam 5 Julai 1949
 - Komunis mencampakkan bom tangan di Sheum Circus, Kampar Perak.
 - Akibatnya 46 orang sedera parah dan 4 mati.
- Kesannya, menyebabkan rakyat derita dan sengsara.

- 13 September 1948, Sir Henry Gurney dilantik sebagai Pesuruhjaya Tinggi gantikan Sir Edward Gent.
- Pada 6 Oktober 1951 Sir Henry Gurney menjadi mangsa serang hendap komunis di Jalan Kuala Kubu Bharu dalam perjalanan ke Bukit Fraser.

(d) Komunis Mengancam Pasukan Keselamatan

- PKM sasarkan pasukan keselamatan dan serang balai polis.
- Tujuan cetuskan keadaan huru-hara dan tunjukkan kerajaan tidak berupaya lindungi keselamatan penduduk.
- Antara pasukan yang terkorban dan tercedera tahun 1948-1960:
 - Polis – 1214 orang
 - Special Constables – 1339 orang
 - Auxiliary Police – 396 orang
 - Tentera – 1478 orang

Kronologi serangan ke atas pasukan keselamatan

- 17 Jun 1948 - Johor, Komunis serang Balai Polis Kampung Jeram.
- 26 Jun 1948 - Temerloh, Pahang, menyerang Balai Polis Kuala Krau.
- 28 Jun 1948 - Jerantut, Pahang, membakar balai polis.
- 17 Julai 1948 - Gua Musang, Kelantan, menyerang Balai Polis Gua Musang.
- Mac 1949 - Kajang, Selangor, menyerang jip tentera.
- 22 Februari 1950 - Muar, Johor, menyerang Balai Polis Bukit Kepong.
- 24 Mac 1950 - Ulu Semur, Kelantan, menyerang pasukan askar Melayu.
- 28 Jun 1950 - Kota Tinggi, Johor, menyerang Balai Polis Kambau.
- 21 Februari 1951 - Taiping, Perak, menyerang kenderaan polis.
- 28 Mei 1954 - Kedah, membunuh Ketua Polis Kedah.
- 18 Oktober 1951 - Pontian, Johor, menyerang Balai Polis Chuan Seng.

6.3 Usaha Menangani Ancaman Komunis

1. Penguatkuasaan Undang-undang Darurat

- Menahan sesiapa yang terlibat dalam pergerakan komunis.
- Hukuman berat untuk sesiapa yang menolong komunis.
- Mengetatkan undang-undang senjata api - hukuman mati kepada pemegang dan pembawa.
- Menggeledah rumah, memagar kampung, perintah berkurung dan wujudkan Kampung Baru.
- Haramkan PKM dan Parti politik berfahaman radikal (AWAS, PETA, PERAM, PKMM dan Hizbul Muslimin).
- Menangkap pemimpin gerakan radikal.

2. Pemerksaan Pasukan Keselamatan

(a) Polis

(i) Cawangan Khas

- 1950, Guy C. Madoe dilantik ketua badan perisikan.
- Beliau tubuhkan Cawangan Khas (Special Branch) yang jadi sebahagian pasukan polis.
- Tugas risikan pasukan ini membolehkan pihak berkuasa dapat tahu maklumat PKM.
- Ada anggota polis menyamar sebagai komunis.
- Ambil ramai ahli kalangan orang Cina untuk jejak komunis.
- Memudahkan pasukan keselamatan merancang tindakan terhadap PKM.

(ii) Special Constables

- Ditubuhkan tahun 1948 semasa Rancangan Briggs dilaksanakan.
- Seramai 24 ribu dilatih dan dihantar untuk mengawal ladang dan lombong.
- Menjadi barisan hadapan menghadapi ancaman komunis.

(iii) Polis Hutan

- Mulanya dikenali sebagai Flying Squad kemudian tahun 1951, dinamakan Jungle Squad dan kemudian Jungle Companies.
- Pada 1953, pasukan disusun semula dan dinamakan police Field Force (PFF) dan pada 1958, nama ditukar menjadi Polis Hutan.
- Tugas pasukan untuk buru komunis, buat rondaan dan membawa

makanan kepada petugas di dalam hutan dan menjaga kubu (jungle fort).

(iv) Polis Wanita

- Ditubuhkan pada tahun 1955.
- Barbara D.R. Wentworth, pegawai polis wanita pertama.
- Ditugaskan melatih anggota baharu dan menyusun pasukan polis wanita.

(v) Senoi Praaq (Urang Perang)

- Ditubuhkan pada 1956.
- Dalam Bahasa Semai dikenali sebagai Urang Perang.
- Ditugaskan untuk mengesan tempat persembunyian komunis dalam hutan.
- Anggota terdiri daripada orang Asli suku Senoi, Semai dan Temuan.
- Dikenali sebagai "The Silent Killers".

(vi) Auxiliary Police

- Terdapat seramai 17 ribu orang anggota pada tahun 1948 di seluruh PTM.
- Tugas mempertahankan bandar dan kampung.
- Mereka bantu polis menentang komunis.
- Pada 1956, anggota AP dijadikan Police Volunteer Reserve.

(b) Tentera

(i) Pasukan Askar Melayu

- Ditubuhkan pada tahun 1933.
- Untuk membanteras gerila komunis di dalam hutan.
- Kerajaan lengkapkan tentera darat dengan pasukan meriam dan pasukan bantuan lain.
- Rejimen Askar Melayu diperbesar daripada tiga rejimen kepada tujuh rejimen.
- Mencapai prestasi cemerlang dalam usaha memerangi komunis.
- Dapat memusnahkan kubu operasi komunis dan menumpaskan anggota komunis.

(ii) Pasukan Askar Komanwel

- Membawa masuk askar Komanwel dari Britain, Australia, New Zealand, India, Afrika Timur, Kenya, Uganda, Rhodesia dan Fiji.
- Tahun 1954, seramai 10 ribu askar Gurkha, 25 ribu askar Britain dan satu batalion askar Afrika dan

rejimen Fiji ditempatkan di Tanah Melayu.

- Membantu dalam memerangi komunis di negara kita.

(iii) Sarawak Rangers

- Terdiri daripada orang Iban.
- Menjejak persembunyian komunis di dalam hutan kerana mahir dalam selok belok hutan.
- Cogan kata "Agi Idup Agi Ngelaban" yang bermaksud selagi hidup selagi melawan.
- Berjaya memusnahkan kem dan markas komunis.

(c) Sukarelawan

(i) Home Guard

- Merupakan pasukan Pengawal Kampung.
- Membantu menyekat pergerakan bekalan makanan dan ubatan daripada jatuh ke tangan komunis.
- Diberi latihan ketenteraan untuk mengawal kampung dan pekan.
- Pada 1951, seramai 79 ribu orang Home Guard di Persekutuan Tanah Melayu.
- Berjaya bantu usaha mengamankan kampung dan lindungi pekerja lombong bijih timah daripada serangan komunis.

3. Pendaftaran Kebangsaan dan Kad Pengenalan

- 23 Julai 1948, kerajaan memperkenalkan sistem pendaftaran kebangsaan dan penggunaan kad pengenalan.
- Tujuan mengawal pergerakan penduduk.
- Memudahkan pihak keselamatan membezakan orang awam dengan komunis.
- Setiap lelaki, wanita dan kanak-kanak yang berumur 12 ke atas hendaklah mendaftar diri dengan pihak berkuasa.
- Orang awam dikehendaki membawa kad pengenalan kemana-mana sahaja.

4. Rancangan Briggs

- Dilancarkan oleh Sir Henry Gurney, Pesuruhjaya Tinggi British pada tahun 1950.
- Leftenan Jeneral Sir Harold Rowdon Briggs dilantik sebagai Pengarah Operasi.
- Tujuan untuk memutuskan hubungan PKM dengan Min Yuen (Organisasi Massa) yang membekalkan makanan, senjata dan maklumat dan ubatan.

Suasana di Kampung Baru

- Penduduk setinggian di pinggir hutan dipaksa pindah ke sebuah petempatan baharu yang digelar "Kampung Baru".
- Dilengkapi dengan kemudahan tempat tinggal, bekalan elektrik, air paip, sekolah dan kemudahan kesihatan.
- Juga ada kemudahan pusat komuniti dan rumah ibadat.
- Jawatankuasa Kampung ditubuhkan untuk memelihara dan memperbaiki kemudahan di Kampung Baru.
- Kampung dipagari dengan kawat berduri dan dikawal oleh Special Constables.
- Mac 1952, terdapat 423 ribu penduduk yang dipindahkan ke 410 buah kampung Baru.

Min Yuen (Organisasi Massa)

- Min Yuen ditubuhkan untuk mendapatkan bekalan makanan dan wang kepada komunis.
- Min Yuen juga melakukan peras ugut, merompak, menjalankan kegiatan propaganda, melakukan perisikan dan sabotaj, merekrut ahli baharu serta membantu dalam menjalankan kegiatan politik.
- Min Yuen beroperasi pada sebelah malam dan bergerak dalam kalangan rakyat tanpa senjata api.

5. Tawaran Pengampunan

- 6 September 1949, Sir Henry Gurney isytiharkan pengampunan kepada komunis supaya menyerah diri.
- Radio Malaya siarkan syarat tawaran pengampunan setiap hari.
- Poster juga ditampal di merata-rata tempat.
- Sebanyak 40 juta risalah dan 12 juta pas pengampunan diedarkan dalam bahasa Cina, Melayu dan Tamil.
- Penyebaran risalah ini dilakukan dalam pelbagai cara termasuklah disebarikan melalui pengangkutan udara.
- Iklan dan wayang gambar digunakan untuk membantu penduduk memujuk anggota komunis supaya menyerah diri.

6. Kempen Bulan Rakyat Melawan Penjahat

- 22 Disember 1949, Majlis Perundangan Persekutuan mengisytiharkan kempen "Bulan Rakyat Melawan Penjahat".
- Penduduk berbilang kaum diseru supaya mendaftarkan diri secara sukarela dengan pihak berkuasa.
- Mac 1950, jumlah sukarelawan telah mencecah ke angka 435 905 orang.

- Sukarelawan ini terdiri daripada penduduk lelaki dan wanita daripada pelbagai sektor termasuklah golongan profesional.
 - Kempen tersebut berjaya melibatkan rakyat berbilang kaum yang bekerjasama menentang komunis.
 - Pelaksanaan kempen tersebut dapat menggalakkan interaksi dan mengeratkan hubungan antara kaum.
- 7. Perintah Berkurung**
- Merupakan tindakan melarang penduduk keluar dari rumah dalam tempoh tertentu.
 - Tujuan membolehkan pasukan keselamatan menjalankan operasi dengan lebih berkesan.
 - Misalnya, pada bulan Jun 1951:
 - Penduduk di kawasan Labis, Johor, dikenakan perintah berkurung untuk membolehkan pasukan keselamatan menjalankan operasi memburu komunis.
 - Selain itu, perintah berkurung dikenakan terhadap penduduk yang enggan bekerjasama dengan pihak berkuasa untuk membanteras ancaman komunis.
 - Contohnya, pada bulan Mac 1952:
 - Penduduk Tanjung Malim dikenakan perintah berkurung selama 22 jam untuk mengelakkan mereka berhubung dengan komunis.
 - Tindakan ini dibuat apabila 40 orang komunis menyerang sekumpulan pekerja yang dihantar untuk membaiki paip air.
 - Kejadian ini mengorbankan 12 nyawa.
 - Siasatan dijalankan oleh pihak polis tetapi tidak memperoleh sebarang maklumat.
 - 27 Mac 1952, Sir Gerald Templer (Templer) tiba di Tanjung Malim untuk memaklumkan penduduk tentang hukuman terhadap sikap mereka yang enggan memberikan sebarang maklumat tentang gerakan komunis kepada kerajaan.
- 8. Perang saraf**
- Rancangan yang dilaksanakan oleh British untuk hapuskan komunis melalui usaha memenangi hati dan fikiran rakyat.
 - 1952, Templer dilantik sebagai Pesuruhjaya Tinggi British di Tanah Melayu.
 - Beliau menjalin hubungan baik dengan penduduk tempatan.
 - Tujuan supaya penduduk bekerjasama dengan pihak kerajaan dan sampaikan segala maklumat tentang komunis.
- Perang saraf berjaya memujuk rakyat berbilang kaum untuk bersatu dan banteras komunis.
- (a) Mengadakan lawatan**
- Templer dampingi rakyat untuk tahu masalah dan pandangan mereka.
 - Sebanyak 122 lawatan ke sekolah, kampung, hospital, dispensari, bilik operasi, pondok polis, unit pasukan keselamatan, buruh, lombong, estet dan sedia terima perwakilan.
 - Setiap lawatan ambil masa 2 -3 hari.
 - Dengan diiringi isteri, beliau melakukan 20 lawatan ke Kampung Baru dan Kampung Melayu.
 - Isterinya tubuhkan cawangan Palang Merah, Pandu Puteri dan pusat komuniti.
- (b) Melonggarkan Syarat Kewarganegaraan**
- Tujuan menarik kaum bukan Melayu menjadi rakyat Tanah Melayu.
 - Penting bagi wujudkan bangsa yang bersatu.
 - Kesannya - 1.2 juta orang Cina dan 180 ribu orang India layak menjadi warganegara.
- (c) Mengadakan Pilihan Raya Majlis Perbandaran Kuala Lumpur**
- Mengadakan pilihan raya tempatan pertama untuk galakkan penyertaan orang bukan Melayu dalam politik.
 - Juga untuk dapatkan sokongan menentang komunis.
- (d) Menawarkan Hadiah Wang Tunai**
- Ditawarkan untuk sesiapa yang berjaya menangkap atau beri maklumat berkaitan gerila komunis.
 - Contohnya:
 - Sesiapa berjaya tangkap Chin Peng (pemimpin PKM) hidup atau mati diberikan hadiah sebanyak \$250 ribu.
- (e) Memenangi Kepercayaan Orang Asli**
- Templer dirikan 14 kubu untuk dapatkan sokongan orang asli.
 - Kubu disediakan kemudahan barangan keperluan harian, perubatan, pendidikan dan perlindungan.
- (f) Memajukan Perkhidmatan Penerangan**
- Tujuan mendapatkan sokongan penduduk tempatan.
 - Jabatan Penerangan dan Perkhidmatan Radio Malaya dijadikan medium untuk timbulkan kesedaran masyarakat agar sokong kerajaan banteras komunis.

- Bertanggungjawab sebarikan risalah antikomunis kepada penduduk dan risalah kerajaan kepada komunis di dalam hutan.

(g) Memperkenalkan Kawasan Hitam dan Kawasan Putih

- Kawasan hitam ialah kawasan aktif dengan kegiatan komunis dan dikenakan perintah berkurung.
- Kawasan putih disyiharkan bebas ancaman komunis.
- Sehingga 1954, kerajaan isytiharkan Melaka, Terengganu, Kedah, Perlis dan Negeri Sembilan sebagai kawasan putih.

9. Rundingan Baling

- Pada 28 Disember 1955, Tunku Abdul Rahman adakan pertemuan dengan pemimpin PKM di Sekolah Inggeris, Baling, Kedah.
- Pertemuan melibatkan kerajaan Persekutuan Tanah Melayu (PTM) dengan PKM.
- Kerajaan PTM diwakili Tunku Abdul Rahman, Tan Cheng Lock dan David Marshall.
- PKM diwakili Chin Peng, Chen Tien dan Rashid Maidin.
- Syarat Tunku:
 - Meminta Chin Peng bubarkan PKM.
 - Meletakkan senjata dan menyerah diri.
- Syarat Chin Peng
 - Peletakan senjata dan penyerahan diri akan dibuat sekiranya kerajaan bersetuju mengakui PKM sebagai parti politik yang sah.
- Rundingan gagal kerana Tunku menolak syarat yang diberi Chin Peng.

6.4 Kesan Zaman Darurat terhadap Negara Kita

- Darurat memberikan kesan jangka panjang terhadap negara kita dari aspek politik dan sosioekonomi.
 - Peristiwa darurat ini juga mempercepat usaha ke arah rundingan kemerdekaan.
- 1. Aspek Politik**
- (a) Peningkatan Jumlah Warganegara**
- Tahun 1952, kerajaan longgarkan syarat kewarganegaraan.
 - Lebih kurang 1.2 juta orang Cina dan 180 ribu orang India jadi warganegara.
 - Bukti pengorbanan orang Melayu terhadap kaum lain bagi wujudkan perpaduan rakyat.
- (b) Penubuhan Malayan Chinese Association**
- Sir Henry Gurney ambil langkah menawan hati penduduk Cina ke arah penubuhan parti politik berorientasikan tempatan.
 - 27 Februari 1949, Tan Cheng Lock membentuk Malayan Chinese Association (MCA) di Kuala Lumpur.
 - Bukti bukan semua orang Cina sokong komunis.
 - MCA sedia berganding bahu dengan kerajaan memerangi komunis.
 - Sehingga 1953, MCA ada 250 ribu orang ahli.
 - MCA bantu kerajaan dari segi kewangan dan tempatkan 500 ribu orang penduduk semula ke Kampung Baru.
 - MCA jalankan kutipan derma melalui jualan loteri kebajikan.
 - Kutipan didermakan kepada penduduk Kampung Baru.
 - Berjaya kumpulkan \$2.5 juta bagi memperbaiki kehidupan penduduk Cina di Kampung Baru
- (c) Mempercepatkan Kemerdekaan**
- British sedar pihaknya tidak boleh menamatkan darurat melalui strategi ketenteraan semata-mata.
 - Darurat menjadi faktor British bersedia untuk mempercepatkan kemerdekaan PTM.
 - Penubuhan Jawatankuasa Hubungan Antara Kaum (CLC) meningkatkan kesedaran politik pemimpin kaum.
 - Mereka kongsi kepentingan dan hala tuju yang sama melalui penubuhan Parti Perikatan (UMNO-MCA-MIC).

- Kemenangan Parti Perikatan dalam Pilihan Raya Umum 1955 beri keyakinan kepada British bahawa PTM dapat menewaskan komunis melalui perpaduan kaum.
- British memberi merdeka kepada PTM, jadi PKM tiada alasan untuk meneruskan perjuangan.

2. Aspek Sosioekonomi

- Zaman darurat menyebabkan kerugian harta benda, penderitaan rakyat, hubungan kaum terbatas dan meningkatkan jumlah kematian.

(a) Meningkatkan Kos Perbelanjaan

- Jejaskan perkembangan ekonomi dan tingkatan kos perbelanjaan British untuk tangani komunis.
- Purata kos darurat ialah \$250 ribu - \$300 ribu sehari.
- Kerajaan belanja lebih \$10 juta sebulan atau \$120 juta setahun untuk banteras komunis.
- Kerajaan belanja kos besar untuk selesaikan masalah penempatan semula penduduk di pinggir hutan.
- Dari 1950-1953, perbelanjaan kerajaan dianggarkan \$7 juta untuk pembangunan Kampung Baru.

(b) Menyebabkan Penderitaan dan Kesengsaraan kepada Rakyat

- Kawasan ladang dan lombong menjadi sasaran serangan komunis.
- Kesannya – kegiatan ekonomi terjejas.
- Pengeluaran tanaman padi dan makanan lain semakin berkurangan.
- Harga barang makanan dan keperluan harian melambung tinggi.
- Peniaga, pekedai, pengusaha kebun, peladang dan pelombong menghadapi kesukaran kerana mereka merupakan sasaran peras ugut komunis.
- Tujuan dapatkan wang dan bekalan makanan.
- Jika gagal penuhi tuntutan komunis menyebabkan kemusnahan lombong, ladang, kedai dan mengancam nyawa.
- Penduduk sukar bergerak dan memperoleh bekalan keperluan kerana terpaksa mematuhi peraturan kerajaan.
- Kesannya - penduduk tidak dapat menjalankan kegiatan harian.
- Ramai pekebun dan pekerja lombong tidak dapat bekerja kerana perintah berkurung.

- Catuan bekalan makanan menyebabkan mereka bergantung kepada makanan seperti ubi kayu, keledak dan jagung.

(c) Merenggangkan Hubungan Kaum

- Penempatan semula Kampung Baru didominasi oleh kaum tertentu.
- Kaum Cina dikumpulkan di petempatan yang sama, manakala kaum lain di petempatan lain.
- Petempatan baharu dilengkapi dengan prasarana biasanya berkembang menjadi bandar baharu, manakala kaum Melayu hanya di kampung yang serba kekurangan.
- Kawalan keselamatan yang ketat menyebabkan hubungan dengan kaum lain terbatas.
- Ia tidak memberi ruang kepada penduduk Kampung Baru untuk bersosial dengan kaum lain.
- Pengasingan ini menyebabkan hubungan antara kaum semakin renggang.

(d) Jumlah Korban Zaman Darurat

- Banyak anggota pasukan keselamatan, komunis dan orang awam terkorban.
- Menyebabkan penderitaan dan kesengsaraan penduduk PTM.

3. Penamatan Darurat

- Menyebabkan banyak
 - Nyawa terkorban.
 - Harta benda musnah.
 - Kesengsaraan dan kesulitan rakyat.
 - Kemudahan asas musnah
- Tindakan komunis menyebabkan keadaan huru-hara.
- Darurat tamat di seluruh negara berkuatkuasa mulai 31 Julai 1960.
- Berlangsung selama 12 tahun.

Rumusan

- Tempoh darurat selama 12 tahun menyebabkan kesengsaraan dan kesulitan kepada penduduk tempatan.
- Tindakan komunis memusnahkan kemudahan asas serta menyerang penduduk dan anggota keselamatan menyebabkan keadaan huru-hara di negara kita ketika itu.
- Pelbagai usaha dilakukan oleh kerajaan untuk membanteras komunis dan mengembalikan keamanan negara kita.

- Bagi menghargai keamanan yang dikecapi, kita perlu bersama-sama mempertahankan negara daripada musuh.

BAB 7 - USAHA KE ARAH KEMERDEKAAN

7.1 Latar Belakang Idea Negara Merdeka

- Perkembangan politik antarabangsa dan serantau mempengaruhi gelombang politik di negara kita.
 - Benih kesedaran politik yang tumbuh di serata tempat mencetuskan idea negara merdeka.
- 1. Tahun 1938 - Kesatuan Melayu Melaka**
 - Pemimpin ialah Ibrahim Haji Yaakob.
 - Antara perjuangan KMM adalah:
 - Perjuangkan kemerdekaan melalui konsep Melayu Raya.
 - Penyatuan bangsa dan dunia Melayu berdasarkan daerah, darah, kebudayaan dan bahasa.
 - Diperjuangkan oleh Kesatuan Rakyat Indonesia Semenanjung (KRIS) dan Parti Kebangsaan Melayu Melaya (PKMM).
 - 2. Tahun 1945 - Parti Kebangsaan Melayu Melaya**
 - Dipimpin oleh Dr. Burhanuddin al-Helmi, Ishak Haji Muhammad dan Ahmad Boestamam.
 - Matlamat untuk pupuk semangat kebangsaan dan kerjasama dengan kaum lain.
 - Menggunakan slogan "Merdeka".
 - Berhasrat mendaulatkan hak rakyat dalam politik, ekonomi, agama, sosial dan kebudayaan.
 - 3. Tahun 1946**
 - (a) Angkatan Pemuda Insaf**
 - Dipimpin oleh Ahmad Boestamam.
 - Perjuangkan idea negara merdeka yang demokrasi dan dasar ekonomi yang utamakan rakyat.
 - Risalah Testament Politik API diterbitkan dengan slogan "Merdeka dengan Daerah".
 - Untuk menyeru perjuangan mencapai kemerdekaan bangsa secara lembut.
 - Namun, perjuangan melalui kekerasan akan diteruskan jika terpaksa.
 - (b) Persatuan Kebangsaan Melayu Sarawak**
 - Pengharaman oleh British kerana pendekatan dan imej radikal.
 - Dipimpin oleh Datu Patinggi Abang Haji Abdillah.
 - Mahu menjadikan Sarawak negeri merdeka di bawah pemerintahan Raja Brooke.
 - Ingin berkerajaan sendiri seperti dalam Perlembagaan 1941 oleh Raja Brooke.
 - (c) Pergerakan Pemuda Melayu**
 - Ditubuhkan kerana kontroversi penyerahan Sarawak kepada British.
 - Pergerakan PPM di Sibu untuk dapatkan kemerdekaan Sarawak.
 - Catatan 'Merdeka' dalam surat-menyurat PPM bukti jelas untuk memerdekakan Sarawak.
 - Anggota PPM tubuhkan pakatan sulit Rukun 13 yang tekad membunuh gabenor, pegawai British dan Datu Melayu yang sokong penyerahan Sarawak.
 - Rukun 13 bukti kebencian PPM terhadap kolonial.
 - (d) United Malays National Organisation**
 - Dipimpin oleh Dato' Onn Jaafar.
 - Berusaha menyatukan orang Melayu dan pertahankan hak bangsa dan kedudukan Raja-raja Melayu.
 - Menggunakan slogan "Hidup Melayu", UMNO berjuang menentang MU.
 - Menentang MU bagi memelihara status quo orang Melayu dan Raja-raja Melayu.
 - 1951, slogan diubah kepada "Merdeka" untuk perjuangkan kemerdekaan Tanah Melayu melalui rundingan.
 - (e) Parti Kebangsaan Melayu Labuan**
 - Dipengaruhi perjuangan PKMM di Tanah Melayu.
 - Dipimpin oleh Tengku Noordin dan Zakaria Gunn.
 - Menjalankan dasar tidak bekerjasama dengan penjajah.
 - Menuntut Sabah dimerdekakan daripada British.
 - Laungan "Hidup Melayu Merdeka" dalam surat Zakaria Gunn.
 - Menekankan kesedaran kebangsaan untuk merdeka.
 - (f) Malayan Indian Congress**
 - Dipimpin oleh John Thivy.

- Tujuannya bekerjasama dengan kaum lain dalam usaha kemerdekaan Tanah Melayu.
- Menegaskan bahawa kewarganegaraan yang tunggal kepada mereka yang menerima Tanah Melayu sebagai tanah air dan sedia lafazkan taat setia kepada Tanah Melayu.

4. Tahun 1947 - Hizbul Muslimin

- Majlis Islam Tertinggi (MATA) ditubuhkan selepas perhimpunan rakyat di Maahad al-Ehya Assharif, Gunung Semanggol, Perak.
- Diterajui oleh ulama berpengaruh seperti Abu Bakar al-Baqir, Sheikh Fadhlulah Suhaimi dan Sheikh Abdullah Fahim.
- Matlamat untuk memerdekakan Tanah Melayu sebagai negara Islam.
- British mengharamkan pertubuhan kerana tidak senang dengan asas perjuangan.

5. Tahun 1949 - Malayan Chinese Association

- Tan Cheng Lock sebagai pemimpin.
- MCA ingin menjadikan Tanah Melayu yang berbilang kaum sebuah negara yang berdemokrasi penuh.
- Berusaha menyatukan masyarakat Cina dan bekerjasama dengan semua kaum di Tanah Melayu dalam keadaan harmoni.
- Tujuan memerdekakan Tanah Melayu.

6. Tahun 1951

(a) Parti Islam Se-Tanah Melayu

- Meneruskan idea negara Islam.
- Dr. Burhanuddin al-Helmi sebagai Yang DiPertua PAS.
- Matlamat untuk membina satu negara dan bangsa yang teguh.
- Bahasa Melayu sebagai bahasa kebangsaan dan rasmi yang tunggal.
- Kemerdekaan bagi PAS ialah Tanah Melayu merdeka dengan menjalankan hukum Islam.

(b) Independence of Malayan Party (IMP)

- Dato' Onn Jaafar sebagai pengasas.
- Tujuan melaksanakan idea "Tanah Melayu untuk Malayan".
- Selepas 1949, pemikiran politik Dato' Onn Jaafar terarah kepada perpaduan kebangsaan.
- Beliau berpendapat tuntutan kemerdekaan tidak dapat dilakukan tanpa kerjasama kaum lain yang diterima menjadi rakyat Tanah Melayu.

- Beliau mahu orang Melayu sebagai pemimpin kepada orang bukan Melayu yang turut mempunyai hak dalam politik dan ekonomi.

7.2 Jawatankuasa Hubungan Antara Kaum

- Ketegangan hubungan antara kaum yang semakin meningkat selepas Perang Dunia Kedua menimbulkan kesedaran pemimpin kaum dan kerajaan British tentang kepentingan perpaduan.
- British mengatakan kemerdekaan hanya akan diberi apabila kerjasama antara tiga kaum utama iaitu Melayu, Cina dan India diwujudkan.
- Perundingan antara pemimpin kaum dilakukan untuk wujudkan kestabilan politik, ekonomi dan sosial.
- Kesannya - perundingan antara pemimpin kaum dilakukan untuk mewujudkan kestabilan politik, ekonomi dan sosial ke arah mencapai status berkerajaan sendiri.

1. Penubuhan Jawatankuasa Hubungan Antara Kaum

- Juga dikenali sebagai Communities Liaison Committee (CLC) yang menghimpunkan pemimpin utama masyarakat pelbagai kaum.
- Objektif penubuhan CLC:
 - Mengkaji hubungan kaum secara mendalam.
 - Membetulkan keadaan politik, ekonomi dan sosial supaya adil.
 - Mewujudkan keadaan harmoni dan muhibah dalam kalangan penduduk.
- Moto CLC ialah "Kesamaan dan Keadilan untuk Penduduk Tanah Melayu".
- Anggota Jawatankuasa Hubungan Antara Kaum
 - (a) **Penasihat**
 - Malcolm MacDonald (Gabenor Jeneral British di Asia Tenggara)
 - (b) **Pengerusi**
 - E.E.C. Thuraisingham (wakil orang Ceylon)
 - (c) **Wakil Melayu**
 - Dato' Onn Jaafar (Menteri Besar Johor/Presiden UMNO)
 - Dato' Abdul Wahab Abdul Aziz
 - Dato' Panglima Bukit Gantang (Menteri Besar Perak)
 - Mohd. Salleh Hakim (Ahli Majlis Perundangan Negeri Selangor)
 - Dr. Mustapha Osman (Ahli Jawatankuasa Kerja UMNO)

- Zainal Abidin Haji Abas (Setiausaha Agung UMNO)

(d) Wakil Cina

- Tan Cheng Lock (Melaka)
- Lee Tiang Keng (Pulau Pinang)
- C.C. Tan (Singapura)
- Yong Shook Lin (Selangor)

(e) Ahli Lain

- Roland Braddell (wakil orang Eropah)
- L.R. Doraisamy Iyer (wakil kaum India)
- Dr. J.S. Goonting (wakil orang Serani)

2. Peranan Jawatankuasa Hubungan Antara Kaum

- CLC berperanan untuk selesaikan pelbagai isu yang melibatkan pertikaian antara kaum.

(a) Politik

- Persediaan ke arah berkerajaan sendiri.
- CLC cadangkan peralihan ke arah berkerajaan sendiri dilakukan dengan beri pengalaman pilihan raya secara berperingkat kepada penduduk Tanah Melayu.
- Kesannya - pilihan raya diadakan pada peringkat majlis bandaran, majlis negeri dan Majlis Perundangan Persekutuan.

(b) Kedudukan Istimewa Orang Melayu

- Orang Melayu menuntut diperakui kedudukan istimewa sebagai penduduk asal rantau Alam Melayu.
- CLC setuju agar orang Melayu wajar ada kedudukan istimewa kerana tunjukkan taat setia yang tidak berbelah bahagi dan iktiraf negara ini satu-satunya tanah air mereka.
- Kesannya – kedudukan istimewa orang Melayu diperakui dan kepentingan sah kaum lain diiktiraf.

(c) Kedudukan Ekonomi Orang Melayu

- Orang Melayu tidak dapat peluang yang sama dengan kaum bukan Melayu dalam sektor perniagaan dan perusahaan.
- CLC cadang tubuhkan agensi untuk tingkatkan ekonomi dan pendidikan orang Melayu.
- Kesannya - penubuhan Lembaga Pembangunan Industri Desa (RIDA) - tuntutan Dato' Onn Jaafar.
- Sebagai tolak ansur orang Melayu melonggarkan kewarganegaraan kaum bukan Melayu.

(d) Kewarganegaraan Bukan Melayu

- Orang Melayu tegas terhadap pemberian syarat kewarganegaraan kepada bukan Melayu.
- CLC setuju syarat kewarganegaraan kepada bukan Melayu penting bagi pupuk taat setia kepada Tanah Melayu dan Kerjasama kalangan penduduk.
- Kesannya – syarat kewarganegaraan dilonggarkan untuk beri kedudukan politik kepada bukan Melayu dan lahirkan semangat patriotic serta bertanggungjawab kepada negara.

(e) Pendidikan

- Sistem persekolahan berbeza-beza mengikut kaum, guna bahasa pengantar, buku teks dan sukatan pelajaran berlainan.
- CLC mencadangkan sistem pendidikan yang seragam untuk pupuk kesetiaan dan perpaduan kaum di Tanah Melayu.
- Kesannya – ditubuhkan jawatankuasa pendidikan untuk kaji sistem pendidikan bagi melahirkan pendidikan yang seragam dan diterima oleh semua kaum.

7.3 Sistem Ahli

- Selepas Perang Dunia Kedua, British jalankan dasar dekolonisasi, iaitu menyediakan langkah berkerajaan sendiri secara beransur-ansur kepada tanah jajahannya.
 - Dato' Onn Jaafar meminta menambah peluang pentadbiran kepada wakil tempatan kerana kekurangan pegawai tempatan dalam perkhidmatan kerajaan.
 - Cadangan ini selari dengan dasar British yang membawa kepada pembentukan Sistem Ahli.
- 1. Pembentukan Sistem Ahli**
- Tahun 1951, diumumkan senarai anggota oleh Sir Henry Gurney (Pesuruhjaya Tinggi British).
 - Sistem Ahli bermaksud sistem yang melatih penduduk tempatan menerajui pentadbiran Persekutuan Tanah Melayu.
 - Anggotanya terdiri daripada beberapa orang dari Majlis Perundangan Persekutuan (MPP) diberi tanggungjawab terhadap beberapa jabatan dan agensi kerajaan.
 - Sistem Ahli memberikan latihan kepada penduduk tempatan berkaitan dengan pentadbiran negeri sebelum British memberikan kemerdekaan.

- Sistem Ahli dilaksanakan pada bulan April 1951 hingga Jun 1955 - sebelum pilihan raya MPP diadakan.
- Tiga portfolio kekal di bawah pentadbiran British:
 - Hal Ehwal Ekonomi
 - Perindustrian dan Perhubungan Sosial
 - Perumahan dan Kerja Raya.
- Tahun 1954, rombakan Sistem Ahli berlaku dan beberapa portfolio baharu diwujudkan dan dijabat oleh warganegara Persekutuan Tanah Melayu yang menjadi anggota MPP.
- Portfolio anggota seperti
 - Dato' Onn Jaafar, Ahli Hal Ehwal Dalam Negeri.
 - E.E.C. Thuraisingham, Ahli Pelajaran.
 - Lee Tiang Keng, Ahli Kesihatan.
 - Tunku Yaacob ibni Sultan Abd. Hamid, Ahli Pertanian dan Perhutanan.
 - Dato' Mahmud Mat, Ahli Tanah, Lombong dan Perhubungan.
- Portfolio anggota yang baharu diwujudkan ialah
 - Dato' Nik Ahmad Kamil, Ahli Kerajaan Tempatan, Perumahan dan Perancang Bandar (1954).
 - H.S. Lee, Ahli Pengangkutan (1954).
 - Dr. Ismail Abdul Rahman, Ahli Hasil Bumi (1954).

2. Ciri-ciri Sistem Ahli

- Ahli bertaraf "Menteri" dan bertanggungjawab menjaga portfolio yang kandung jabatan dan agensi kerajaan.
- Dilantik oleh Pesuruhjaya Tinggi British dengan persetujuan Majlis Raja-raja.
- Bertanggungjawab mencadangkan undang-undang berkaitan dengan jabatannya dan dibentang dalam MPP.
- Diletakkan dibawah kuasa Pesuruhjaya Tinggi.
- Satu sistem kabinet bayangan terdiri daripada beberapa pegawai tadbir dan tokoh masyarakat.

3. Kepentingan Sistem Ahli

- Menyediakan asas penting untuk latih orang tempatan ke arah berkerajaan sendiri.
- Beri pendedahan untuk belajar mentadbir dan terajui kerajaan menjelang kemerdekaan.
- Proses memupuk perpaduan kaum - pemimpin gabungan daripada pelbagai kaum.

- Menentukan kemerdekaan yang diperoleh mendapat sokongan seluruh penduduk Persekutuan Tanah Melayu.

Maklumat tambahan

Dato' Onn Jaafar

- Sebagai menteri Hal Ehwal Dalam Negeri PTM.
- Antara tanggungjawab beliau
 - Hal ehwal imigran.
 - Penyiaran dan percetakan.
 - Hubungan negeri Melayu dengan Negeri-negeri Selat.
 - Hal ehwal menunaikan haji.
 - Pendaftaran kerakyatan.
 - Perkahwinan.
 - Kematian.
 - Lembaga Pembangunan Industri Desa (RIDA)
 - Jabatan Pilihan Raya
 - Jabatan Rupa Bangsa Nasional

7.4 Sistem Pendidikan Kebangsaan

- Semasa pentadbiran British, sistem persekolahan berkembang mengikut kaum.
 - Terdapat sekolah vernakular iaitu, sekolah yang gunakan bahasa ibunda sebagai bahasa pengantar.
 - Contohnya sekolah vernacular Melayu, Cina dan Tamil di samping sekolah aliran agama dan sekolah Inggeris.
 - Persekolahan di Sarawak dan Sabah juga terbahagi mengikut kaum seperti sekolah vernakular Melayu, Cina dan sekolah mubaligh Kristian.
 - Kesan setiap sekolah menggunakan bahasa pengantar dan kurikulum yang berbeza menimbulkan jurang ekonomi dan sosial ketara antara rakyat pelbagai kaum.
 - Kesannya, menghalang usaha menyatupadukan rakyat ke arah melahirkan satu identiti bangsa dan negara.
1. Usaha ke Arah Pembentukan Sistem Pendidikan Kebangsaan Melalui Penubuhan Jawatankuasa Pelajaran di Tanah Melayu, Sarawak dan Sabah.
- (a) Laporan Barnes 1951
- Jawatankuasa Pelajaran Melayu dipengerusikan oleh L.J. Barnes.
 - Tekankan kepentingan sekolah rendah.
 - Tujuan bina satu rupa bangsa penduduk yang anggap Tanah Melayu sebagai tempat tinggal kekal dan tumpuan taat setia.
 - Kandungan Laporan Barnes:
 - Sekolah rendah menggunakan bahasa Melayu atau bahasa

Inggeris sebagai bahasa pengantar.

- Sekolah menengah menggunakan bahasa Inggeris sebagai bahasa pengantar.

(b) Laporan Fenn-Wu 1951

- Diterbitkan kerana bantahan daripada masyarakat Cina terhadap Laporan Barnes.
- Kaji pendidikan Cina.
- Mencadangkan penambakan untuk jadikan sekolah Cina sebagai institusi yang beri faedah kepada penduduk Tanah Melayu.
- Kandungan Laporan Fenn-Wu:
 - Sekolah Cina diteruskan secara berasingan di bawah sistem kebangsaan.
 - Pendidikan sekolah Cina haruslah berorientasikan Tanah Melayu.

(c) Ordinan Pelajaran 1952

- Diluluskan selepas Jawatankuasa Penasihat Pusat Pelajaran meneliti Laporan Barnes dan Laporan Fenn-Wu.
- Bertujuan membentuk sistem pendidikan yang gunakan bahasa rasmi Persekutuan.
- Semua murid pelbagai bangsa disatukan dalam satu sistem berorientasikan Tanah Melayu.
- Antara perkara di dalam Ordinan Pelajaran 1952:
 - Mempunyai dua jenis sekolah rendah, iaitu sekolah yang gunakan bahasa Melayu dan bahasa Inggeris sebagai bahasa pengantar.
 - Bahasa Cina dan bahasa Tamil diajar sebagai bahasa ketiga di sekolah rendah sekiranya terdapat 15 orang murid dalam kumpulan yang sama.
 - Sekolah menengah gunakan bahasa Inggeris sebagai bahasa pengantar.
- Ordinan Pelajaran 1952 ialah undang-undang pertama menggunakan bahasa Inggeris dan bahasa Melayu sebagai bahasa pengantar.
- Ordinan ini belum dapat penuhi aspirasi semua kaum di Tanah Melayu kerana dapat tentangan semua kaum.

(d) Laporan Woodhead di Sarawak dan Sabah 1955

- E.W. Woodhead, Ketua Pegawai Pelajaran dari Britain diundang untuk meninjau perkembangan pendidikan seterusnya membuat cadangan tentang pendidikan di Sarawak dan Sabah.
- Antara cadangan Laporan Woodhead:
 - Memperkasakan pendidikan peringkat rendah dan menengah.
 - Menitikberatkan kepentingan bahasa Inggeris sebagai bahasa pengantar.
 - Wujudkan sistem pembiayaan pendidikan yang teratur.

(i) Pendidikan Kebangsaan di Sarawak

- Antara cadangan pembentukan sistem pendidikan kebangsaan di Sarawak adalah
 - Mewujudkan sekolah menengah berbilang kaum dan gunakan bahasa Inggeris sebagai pengantar.
 - Seragamkan sukatan pelajaran dan peperiksaan.
 - Memperkenalkan buku teks yang berlatar belakangkan unsur tempatan.
 - Memastikan pendidikan sivik diajar secara formal di sekolah.
- Matlamat pendidikan kebangsaan bertujuan untuk bentuk perasaan kekitaan dan taat setia kepada negeri Sarawak dalam kalangan penduduk berbilang kaum.

(ii) Pendidikan Kebangsaan di Sabah

- Laporan Woodhead 1955 diterima di Sabah dengan beberapa pindaan, iaitu:
 - Pertingkatkan pengajaran bahasa Melayu dan bahasa Inggeris di sekolah Cina.
 - Bahasa Inggeris diajar di sekolah Melayu dan bahasa Melayu diajar di sekolah Inggeris.
 - Menetapkan peperiksaan di sekolah menengah dikendalikan dalam Bahasa Inggeris.
- Ordinan Pelajaran Koloni 1956 diperkenalkan untuk teruskan rancangan Woodhead.
- Matlamatnya adalah:
 - Menyeragamkan kurikulum dan peperiksaan yang meliputi peringkat rendah dan menengah.

- Melahirkan perasaan kebersamaan dalam kalangan kaum di Sabah.

(e) Penyata Jawatankuasa Pelajaran 1956

- Dipengerusikan oleh Dato' Abdul Razak Hussein selaku Menteri Pelajaran.
- Ditubuhkan untuk mengkaji semula sistem pendidikan sedia ada.
- Jawatankuasa ini cadangkan satu sistem pelajaran kebangsaan yang baharu.
- Penyata Jawatankuasa Pelajaran 1956 kemukakan teras pembentukan sistem pendidikan kebangsaan melalui:
 - Sistem persekolahan yang sama bagi kanak-kanak daripada semua bangsa.
 - Bahasa kebangsaan sebagai bahasa pengantar utama.
 - Kandungan kurikulum yang seragam dan bercorak kebangsaan.
- Antara cadangan lain adalah:
 - Sekolah Umum (rendah) menggunakan bahasa Melayu.
 - Sekolah Jenis Umum (rendah) menggunakan sama ada bahasa Inggeris, bahasa Cina atau bahasa Tamil.
 - Bahasa Melayu dan bahasa Inggeris dijadikan mata pelajaran wajib di semua sekolah.
 - Sekolah Menengah Kebangsaan menggunakan bahasa Melayu sebagai pengantar, manakala bahasa Inggeris menjadi mata pelajaran.

7.5 Penubuhan Parti Politik

- Parti politik banyak ditubuhkan selepas Perang Dunia Kedua kerana perkembangan nasionalisme, iaitu semangat untuk membebaskan diri daripada cengkaman penjajah dan seterusnya mewujudkan negara yang merdeka dan berdaulat.
- Kepelbagaian parti politik telah mewujudkan kerjasama antara parti untuk mengukuhkan perjuangan menuntut kemerdekaan tanah air.

1. Kemunculan Parti Politik Selepas Perang Dunia Kedua

(a) Tahun 1940-an

(i) Parti Kebangsaan Melayu Malaya (PKMM) – Oktober 1945

- Pemimpin adalah Dr. Burhanuddin al-Helmi, Ishak Haji Muhammad, Ahmad Boestamam

- Perjuangkan kesedaran politik dalam kalangan orang Melayu.
- Menekankan perpaduan antara penduduk berbilang kaum.
- Mencapai kemerdekaan dan memperjuangkan Melayu Raya.

(ii) Persatuan Kebangsaan Melayu Sarawak (PKMS) - 1946

- Pemimpin adalah Abang Haji Zaini, Abang Haji Openg dan Datu Patinggi Abang Haji Abdillah.
- Memupuk kesetiaan dan perpaduan kaum di Sarawak
- Menentang penyerahan Sarawak.
- Dinamakan semula sebagai Persatuan Melayu Sarawak (PMS) namun diharamkan semasa pendudukan Jepun.

(iii) Angkatan Pemuda Insaf (API) – Februari 1946

- Dipimpin oleh Ahmad Boestamam.
- Mengumpul tenaga pemuda sebagai penggerak untuk membuat perubahan politik.
- Menggunakan slogan “Merdeka dengan Darah” untuk memperjuang kemerdekaan.

(iv) Pergerakan Pemuda Melayu (PPM) – Mac 1946

- Pimpinan Mohd Sirat Yaman, Awang Rambli, Rosly Dhoby dan Morshidi Sidek
- Perjuangan menentang penjajahan British dan menuntut kemerdekaan Sarawak.

(v) United Malays National Organisation (UMNO) – Mei 1946

- Pemimpin adalah Dato' Onn Jaafar dan Tunku Abdul Rahman .
- Perjuangan adalah menentang Malayan Union.
- Bekerjasama dengan kaum lain untuk mencapai kemerdekaan.

(vi) Parti Kebangsaan Melayu Labuan (PKML) – Jun 1946

- Pimpinan Tengku Noordin dan Zakaria Gunn.
- Perjuangan untuk kemajuan dalam bidang sosioekonomi.
- Menuntut agar Sabah dimerdekakan daripada pentadbiran British.

(vii) Malayan Indian Congress (MIC) – Ogos 1946

- Pemimpin ialah John Thivy dan K.L Devasar.
 - Perjuangan adalah menjaga kepentingan orang India di Tanah Melayu dan memperjuangkan kemajuan politik bersama-sama kaum lain.
- (viii) **Barisan Pemuda (BARIP) – Disember 1946 (Jesselton dan Labuan)**
- Pemimpin ialah Mandur Syarif, Imam Suhaili Yaakub dan Pengiran Ahmad.
 - Perjuangan untuk menyatukan anak negeri dan bekerjasama memperbaiki keadaan ekonomi dan politik.
 - Tuntut keadilan daripada pentadbiran British.
- (ix) **Barisan Pemuda Sarawak (BPS) – Jun 1947**
- Pemimpin ialah Abang Mohd. Kassim Taha dan Ahmad Zaidi Aduce.
 - Memperjuangkan kepentingan penduduk bumiputera ke arah berkerajaan sendiri.
 - Menentang penyerahan Sarawak kepada British.
- (x) **Malayan Chinese Association (MCA) – Februari 1949**
- Pemimpin ialah Tan Cheng Lock, Yong Shook Lin dan H.S.Lee.
 - Perjuangan untuk memelihara kepentingan kaum Cina.
 - Bekerjasama menentang komunis di Tanah Melayu
- (b) **Tahun 1950-an**
- (i) **Independence of Malayan Party (IMP) – September 1951**
- Pimpinan Dato' Onn Jaafar dan Tan Cheng Lock.
 - Perjuangan untuk menyatukan rakyat pelbagai kaum di Tanah Melayu.
 - Kerjasama kaum sebagai dasar penting untuk mencapai kemerdekaan.
- (ii) **Parti Islam Se-Tanah Melayu (PAS) – November 1951**
- Pimpinan Haji Ahmad Fuad Hassan dan Dr. Burhanuddin al-Helmi.
 - Memperjuangkan kemerdekaan penuh bagi Tanah Melayu.
- Penyatuan pentadbiran Islam di negeri Melayu.
- (iii) **People's Progressive Party (PPP) – Januari 1953**
- Dr. S. Kanapathippilai dan Dr. Seenivasagam sebagai pemimpin.
 - Memperjuangkan hak yang sama untuk semua kaum.
 - Memperjuangkan keadilan sosioekonomi berasaskan demokrasi berparlimen.
- (iv) **Parti Negara – Februari 1954**
- Pimpinan Dato' Onn Jaafar, Dato' Hamzah Abdullah, Heah Joo Seang, E.E.C Thuraisingam dan P. Ramani.
 - Menuntut kemerdekaan dengan kerjasama semua kaum.
 - Membentuk satu parti bagi semua rakyat untuk membentuk negara Tanah Melayu.
2. **Kerjasama Politik ke Arah Kemerdekaan**
- Sikap bertolak ansur dalam gerakan politik mencapai kematangan apabila berlaku kerjasama politik antara kaum di negara kita mulai pertengahan tahun 1940-an.
 - Sebelum wujud kerjasama parti politik, terdapat pakatan antara gerakan tertentu yang merintis kerjasama kaum untuk mencapai kemerdekaan.
- (a) **Pakatan PUTERA-AMCJA**
- Pusat Tenaga Rakyat (PUTERA) dipimpin oleh Dr. Burhanuddin al-Helmi dan AMCJA diketuai oleh Tan Cheng Lock.
 - Bergabung pada Disember 1947.
 - Menjadi perintis untuk pupuk kerjasama politik antara kaum.
 - Melahirkan Manifesto Perlembagaan Rakyat sebagai alternatif pembinaan negara bangsa merdeka.
 - Manifesto ini cadangkan pemerintahan sendiri, pembentukan Dewan Perundangan dan penerimaan satu kewarganegaraan.
- (b) **Persidangan Kebangsaan**
- Berlangsung pada Februari 1954.
 - Dato' Panglima Bukit Gantang, Menteri Besar Perak iaitu Dato' Abdul Wahab Abdul Aziz sebagai pemimpin.
 - Membincangkan langkah membentuk gabungan parti politik kebangsaan Tanah Melayu yang bersatu.
 - Persidangan disertai oleh
 - Independence of Malayan Party (IMP)

- Malayan Indian Congress (MIC)
- Persatuan Ceylonese Malaya
- Persatuan Eurasian Malaya
- Persidangan menuntut agar diadakan pilihan raya Persekutuan.

(c) Konvensyen Kebangsaan

- Penganjurnya ialah UMNO.
- Pimpinan Tunku Abdul Rahman dan MCA dipimpin oleh Tan Cheng Lock.
- Membincangkan usaha ke arah kemerdekaan dan masa depan Tanah Melayu.
- Parti yang hadir
 - Parti Islam Se-Tanah Melayu (PAS)
 - Persetiaan Melayu Kelantan
 - Persatuan Melayu Semenanjung
- Konvensyen ini meluluskan resolusi mendesak British mengadakan pilihan raya Persekutuan.
- **Maksud konvensyen** - Konvensyen ialah persidangan anggota pertubuhan politik untuk membincangkan sesuatu perkara.

(d) Pembentukan Parti Perikatan

- Oktober 1954, MIC menyertai UMNO dan MCA membentuk Perikatan.
- Penyertaan MIC melengkapkan Kerjasama 3 kaum terbesar di Tanah Melayu.
- Menggunakan kapal layar sebagai logo yang melambangkan kesediaan menempuh cabaran dan rintangan bagi mencapai kemerdekaan negara.

Rumusan

- Usaha ke arah kemerdekaan menekankan langkah pemupukan kerjasama dan pembentukan perpaduan kaum sebagai asas pembinaan negara bangsa.
- Persiapan ke arah berkerajaan sendiri diadakan bagi memastikan penduduk tempatan mampu mentadbir negara sendiri.
- Dasar bekerjasama dan permuafakatan antara kaum dicapai melalui sikap toleransi dan perundingan untuk mewujudkan keadaan harmoni dan muhibah dalam kalangan penduduk berbilang kaum di negara kita.
- Kegigihan dan kebijaksanaan pemimpin terdahulu mewujudkan asas kerjasama dari aspek politik, ekonomi dan sosial wajar dihargai.

BAB 8 - PILIHAN RAYA

8.1 Perkembangan Pilihan Raya di Persekutuan Tanah Melayu.

- Pilihan raya adalah asas berkerajaan sendiri dan berikan peluang kepada rakyat untuk pilih wakil atau parti yang akan membentuk kerajaan.
- Pilihan raya bermula di peringkat majlis perbandaran, negeri dan seterusnya Pilihan Raya Majlis Perundangan Persekutuan 1955.

1. Perkembangan Pilihan Raya

- Diadakan selaras dengan peruntukan dalam perjanjian Persekutuan Tanah Melayu 1948.
- Kerajaan Persekutuan wujudkan sebuah Jawatankuasa Pilihan Raya bagi Majlis Mesyuarat Perundangan untuk kaji dan buat cadangan.
- Pada tahun 1950, Ordinan Pilihan Raya Pihak Berkuasa Tempatan diwujudkan.
- Memberikan kuasa kepada majlis tempatan untuk mengadakan pilihan raya.

(a) Pilihan Raya Majlis Perbandaran George Town (1951)

- Pilihan raya majlis perbandaran pertama.
- Tujuan memilih 9 orang ahli Pesuruhjaya Perbandaran George Town.
- Ahli dalam Majlis Perbandaran dilantik oleh Gabenor Negeri-negeri Selat dipilih sebelum pilihan raya diadakan.
- Hari pendaftaran pemilih diadakan selama 6 minggu mulai 17 Mei 1951 hingga 30 Jun 1951.
- Seramai 14, 514 orang pengundi mendaftar untuk buang undi dalam pilihan raya ini.

(b) Pilihan raya Majlis Perbandaran Kuala Lumpur (Februari 1952)

- Diadakan untuk merebut 12 kerusi Majlis Perbandaran Kuala Lumpur untuk kawasan Sentul, Bangsar, Imbi dan Petaling Jaya.
- UMNO bahagian Kuala Lumpur dan MCA bahagian Selangor mula adakan Kerjasama dan bergabung.
- Dikenali sebagai Perikatan.
- Pilihan raya Majlis seterusnya diadakan di Johor Bahru, Ipoh, Alor Setar, Melaka dan Seremban.
- Kerjasama UMNO-MCA terus mendapat kemenangan pada kerusi majlis perbandaran yang dipertandingkan.

(c) Pilihan raya peringkat negeri (1954)

- Perikatan UMNO-MCA telah menang 226 daripada 268 kerusi yang dipertandingkan.
- Menunjukkan penerimaan masyarakat terhadap kerjasama politik negara pada masa itu.
- Berjaya sedarkan rakyat tentang amalan demokrasi.

8.2 Proses Pilihan Raya Umum Pertama

- Diadakan untuk merintis jalan ke arah kemerdekaan.
- Raja-raja Melayu setuju adakan pilihan raya bagi memilih anggota Majlis Perundangan Persekutuan (MPP).
- Pengisytiharan dibuat oleh Sri Donald MacGillivray.
- Proses bermula setelah penetapan bilangan ahli MPP, penentuan sempadan, pendaftaran pengundi, penamaan calon, mengadakan kempen, mengundi, kiraan undi dan umumkan keputusan.

1. Rundingan Sebelum Pilihan Raya Umum

- Sebelum pilihan raya umum diadakan, beberapa isu yang berkaitan dengan bilangan ahli MPP perlu disepakati.
- Pada 1 Februari 1954, Jawatankuasa Pilihan Raya telah dibentuk dengan 46 orang ahli.
- Tugas jawatankuasa ini adalah untuk mengkaji hal ehwal pilihan raya yang akan dijalankan.
- Jawatankuasa Pilihan Raya ini mengeluarkan dua bentuk penyata susunan MPP yang dinamakan Bentuk A dan Bentuk B.

(a) Bentuk penyata susunan MPP

- Kedua-dua bentuk mempunyai:
 - Seorang Speaker.
 - 3 orang ahli yang dilantik.
 - 11 orang wakil negeri.
 - 20 orang yang dilantik mewakili kepentingan tertentu.
 - 3 orang dilantik mewakili golongan minoriti.
 - 2 orang ahli rasmi (Setiausaha Pertahanan dan Setiausaha Ekonomi).
 - Bentuk A memilih 60 orang melalui pilihan raya manakala Bentuk B memilih 44 orang dan 8 orang tambahan lantikan oleh Pesuruhjaya Tinggi.

- Tempoh pilihan raya Persekutuan bagi Bentuk A adalah tidak lewat daripada bulan November 1954.
- Manakala Bentuk B tidak ditetapkan tarikh atau masa tertentu.
- Tunku Abdul Rahman dan Parti Perikatan memilih Bentuk A.
- Jawatankuasa Pilihan Raya memilih Bentuk B.

(b) Rombongan ke London

- 21 April 1954, Tunku Abdul Rahman bersama Tan Cheng Lock, T.H Tan dan Dato' Abdul Razak Hussein berangkat ke London.
- Tujuannya untuk menentukan tiga perlima bilangan anggota MPP.
- Bilangan MPP hendaklah dipilih melalui pilihan raya.
- Di London, dengan pertolongan Lord Omore, Tunku berjaya bertemu dengan ahli Parlimen daripada Parti Buruh British, Parti Konservatif dan Parti Liberal.
- Tunku menyatakan hasrat melalui akhbar kepada rakyat British dan ahli Parlimen.
- Pada 14 Mei 1954, Tunku Abdul Rahman berjaya mengadakan rundingan dengan Oliver Lyttelton, Setiausaha Tanah Jajahan British.
- Namun gagal jayakan hasrat mendapatkan tiga perlima ahli melalui pilihan raya.
- Akhirnya bilangan ahli MPP dipersetujui dipilih melalui melalui pilihan raya seramai 52 orang.
- Perkara ini dipersetujui oleh British dan Parti Perikatan.

(c) Persediaan mengadakan pilihan raya

- Awal Julai 1954, persetujuan dicapai dan pilihan raya akan diadakan pada tahun 1955.
- Pada 18 Ogos 1954 hingga 19 Ogos 1954, Rang Undang-Undang Pilihan Raya Persekutuan Tanah Melayu diluluskan bagi membolehkan Pilihan Raya Persekutuan diadakan sebagai langkah awal ke arah kemerdekaan.

2. Proses Pilihan Raya Majlis Perundangan Persekutuan 1955

(a) Proses Pilihan Raya

- (i) 26 April 1954 - Suruhanjaya Penentuan Sempadan Kawasan ditubuhkan.**
 - Berjaya membentuk 52 kawasan pilihan raya.

- (ii) **Ogos 1954** - Rang Undang-Undang diluluskan bagi membolehkan pilihan raya diadakan.
- (iii) **Oktober 1954** - Pendaftaran pengundi mulai 18 Oktober di seluruh Tanah Melayu manakala di Terengganu bermula 29 Okt 1954.
- (iv) **15 Jun 1955** - Penamaan calon.
- (v) **Kempen pilihan raya** - Diadakan selama 45 hari.
- (vi) **27 Julai 1955** – Hari mengundi.
- (vii) **Peti undi dibawa ke pusat pengiraan undi** - Proses pengiraan undi dilakukan.
- (viii) **Pengumuman keputusan.**
- (b) **Syarat menjadi Pengundi**
 - Warganegara PTM.
 - Berumur 21 tahun ke atas.
 - Individu yg tinggal di PTM dalam tempoh 6 bulan terdahulu (dari tarikh 17 Okt 1954 / 28 Okt 1954 bg Terengganu) layak untuk memohon sebagai pengundi.
- (c) **Syarat untuk jadi calon**
 - Warganegara PTM.
 - Umur 21 tahun ke atas.
 - Telah tinggal di PTM dan tinggal dalam tempoh 12 bulan sebelum hari penamaan calon.
 - Berpengetahuan dalam bahasa Inggeris dan bahasa Melayu.
- (d) **Keputusan Pilihan Raya MPP 1955**
 - Sebanyak 8 buah parti politik terlibat, iaitu
 - Perikatan
 - Parti Negara
 - Parti Islam Se-Tanah Melayu
 - Parti Kebangsaan Perak
 - Liga Melayu Perak
 - Parti Progresif Perak
 - Parti Buruh
 - Calon Bebas
 - Parti Perikatan menang dengan 51 daripada 52 kerusi.
 - 1 kerusi dimenangi oleh Parti Islam Se-Tanah Melayu.
- (e) **Laporan Pilihan Raya Pertama MPP Tanah Melayu 1955**
 - Mengandungi maklumat tentang urusan pemilihan, peraturan dan tindakan yang perlu diambil bagi menghadapi pilihan raya.
 - Laporan ini menggariskan langkah bagi mentadbir perjalanan pilihan raya, pembahagian kawasan, pendaftaran

calon dan pengundi serta nama-nama calon dan parti yang bertanding.

3. Pilihan Raya awal di Sarawak

- Diadakan tahun 1956 sebagai persediaan awal ke arah berkerajaan sendiri.
- Kawasan pilihan raya terbahagi 2, iaitu
 - (a) **Kuching Municipal Council (KMC)**
 - Kuching dibahagikan 9 kawasan (ward).
 - William Tan dipilih Pengerusi pertama KMC.
 - Ong Kee Hui sebagai timbalannya.
 - (b) **Sibu Urban District Council (SUDC)**
 - Diadakan tahun 1957.
 - Sibu dibahagikan 9 kawasan.
 - Ting Chew Huat sebagai Pengerusi SUDC.
 - John Loo Ling Chong sebagai Timbalannya.

- Tindakan mengadakan pilihan raya mendapat sambutan baik dari rakyat pelbagai kaum kerana mereka boleh memilih wakil dalam kerajaan.

4. Pilihan Raya Awal di Sabah

- Diadakan pada 16 Disember 1962.
- Dibawah Local Government Elections Ordinance untuk 118 kawasan (ward) di pihak berkuasa tempatan.
- Setiausaha Kolonial bagi kerajaan tempatan selaku Penguasa Pilihan Raya bertanggungjawab menjalankan pilihan raya tersebut.
- Seramai 202 calon bertanding bagi 118 kawasan.
- Calon di 53 kawasan menang tanpa bertanding.

5. Pilihan raya umum dan pilihan raya kecil di Malaysia

- Melibatkan enam peringkat, iaitu
 - Pengeluaran Writ (Suruhanjaya Pilihan Raya akan mengeluarkan writ/surat kuasa untuk menjalankan pilihan raya)
 - Penamaan calon
 - Kempen pilihan raya
 - Pengundian
 - Penjumlahan Rasmi Undi
 - Pengumuman Keputusan Pilihan Raya

8.3 Penubuhan Majlis Perundangan Persekutuan

- Parti Perikatan menang besar dalam Pilihan raya MPP 1955 dan telah membentuk Kerajaan Persekutuan.
 - Tunku Abdul Rahman dilantik sebagai Ketua Menteri PTM pertama.
 - MPP berperanan menggubal undang-undang pentadbiran pada peringkat Persekutuan Tanah Melayu.
 - Mengalami perubahan dari segi bilangan keanggotaannya.
- 1. Majlis Perundangan Persekutuan 1948**
 - 52 orang - ahli tidak rasmi dilantik dalam kalangan masyarakat.
 - 3 orang ex officio - Ketua Setiausaha Kerajaan, Setiausaha Kewangan dan Peguam Besar Persekutuan.
 - 9 orang Residen - Residen British mewakili sembilan buah Majlis Negeri.
 - 2 orang - wakil Negeri-negeri Selat, iaitu Pulau Pinang dan Melaka.
 - 11 orang - ahli rasmi dalam kalangan Pegawai Pentadbiran Kerajaan.
 - Jumlah ahli seramai 77 orang.
 - 2. Majlis Perundangan Persekutuan 1955**
 - 52 orang - ahli yang dipilih melalui pilihan raya.
 - 35 orang - ahli (lantikan mewakili kumpulan yang berkepentingan seperti keusahawanan, perlombongan, perindustrian dan pertanian).
 - 11 orang - Menteri Besar mewakili negeri.
 - 2 orang - wakil Negeri-negeri Selat, iaitu Pulau Pinang dan Melaka.
 - Jumlah ahli seramai 100 orang.
 - 3. Kesan Penubuhan Majlis Perundangan Persekutuan**
 - Kerajaan diketuai oleh Tunku Abdul Rahman (Ketua Menteri)
 - Mengambil alih tugas pentadbiran Tanah Melayu daripada Pesuruhjaya Tinggi British.
 - Proses pertukaran dan pembaharuan berlaku secara berperingkat dan ambil masa.
 - Pesuruhjaya Tinggi British masih pegang tampuk kepimpinan peringkat atasan yang tentukan hala tuju negara.
 - Kuasa pegawai British dipindahkan kepada rakyat tempatan secara beransur-ansur.
 - Tetapi, masih ada pegawai British yang berperanan sebagai penyelia atau penasihat bidang keselamatan.
 - Susulan itu Sistem Ahli dimansuhkan.

- Keanggotaan MPP menyaksikan perkembangan penting pentadbiran demokrasi di negara kita.
- Bukti kejayaan Kerajaan Persekutuan yang dibentuk dan dipimpin oleh rakyat tempatan.
- Ahlinya dipilih oleh rakyat.
- Ahli MPP wanita pertama ialah Halimaton Abd Majid.

4. Ucapan Tunku Abdul Rahman pada perasmian Majlis Perundangan Persekutuan pada 31 Ogos 1955

- Diadakan di Dewan Tunku Abdul Rahman, Kuala Lumpur.
- Antara perkara yang disampaikan:
- Menyifatkan peristiwa ini sebagai "hari yang amat penting dalam sejarah Majlis ini".
- Merupakan sebuah peristiwa penting dalam perjuangan Tanah Melayu ke arah berkerajaan sendiri.
- Pilihan raya Persekutuan yang baru diadakan kini sudah menjadi sejarah.
- Buat pertama kalinya Majlis ini bersidang yang majoriti ahlinya dipilih.
- Segala halangan dapat dan segala masalah dapat diatasi dengan adanya rasa muhibah, kesabaran dan keazaman, serta sokongan Ahli Yang Kehormat dan rakyat.

5. Penubuhan Parlimen Persekutuan Malaya

- Ditubuhkan pada 11 September 1959.
- Pada 12 September 1959, persidangan pertama Parlimen persekutuan diadakan.
- Dirasmikan oleh Yang di-Pertuan Agong Pertama Tuanku Abdul Rahman ibni Almarhum Tuanku Muhammad.

8.4 Peranan Kabinet Pertama Persekutuan Tanah Melayu

- Dibentuk selepas Pilihan Raya Umum 1955.
- Tunku Abdul Rahman dilantik menjadi Ketua Menteri.
- Ketua Menteri berkuasa menubuhkan kabinet sendiri untuk pastikan pentadbiran negara berjalan lancar.
- Kabinet tahun 1955 dibarisi oleh 10 orang Menteri, tiga orang pegawai British (memegang portfolio Setiausaha Kewangan, Setiausaha Hal Ehwal Ekonomi dan Setiausaha Pertahanan).
- Mendapat perkenan Raja-raja Melayu seperti yang diperuntukkan dalam Perjanjian Persekutuan.
- Sir Donald MacGillivray, Pesuruhjaya Tinggi British mengumumkan kesemua Jemaah Menteri pada 4 Ogos 1955.

- Bertempat di King's House, Kuala Lumpur.
- 1. **Kabinet pertama Persekutuan Tanah Melayu**
 - (i) **Tunku Abdul Rahman**
 - Sebagai Ketua Menteri.
 - Menunaikan mandat dari rakyat untuk mencapai kemerdekaan.
 - (ii) **Dato' Abdul Razak Hussein**
 - Sebagai Menteri Pelajaran.
 - Membina bangsa yang bersatu melalui sistem pendidikan.
 - (iii) **V.T. Sambanthan**
 - Sebagai Menteri Buruh
 - Melaksanakan tugas terawalnya bersama-sama menteri lain untuk menjadikan perkhidmatan bercorak tempatan.
 - Mengurangkan pegawai Eropah dalam Malayan Civil Service (MCS) secara berperingkat.
 - (iv) **Leong Yew Koh**
 - Sebagai Menteri Kesihatan.
 - Memenuhi manifesto Parti Perikatan.
 - Menjalankan rancangan secara meluas dengan meningkatkan mutu perkhidmatan perubatan dan kesihatan secepat mungkin dalam tempoh negara ke arah berkerajaan sendiri.
 - (v) **Dato' Sulaiman Dato' Abdul Rahman**
 - Sebagai Menteri Kerajaan Tempatan dan Perumahan dan Perancang Bandar.
 - (vi) **Dr. Ismail Abdul Rahman**
 - Sebagai Menteri Tanah dan Galian.
 - (vii) **H.S.Lee** - sebagai Menteri Pengangkutan.
 - (viii) **Sardon Jubir** - sebagai Menteri Kerja Raya.
 - (ix) **Ong Yoke Lin** - sebagai Menteri Pos dan Telekom.
 - (x) **Abdul Aziz Ishak** - sebagai Menteri Pertanian.
- 2. **Peranan Kabinet Pertama**
 - Membincangkan isu keselamatan dalam negeri dan pertahanan.
 - Meminta Kuasa Veto (hak / kuasa penuh yang diberi kepada pihak tertentu sahaja, kuasa pembatal) Pesuruhjaya Tinggi dibatalkan.
 - Mengurangkan kuasa pentadbiran British.
 - Menyambung sistem yang diguna pakai dalam MPP yang berasaskan Model Westminster (sistem pemerintahan demokrasi mengikut Britain).
 - Membincangkan soal kewangan dan keperluan orang tempatan dalam perkhidmatan awam.

Rumusan

- Kabinet pertama Persekutuan Tanah Melayu memperlihatkan barisan pemimpin yang berwibawa.
- Mereka berusaha membangunkan negara menerusi jawatan yang diamanahkan, di samping bekerjasama dan berkongsi kuasa antara satu sama lain.
- Sebagai warganegara yang bertanggungjawab, kita perlulah memanfaatkan pilihan raya bagi memilih wakil dan pemimpin negara.
- Hak rakyat untuk membuat pilihan hendaklah digunakan dengan bijak bagi meneruskan amalan sistem demokrasi di negara kita.

BAB 9 - PERLEMBAGAAN PERSEKUTUAN TANAH MELAYU 1957

9.1 Usaha Rundingan Kemerdekaan

- Pihak Raja-raja Melayu serta para pemimpin yang dipilih oleh rakyat dan pihak British mengadakan beberapa rundingan dalam usaha merintis jalan ke arah kemerdekaan.
- Sementara itu, beberapa perubahan di dalam dan di luar negara mempengaruhi usaha kemerdekaan negara kita.
- 1. **Perubahan di dalam dan di luar negara**
 - Terdapat usaha membebaskan negara daripada penjajahan seperti di Mesir, India, Burma dan Filipina selepas PD2.
 - Kerajaan British beri jaminan mereka akan bantu Persekutuan Tanah Melayu untuk berkerajaan sendiri secepat mungkin.
 - Pilihan Raya Umum 1955 jadi asas pembentukan perlembagaan ke arah berkerajaan sendiri.
- 2. **Keputusan rundingan kemerdekaan antara wakil Raja-raja Melayu dengan wakil Parti Perikatan**
 - Tunku Abdul Rahman dan wakil Raja-raja Melayu jelaskan perlunya rundingan di London untuk membincangkan hal
 - keselamatan
 - hubungan British-Tanah Melayu
 - Perlembagaan negara yang akan merdeka.
 - Ahli Rombongan ke London terdiri daripada
 - (a) **Wakil Raja-Raja Melayu**
 - Menteri Besar Perak - Dato' Panglima Bukit Gantang (Dato' Haji Wahab Abd Aziz)

- Menteri Besar Selangor - Encik Abdul Aziz Abdul Majid
- Menteri Besar Johor - Dato' Mohd Seth Mohammad Said
- Menteri Besar Kelantan - Dato' Nik Ahmad Kamil Haji Mahmood

(b) Wakil Parti Perikatan

- Tunku Abdul Rahman
- Dato' Abdul Razak Hussein
- H.S. Lee
- Dr. Ismail Abdul Rahman

(c) Antara pihak yang sokong perundingan

- E.E.C. Thuraisingham
- Wakil orang Ceylon
- Ketua Parti Rakyat (Ahmad Boestamam)
- Pemimpin Parti Negara
- Wakil Parti Buruh
- Wakil kaum Serani

3. Perjalanan rombongan rundingan kemerdekaan ke London

- Rombongan diketuai oleh Tunku Abdul Rahman.
- Beliau merancang perjalanan ke Karachi dengan menaiki kapal laut.
- Tujuan agar dapat menggunakan masa pelayaran untuk berbincang dengan wakil Raja-raja Melayu.
- Tunku berbuat demikian bagi mendapatkan persetujuan supaya kedua-dua belah pihak dapat susun strategi apabila berunding dengan kerajaan British.
- Susun atur perjalanan ke London seperti berikut
 - Tunku Abdul Rahman berangkat dari Kuala Lumpur ke Singapura dengan menaiki kapal terbang.
 - 1 Januari 1956, rombongan kemerdekaan berlepas dari Pelabuhan Tanjung Pagar, Singapura menaiki kapal laut, M.V Asia.
 - Rombongan singgah di Karachi, Pakistan kemudian berlepas ke London dengan menaiki kapal terbang.
 - Tiba di London pada 14 Januari 1956.
- Rundingan berlangsung dari 18 Januari sehingga 6 Februari 1956.
- Rundingan antara wakil Raja-raja Melayu dan Parti Perikatan dengan British di Lancaster House, London.
- Tunku menyatakan usaha bagi mendapatkan taraf berkerajaan sendiri untuk PTM dengan serta merta dan kemerdekaan penuh tahun berikutnya.

4. Perkara yang dirundingkan dan disepakati di London

(a) Perwakilan Tanah Melayu

- Menggantikan jawatan Setiausaha Kewangan dengan Menteri Kewangan.
- Menuntut agar Menteri Hal Ehwal Ekonomi hendaklah dalam kalangan rakyat Persekutuan Tanah Melayu.
- Inginkan Menteri Pertahanan daripada rakyat PTM menggantikan Pengarah Gerakan yang disandang oleh Pegawai British.
- Menuntut tarikh kemerdekaan tidak lewat dari 31 Ogos 1957.
- Berunding tentang isu Suruhanjaya Perlembagaan, kewangan, keselamatan dalam negeri dan perkhidmatan awam.

(b) British

- Ahli Majlis Eksekutif, selain Ketua Setiausaha dan Peguam Negara dilantik oleh Pesuruhjaya Tinggi dengan nasihat Ketua Menteri.
- Kerajaan PTM harus memberikan ganti rugi kepada pegawai British yang diberhentikan.
- Mengadakan Perjanjian Pertahanan dan Bantuan Bersama antara PTM dengan British.
- British dan Komanwel akan berikan bantuan seperti pertahanan pada Tanah Melayu.

(c) Kesan rundingan

- Laporan perbincangan setebal 20 halaman dihasilkan.
- Pada 8 Februari 1956, misi rombongan PTM berjaya dapatkan persetujuan British untuk memberi kemerdekaan kepada Tanah Melayu melalui Perjanjian Kemerdekaan Tanah Melayu.
- Kedua-dua pihak setuju membentuk Suruhanjaya Perlembagaan.
- Berperanan merangka perlembagaan negara.
- Tarikh kemerdekaan dipersetujui pada 31 Ogos 1957.
- Penetapan tarikh Kemerdekaan PTM ditentukan selepas Tunku Abdul Rahman dan beberapa pemimpin lain meminta pandangan daripada Sheikh Abdullah Fahim, ulama besar dari Kepala Batas, Pulau Pinang.

5. Sambutan Bersejarah di Melaka

- Pada 20 Februari 1956, rombongan merdeka selamat tiba di Lapangan Terbang Batu Berendam, Melaka.
- Rombongan diarak hingga ke Padang Banda Hilir, Melaka.
- Lebih kurang 100 ribu orang datang menaiki bas, lori dan berjalan kaki dari seluruh negara.
- Mereka berkumpul untuk mendengar ucapan pengumuman Tarikh kemerdekaan.
- Tunku Abdul Rahman memaklumkan bahawa melalui Perjanjian Kemerdekaan, negara akan diberikan kemerdekaan pada 31 Ogos 1957.
- Rakyat melaungkan “Merdeka” dengan bergemuruh.

9.2 Peranan Suruhanjaya Perlembagaan Persekutuan Tanah Melayu

- Pada 8 Mac 1956, kerajaan British mengumumkan pembentukan Suruhanjaya Reid atau dinamakan Suruhanjaya Perlembagaan Persekutuan Tanah Melayu dengan perkenan Raja-raja Melayu.
 - Memulakan tugas pada akhir bulan Jun 1956.
 - Antara tugasnya adalah membincangkan, menyusun dan merangka Perlembagaan Persekutuan Tanah Melayu.
- 1. Terma rujukan Suruhanjaya Perlembagaan PTM (Suruhanjaya Reid)**
- Memeriksa aturan perlembagaan yang wujud di seluruh Tanah Melayu, mengambil kira kedudukan dan martabat Ratu England dan Raja-raja Melayu.
 - Memberikan cadangan terhadap Perlembagaan Persekutuan sebagai unit tunggal, bebas dan berkerajaan sendiri dalam lingkungan Komanwel berdasarkan Demokrasi Berparlimen.
 - Mewujudkan kerajaan pusat yang kuat dengan kerajaan negeri juga mempunyai autonomi tertentu.
 - Melindungi kedudukan Raja-raja Melayu sebagai Raja Berperlembagaan di negeri masing-masing.
 - Mencadangkan satu jawatan bagi ketua negara iaitu Yang di-Pertuan Besar (kemudiannya dikenali sebagai Yang di-Pertuan Agong) untuk Persekutuan Tanah Melayu.
 - Mengadakan satu bentuk kewarganegaraan bagi Persekutuan Tanah Melayu.

- Menjaga kedudukan istimewa orang Melayu dan kepentingan sah kaum lain.

2. Tugas Suruhanjaya Perlembagaan Persekutuan Tanah Melayu

- Meminta cadangan penduduk secara lisan atau bertulis.
- Menerima memorandum bertulis daripada pelbagai pihak untuk diteliti.
- Meneliti kedudukan perlembagaan bagi negeri dalam Persekutuan menghadap Raja-raja Melayu, Menteri Besar, Penasihat British dan pegawai negeri.
- Bermesyuarat dan melawat negeri Melayu serta Negeri-negeri Selat.
- Mengadakan persidangan untuk bincangkan pelbagai isu.
- Sebanyak 188 perjumpaan diadakan dari Jun hingga Oktober 1956.
- Mengkaji dan membuat laporan dan cadangan membentuk perlembagaan bagi sebuah negara merdeka.
- Suruhanjaya Perlembagaan Persekutuan berunding dengan pelbagai pihak.
- Mereka menyuarakan idea dan pandangan untuk membentuk negara merdeka yang sejahtera.

3. Anggota Suruhanjaya Perlembagaan Persekutuan Tanah Melayu

- Lord Reid (Britain) sebagai Pengerusi
- Sir William Ivor Jennings (Britain)
- Sir William Mckell (Australia)
- Hakim B. Malik (India)
- Hakim Abdul Hamid (Pakistan)

9.3 Langkah Penggubalan Perlembagaan Persekutuan Tanah Melayu yang Merdeka

- Beberapa langkah diambil sejak pembentukan Suruhanjaya Perlembagaan Persekutuan Tanah Melayu.
 - Antaranya termasuklah mendapatkan memorandum daripada pelbagai pihak.
 - Suruhanjaya ini juga mengadakan rundingan dan akhirnya merangka draf perlembagaan.
- 1. Mendapatkan memorandum daripada pelbagai pihak**
- Sebanyak 131 memorandum bertulis diterima daripada Raja-raja Melayu, parti politik, badan awam dan orang perseorangan.
 - Memorandum berkaitan dengan corak pentadbiran, kewarganegaraan dan kedudukan istimewa orang Melayu, bahasa serta pendidikan.

(a) Memorandum daripada Pihak Raja-raja Melayu

- Raja-raja Melayu mengemukakan memorandum sendiri iaitu
- Mencadangkan supaya Persekutuan yang merdeka mempunyai seorang Ketua Negara, Yang di-Pertuan Agong (YDPA).
- YDPA harus dipilih oleh Raja-raja Melayu berdasarkan kekananan.
- Tempoh jawatan sebagai YDPA ialah 5 tahun.
- YDPA boleh meletak jawatan dengan persetujuan Majlis Raja-Raja.
- Raja-raja Melayu melindungi kedudukan istimewa orang Melayu dan kepentingan sah kaum lain.

(b) Memorandum daripada Parti Politik dan Pihak Awam

(i) Soal Kewarganegaraan

- Parti Perikatan menyuarakan cadangan melalui memorandum dinamakan "Testament Amanah Politik Perikatan".
- Terdapat perbezaan pandangan tentang isu jus soli dalam Perikatan.
- Beberapa pihak dalam UMNO menolak pemberian kewarganegaraan jus soli.
- Dewan Perniagaan Melayu memohon mengetatkan warganegara.
- Persatuan Dewan Perniagaan Cina se-Malaya menggesa suruhanjaya membuat peruntukan bagi kewarganegaraan menerusi kelahiran.
- Masyarakat India menuntut kedudukan kewarganegaraan mereka diteliti.
- Masyarakat Serani mahu hak mereka dipertahankan.

(ii) Bahasa dan Pendidikan

- Memorandum dari MCA menuntut semua sekolah yang menggunakan aliran bahasa Inggeris atau vernakular diteruskan.
- Memorandum mencadangkan semua sekolah kebangsaan pelajari bahasa Inggeris, Melayu, Cina dan Tamil.

2. Draf perlembagaan yang dikeluarkan oleh Suruhanjaya Perlembagaan Persekutuan Tanah Melayu

- Meneruskan sistem kerajaan Persekutuan dengan negeri mempunyai kuasa tertentu.
- Sistem kewarganegaraan berasaskan jus soli kepada semua yang lahir di Tanah Melayu.
- Kedudukan istimewa orang Melayu diteruskan.
- Raja-Raja diterima dengan konsep Raja Berpelembagaan dengan seorang Yang di-Pertuan Agong dipilih bagi Persekutuan Tanah Melayu.
- Sebuah parlimen dengan 2 Majlis Mesyuarat dibentuk, iaitu
 - Dewan Negara
 - Dewan Rakyat

3. Reaksi terhadap Draf Perlembagaan Persekutuan Tanah Melayu

(a) UMNO

- Ada ahli UMNO tidak bersetuju dengan konsep jus soli kerana bimbang kedudukan istimewa orang Melayu tergugat.
- Agama Islam mestilah diakui sebagai agama rasmi.
- Bahasa Melayu dijadikan sebagai bahasa rasmi.

(b) Dato Onn Jaafar (Parti Negara)

- Menolak syarat kewarganegaraan yang longgar.
- Parti Negara, PAS dan Parti Rakyat mengadakan kongres pada 4 – 7 Mei 1957.
- Tujuan bincang draf perlembagaan ini.

(c) Pertubuhan Cina

- Sebahagian pertubuhan ingin menjadikan bahasa Mandarin sebagai bahasa kebangsaan.

(d) MIC

- Mahukan syarat kewarganegaraan dan penggunaan bahasa Tamil diberikan perhatian.

4. Berlepas ke London

- Pada 9 Mei 1957, Tunku Abdul Rahman, Dato' Abdul Razak Hussein, Ong Yoke Lin dan V.T. Sambanthan berangkat ke London.
- Tujuan bincangkan isu kewarganegaraan dan beberapa isu yang belum muktamad.
- Beberapa perubahan dan pindaan dibuat pada draf perlembagaan.

5. Perbincangan Majlis Raja-Raja

- Hasil pindaan disembah perkenan dan dibincang dalam Majlis Raja-Raja.

6. Draf perlembagaan dibahas

- Draf dibawa ke Majlis Perundangan Persekutuan untuk dibentangkan dan dibahas.

7. Draf Perlembagaan PTM diluluskan

- Draf Perlembagaan Persekutuan Tanah Melayu diluluskan oleh Parlimen British dan Majlis Perundangan Persekutuan.
- Perlembagaan Persekutuan Tanah Melayu berkuat kuasa pada 31 Ogos 1957.

9.4 Perjanjian Persekutuan Tanah Melayu

- Satu perjanjian ditandatangani pada 5 Ogos 1957 yang dinamakan Perjanjian Persekutuan Tanah Melayu.
 - Perjanjian ini mengandungi beberapa perkara seperti Pengamalan Raja Berperlembagaan dan Sistem Demokrasi Berparlimen, kewarganegaraan, kedudukan istimewa orang Melayu dan kepentingan sah kaum lain, kedudukan agama Islam dan bahasa.
 - Perjanjian kemerdekaan ini ditandatangani antara Raja-raja Melayu dengan Sir Donald MacGillivray bagi pihak baginda Queen Elizabeth II di King's House, Kuala Lumpur.
 - Merupakan asas pembentukan perlembagaan Persekutuan Tanah Melayu 1957.
- 1. Inti Pati Perjanjian Persekutuan Tanah Melayu 1957**

(a) Pengamalan Raja Berperlembagaan dan Sistem Demokrasi Berparlimen

- Pemilihan seorang raja sebagai Yang di-Pertuan Agong.
- Dilantik dalam kalangan Raja Melayu.
- Dilantik setiap lima tahun sekali.
- Termaktub dalam Perlembagaan Persekutuan 1957 (Perkara 32).

(b) Kewarganegaraan

- Setiap orang yang lahir dalam Persekutuan pada atau lepas hari merdeka akan menjadi warganegara.
- Kewarganegaraan diberikan dengan 3 cara, iaitu
 - Penguatkuasaan undang-undang (Perkara 14).
 - Memohon didaftarkan sebagai rakyat (Perkara 15).
 - Memohon untuk tukar kewarganegaraan (Perkara 19) atau natrulisasi.
- Perkara ini dapat dilihat dalam Perlembagaan Persekutuan 1957 (Perkara 14).

(c) Kedudukan Istimewa Orang Melayu dan Kepentingan Sah Kaum Lain

- Perjanjian Persekutuan menjaga kedudukan istimewa orang Melayu.
- Semua rakyat PTM ada hak serta kewajipan yang sama tetapi rakyat keturunan Melayu diberikan beberapa keutamaan dengan ambil kira status mereka sebagai rakyat asal Tanah Melayu.
- Hak masyarakat lain tetap dipelihara dan dilindungi.
- Termaktub dalam Perlembagaan Persekutuan 1957 (Perkara 153).

(d) Kedudukan Agama Islam

- Agama Islam sebagai agama Persekutuan.
- Agama lain boleh diamalkan.
- Termaktub dalam Perlembagaan Persekutuan 1957 (Perkara 11).

(e) Keudukan Bahasa Melayu

- Bahasa Melayu diiktiraf sebagai bahasa kebangsaan.
- Dijadikan bahasa pengantar dan bahasa komunikasi.
- Termaktub dalam Perlembagaan Persekutuan 1957 (Perkara 152).

Rumusan

- Perjanjian Persekutuan Tanah Melayu 1957 merupakan cerminan sikap permuafakatan dan tolak ansur pelbagai pihak.
- Sebagai warganegara yang cinta akan negara, kita seharusnya menjunjung prinsip keluhuran perlembagaan supaya negara kekal aman dan berdaulat.
- Gandingan permuafakatan antara wakil Raja-raja Melayu dengan pemimpin negara dalam usaha memperoleh kemerdekaan telah menampakkan hasil.
- Sekembalinya rombongan kemerdekaan ke tanah air, mereka diraikan di Padang Banda Hilir, Melaka, bagi mengumumkan tarikh kemerdekaan negara.
- Sementara itu, bagi mewujudkan sebuah negara yang merdeka, Suruhanjaya Perlembagaan Persekutuan Tanah Melayu telah dibentuk.
- Hasil permuafakatan semua pihak, Perjanjian Persekutuan Tanah Melayu ditandatangani dan perjanjian ini menjadi asas kepada terbentuknya Perlembagaan Persekutuan Tanah Melayu 1957 yang merdeka.

.....

Bab 10 - Pemasyhuran Kemerdekaan

10.1 Pengertian Kemerdekaan

- Negara kita merdeka pada 31 Ogos 1957 bersamaan dengan 5 Safar 1377 Hijrah.
- Merupakan peristiwa yang penuh pengertian bagi negara kita.
- Merdeka membawa erti bebas daripada sebarang cengkaman kuasa asing.
- Merdeka juga bererti bebas menentukan pemerintahan dan hala tuju negara.

1. Takrif kemerdekaan

- Takrif merdeka menurut Kamus Dewan ialah bebas daripada penjajahan, kurungan atau naungan.
- Negara merdeka bermakna negara yang berdaulat iaitu mempunyai kuasa tertinggi.
- Beberapa tokoh telah memberikan takrif kemerdekaan, antaranya termasuklah Sayyid Jamal al-Din al-Afghani, Rashid Rida, Mahatma Gandhi, Nelson Mandela, Soekarno, Tunku Abdul Rahman, Tun Temenggong Jugah anak Barieng, Tun Fuad Stephens dan Tun Dr. Mahathir Mohamad.

(i) Sayyid Jamal alDin al-Afghani

- Tokoh gerakan Pan-Islamisme di Mesir.
- Perjuangan bagi menghadapi penjajah hendaklah disertai semangat kebangsaan (jinsiyyah) dan cinta akan tanah air yang merdeka (wataniiyyah).
- Rakyat perlu membebaskan diri daripada pencerobohan luar dengan bersatu padu bagi mempertahankan maruah diri, bangsa, agama dan negara.

(ii) Rashid Rida

- Tokoh Gerakan Pan-Islamisme di Mesir.
- Kedaulatan dan kekuatan sesebuah negara untuk bebaskan diri daripada penjajah Barat.
- Menghidupkan sistem khalifah dan hapuskan ikatan perkauman.

(iii) Mahatma Ghandi

- Tokoh pejuang kemerdekaan India.
- Perjuangan pembebasan rakyat India daripada kemiskinan dan penindasan kasta.
- Mengatakan kemerdekaan perlu merangkumi politik, ekonomi dan moral.
- Setiap negara berhak menguruskan negaranya sendiri, walaupun sukar supaya setiap komuniti hidup dalam harmoni.

(iv) Nelson Mandela

- Seorang tokoh pejuang kemanusiaan.
- Membebaskan rakyat Afrika daripada penindasan dasar apartheid di Afrika Selatan.
- Beliau berpendapat bahawa kebebasan bukan hanya pertempuran melawan kumpulan atau warna kulit semata.
- Juga satu pertempuran terhadap sistem yang menindas.
- Kebebasan dapat dicapai melalui politik, bebas dari perhambaan, kemiskinan dan penderitaan.
- Rakyat perlu Bersatu dalam satu negara menuju masa depan.

(v) Soekarno

- Merupakan Presiden Indonesia.
- Kemerdekaan bermaksud bebas selamanya.
- Merangkumi kebebasan untuk berfikir, bertindak dari politik penindasan dan rejim autokratik.
- Kemerdekaan akan membentuk masyarakat yang demokratik tanpa kelas dan kasta.

(vi) Tunku Abdul Rahman

- Merupakan Perdana Menteri Malaysia yang pertama.
- Kemerdekaan ibarat perhentian dalam perjalanan yang jauh untuk wujudkan negara baharu yang berdaulat.
- Rakyat perlu berkhidmat untuk negara, berusaha mencipta satu bangsa dengan adil dan bebas.

(vii) Tun Temenggoh Jugah anak Barieng

- Merupakan pemimpin Parti PESAKA.
- Melalui kemerdekaan, keselamatan negeri lebih terjamin dan kuat.
- Penduduk sanggup berkorban pertahankan negara.
- Dapat mengatasi ancaman komunis.

(viii) Tun Fuad Stephens

- Merupakan Ketua Menteri Sabah yang pertama.
- Melalui kemerdekaan, keselamatan sosial Borneo Utara dan penduduk peribumi dan generasi selepasnya akan lebih terjamin.

(ix) Tun Dr. Mahathir Mohamad

- Merupakan Perdana Menteri yang ke-4 dan ke-7 Malaysia.
- Merdeka bukan sekadar bebas daripada cengkaman kuasa dan minda penjajah.
- Merdeka juga bermaksud menghayati jiwa merdeka dengan sayangi negara

sepenuh hati dan sanggup berkorban dengan apa cara sekalipun.

10.2 Persediaan Menyambut Pemasyihuran Kemerdekaan Negara

- Beberapa persediaan diatur pada peringkat Persekutuan dan negeri.
- Dibuat melalui penubuhan jawatankuasa persediaan fizikal dan sambutan.
- Tumpuan upacara di Padang Kelab Selangor dan Stadium Merdeka.
- Pada 8 Julai 1957, Tunku Abdul Rahman selaku Ketua Menteri PTM berucap dalam Radio Malaya menyeru rakyat raikan Hari Kemerdekaan dengan meriah.
- 3 Ogos 1957, Dato' Abdul Razak Hussein memaklumkan menerusi Radio Malaya tentang atur cara sambutan kemerdekaan, terutama pada tarikh 31 Ogos 1957.

1. Jawatankuasa Persediaan Fizikal

- Penonjolan identiti negara perlu diberikan perhatian.
- Pelbagai prasarana fizikal yang disediakan, antaranya

(a) Pembinaan istana

- Memainkan peranan penting sebagai sebuah bangunan yang melambangkan kedaulatan negara.
- Istana Negara, terletak di tepi Bukit Petaling mengadap Jalan Syed Putra, Kuala Lumpur.
- Dijadikan tempat bersemayam Yang di-Pertuan Agong pertama, iaitu Tuanku Abdul Rahman Tuanku Muhammad, beberapa minggu sebelum pengisytiharan kemerdekaan, 1957.

(b) Pembinaan stadium

- Untuk meraikan kemerdekaan dan istana untuk Yang di-Pertuan Agong.
- Stadium Merdeka yang direka bentuk oleh S. E. Jewkes mengambil masa selama enam bulan untuk disiapkan.
- Mempunyai 22 ribu tempat duduk serta 3000 daripadanya tempat duduk berbumbung.
- Stadium ini menelan belanja 2.5 juta ringgit.
- Stadium ini siap dibina pada 21 Ogos 1957.
- Upacara perasmian diadakan pada 30 Ogos 1957.

(c) Lagu rasmi kebangsaan

- Tunku Abdul Rahman mencadangkan lagu rasmi kebangsaan dicipta.
- Sebuah Jawatankuasa Pemilihan Lagu Kebangsaan dibentuk dan dipengerusikan oleh Tunku Abdul Rahman dan dibantu oleh Yaacob Abdul Latiff (Pengarah Jabatan Penerangan).
- Lagu Negaraku yang berasal dari lagu Terang Bulan (lagu negeri Perak) dicipta sebagai lagu kebangsaan.
- Lirikny ditulis oleh Saiful Bahari.

(d) Penggunaan bendera

- Bendera Persekutuan Tanah Melayu akan dijadikan sebagai bendera kebangsaan.
- Reka bentuk oleh Mohamed Hamzah, iaitu kakitangan Jabatan kerja Raya Negeri Johor.
- Bendera Persekutuan mula dikibarkan pada 26 Mei 1957 secara rasmi di Istana Sultan Selangor.

(e) Penggunaan Jata Negara

- Diperkenalkan oleh Raja-raja Melayu pada 30 Mei 1957.

(f) Bunga kebangsaan

- Kementerian Pertanian meninjau pendapat rakyat untuk tentukan bunga kebangsaan.
- Bunga raya dipilih oleh Tunku Abdul Rahman sebagai bunga kebangsaan.

2. Jawatankuasa Sambutan

- Berperanan untuk memeriahkan sambutan pada peringkat ibu kota dan negeri.
- Antara persediaan yang dilakukan

(a) Hiasan lampu

- Bangunan di sekitar bandar, jalan raya dan Padang Kelab Selangor dihiasi lampu.
- Pintu-pintu gerbang dibina dan dihiasi dengan sinaran lampu yang berwarna-warni.

(b) Hiasan bendera

- Sebanyak 75 ribu bendera Persekutuan Tanah Melayu ditempah khas dari kilang kain di Jepun dan dibawa dengan kapal laut.

(c) Pakaian khas

- Menteri dan pegawai tinggi kerajaan disediakan pakaian khas ilham Tunku Abdul Rahman sendiri.
- Sejenis pakaian dari Kedah, iaitu "baju muskat" diubah suai dengan seluar satin hitam dan bersongket, bersamping dan tengkolok direka untuk menteri.

(d) Kursus protokol

- Kerajaan menganjurkan kursus khas berkaitan protocol yang diikuti seramai 300 orang pegawai kerajaan.
- Kursus diadakan selama 3 hari.
- Bertindak sebagai pegawai penerangan dan pegawai pengiring tetamu dan pegawai jemputan luar negara.

(e) Gaji awal

- Semua pegawai dan kakitangan kerajaan diberi gaji seminggu awal untuk menyambut kemerdekaan.
- Semua tiket Keretapi Tanah Melayu di pantai timur habis ditempah begitu juga dengan tiket bas.

3. Jawatankuasa lain yang diwujudkan

- Bagi memastikan sambutan kemerdekaan negara berjalan dengan lancarnya, beberapa jawatankuasa diwujudkan seperti yang berikut:
 - Jawatankuasa Pusat Perayaan Merdeka dipengerusikan oleh Tunku Abdul Rahman.
 - Jawatankuasa Kerja Pusat Merdeka diketuai oleh Dato' Abdul Razak Hussein.
 - Jawatankuasa Perayaan Ibu Kota Persekutuan pula dipengerusikan oleh H.S. Lee.
 - Jawatankuasa Derma Perayaan Kemerdekaan ditubuhkan bagi mengutip derma membantu perbelanjaan sambutan merdeka.

10.3 Detik Pemasyhuran Kemerdekaan Negara

- Permulaan sambutan diraikan padamalam 30 Ogos 1957 di Padang Kelab Selangor.
- Menjelang tengah malam 30 Ogos 1957, jalan sekitar bandar Kuala Lumpur dipenuhi kenderaan.
- Jalan sesak dengan kereta, bas, beca, basikal serta pejalan kaki menuju ke Padang Kelab Selangor.
- Suasana malam penuh meriah diterangi lampu hiasan dan kedai dibuka sehingga larut malam.

1. Detik pemasyhuran kemerdekaan – 30 Ogos 1957

(i) 10.00 malam

- Wakil Parti Perikatan dari Persekutuan Tanah Melayu dan Singapura berpakaian baju Melayu hitam diketuai oleh Sardon Jubir mengambil tempat duduk.

(ii) 10.30 malam

- Seramai 300 orang pemuda membentuk barisan kehormat mengambil tempat di tengah padang menghadap Jalan Raja (menara jam).
- Perbarisan diketuai Ismail Bontak.

(iii) 11.58 malam

- Semua lampu di padang dan sekelilingnya dipadamkan sehingga seluruh kawasan gelap gelita.

(iv) 12.00 tengah malam

- Lampu dipasang semula sejurus jam besar menunjukkan detik 12:00 tengah malam.
- Diikuti dengan laungan "Merdeka".
- Tunku Abdul Rahman ke hadapan menghadap ketiga-tiga tiang bendera.
- Bendera Union Jack diturunkan oleh Tahir Abdul Majid diiringi lagu God Save The Queen.
- Dimainkan sebagai tanda penamat pentadbiran British di Tanah Melayu.
- Bendera Persekutuan Tanah Melayu dinaikkan dengan diiringi lagu Negaraku yang diperdengarkan buat kali pertama kepada umum pada malam bersejarah.
- Sorakan "Merdeka" dilaungkan sebanyak 7 kali.
- Tunku Abdul Rahman memberikan tabik hormat semasa bendera Persekutuan Tanah Melayu dinaikkan.

- Pertunjukan bunga api pada malam merdeka dihadiahkan oleh kerajaan Jepun.

(v) 12.10 tengah malam

- Tunku Abdul Rahman menerima tabik hormat dan memeriksa perbarisan perwakilan negeri.
- Pasukan Pemuda Perikatan seramai 24 orang yang diketuai Abdul Majid Othman tampil ke pentas membawa dulang berisi rantai emas yang tergantung padanya sebutir Pingat Emas.
- Pingat ini berukir peta Semenanjung Tanah Melayu serta gambar Tunku di dalam peta itu.
- Ditepi bulatan peta, ditulis perkataan "Bapa Kemerdekaan Tanah Air" gelaran kepada Tunku.
- Rantai emas dikalungkan oleh Sardon Jubir ke leher Tunku diikuti laungan "Bapa Kemerdekaan Tanah Air" sebanyak 3 kali.

(vi) 12.25 tengah malam

- Tunku Abdul Rahman menyampaikan ucapan dengan penuh semangat.

(vii) 12.55 tengah malam

- Majlis diakhiri dengan bacaan doa selamat oleh Tuan Haji Massood Hayati.

2. Peristiwa Bersejarah di Stadium Merdeka – 31 Ogos 1957

- Pada pagi 31 Ogos 1957, upacara sambutan kemerdekaan diadakan di Stadium Merdeka, Kuala Lumpur.
- Perarakan barisan pasukan tentera dan orang ramai dianggarkan berjumlah 20 ribu orang membanjiri stadium.
- Mereka datang seawal pukul 6:00 pagi, walaupun hujan turun pada awalnya, mereka tidak berganjak menantikan saat yang menggembirakan.

(i) 8:15 pagi

- Tunku Abdul Rahman tiba di pekarangan stadium dan disusuli dengan ketibaan Raja-raja Melayu, Yang di-Pertuan Agong dan Permaisuri serta Duke dan Duchess of Gloucester.
- Kedengaran bunyi nafiri pada setiap kali pembesar negara tiba.
- Duke of Gloucester yang mewakili kerajaan British telah memberikan ucapan dan menyerahkan Surat Perlembagaan Serahan Kuasa kepada Tunku Abdul Rahman.
- Kemudian nafiri dimainkan.

- Tunku Abdul Rahman membaca Pemasyhuran Kemerdekaan untuk isytiharkan Persekutuan Tanah Melayu mencapai kemerdekaan.
- Tunku melaungkan "Merdeka" sebanyak tujuh kalid dan disahut hadirin pelbagai bangsa.
- Disusuli laungan azan oleh Ustaz Hassan Azhari sebagai tanda kesyukuran.
- Bendera Persekutuan Tanah Melayu dinaikkan diiringi dengan lagu Negaraku.
- Sebanyak 101 das tembakan dilepaskan menandakan PTM sebuah negara yang merdeka.

(ii) 11:00 pagi

- Istiadat Mengangkat Sumpah Yang di-Pertuan Agong diadakan di Balairong Seri, Istana Negara.
- Disusuli pelantikan jawatan Perdana Menteri, Ahli Jemaah Menteri, Hakim Besar dan Gabenor Pulau Pinang dan Melaka.

(iii) 1:30 tengah hari

- Majlis Jamuan di Residensi diadakan bagi mengucapkan selamat jalan kepada bekas Pesuruhjaya Tinggi British Sir Donald MacGillivray.

(iv) 5:25 petang

- Sir Donald MacGillivray dan isteri berlepas dari Lapangan Terbang Kuala Lumpur ke England.
- Beliau diberikan penghormatan dengan permaidani merah dan barisan kehormat oleh Batalion Keempat Askar Melayu.

10.4 Kesan Kemerdekaan terhadap Negara Kita

- Kemerdekaan yang diperoleh memberikan kesan terhadap negara kita terutama pada peringkat awal kemerdekaan.
- Perkara ini dapat dilihat melalui penglibatan negara kita di dalam dan di luar negara sama ada dari sudut politik, ekonomi mahupun sosial.
- Kesan dapat dilihat pada peringkat negara dan antarabangsa.
- Sistem perundangan dan pentadbiran tempatan menjadi lebih berkesan.

1. Kesan Politik

(a) Peringkat negara (dalam negara)

(i) Pengamalan Sistem Raja Berperlembagaan

- Selepas merdeka, negara kita amalkan konsep Raja Berperlembagaan.
- Yang di-Pertuan Agong sebagai ketua utama negara dengan bidang kuasa tertentu.

(ii) Demokrasi Berparlimen

- Rakyat mempunyai kuasa untuk memilih kerajaan dan pemerintah melalui pilihan raya.
- Pilihan raya beri rakyat hak bersuara dan pilih wakil untuk tentu hala tuju negara.
- Parlimen berkuasa menggubal undang-undang pada peringkat Persekutuan.
- Peringkat negeri, Dewan Undangan Negeri berkuasa menggubal undang-undang.
- Kesannya, jadikan undang-undang lebih berkesan dan mampu makmurkan negara.

(iii) Pentadbiran Negara

- Tunku Abdul Rahman dilantik sebagai Perdana Menteri PTM yang pertama.
- Beliau kekalkan ahli kabinet yang ada dan melantik Dato' Abdul Razak Hussein sebagai Timbalan Perdana Menteri.
- Menteri Luar dilantik (pertama kali dalam sejarah negara) sebagai tanda kebebasan negara menjalankan dasar luar negara.
- Jawatan ini disandang oleh Tunku Abdul Rahman.

(iv) Cabaran Kerajaan Persekutuan

- Menggantikan pegawai Eropah dengan rakyat tempatan.
- Khususnya dalam bidang
 - Profesional
 - Pendidikan tinggi
 - Keselamatan
 - Pertahanan
- Penggantian ini dilaksanakan secara berperingkat dengan melantik rakyat tempatan dalam pelbagai bidang.

(b) Peringkat Antarabangsa

(i) Dasar Luar

- Melalui pengukuhan Kementerian Luar.

- Awal tahun 1957, kumpulan pertama pegawai dihantar ke Britain untuk mendapatkan latihan.
- Tokoh penting dalam menentukan dasar luar negara seperti Tan Sri Muhammad Ghazali Shafie dan Dr. Ismail Abdul Rahman yang pernah dilantik sebagai Menteri Luar.
- Negara juga menjalinkan hubungan dengan negara luar seperti Indonesia, India, New Zealand, Mesir dan Jepun.

(ii) Menganggotai Komanwel

- Negara diterima menyertai pertubuhan Komanwel (pertubuhan sukarela dianggotai negara merdeka yang pernah dijajah oleh British).
- Tujuan merapatkan hubungan sosioekonomi dengan negara ahli Komanwel lain.
- Negara kita beri komitmen (tanggungjawab) terhadap isu dihadapi negara anggota.

(iii) Pertahanan Negara

- Sebelum merdeka, negara kita dilindungi oleh pembentukan kerjasama pertahanan Britain, Australia dan New Zealand.
- Tunku Abdul Rahman menegekalkan hubungan baik dengan Britain dan negara Komanwel.
- Selepas merdeka, Tunku Abdul Rahman ingin mengekalkan hubungan baik dengan Britain dan negara Komanwel.
- Negara belum mempunyai pertahanan menyebabkan negara memerlukan bantuan dari Britain dengan meterai perjanjian pertahanan yang dinamakan Anglo Malaya Defence Agreement (AMDA) pada 1957.

(iv) Penyertaan dalam Blok Sterling

- Negara menggunakan Pound Sterling dalam urusan perdagangan antarabangsa.
- Hasil getah dan bijih timah memperkuat kedudukan mata wang Pound Sterling.
- Penyertaan PTM yang mempunyai kedudukan ekonomi yang kukuh dalam Sistem Keutamaan Tarif Komanwel (Commonwealth Preferential Tariff System) turut

memperkukuh kedudukan ekonomi ahli-ahlinya.

(v) Diiktiraf Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu (PBB)

- Negara kita diterima menjadi ahli PBB dalam persidangan pada 17 September 1957.
- Merupakan anggota ke-82.
- Bendera negara kita dikibarkan dalam satu upacara rasmi di ibu pejabat PBB di New York pada 15 Oktober 1957.
- Negara kita turut menjunjung prinsip PBB untuk melindungi hak asasi manusia.

(vi) Misi Pengaman PBB

- Negara terlibat dalam misi pasukan pengaman PBB di Congo.
- Pemilihan menggambarkan kepercayaan dan pengiktirafan tertinggi PBB kepada sebuah negara baharu terlibat dalam pengurusan konflik antarabangsa.

2. Kesan Ekonomi

- Selepas mencapai kemerdekaan, kerajaan melakukan pelbagai usaha untuk membangunkan ekonomi negara.

(i) Rancangan Malayan Pertama 1956-1960

- Tujuan tingkatkan pertumbuhan ekonomi negara.
- Tumpuan pada sektor luar bandar.
- Kerajaan mempelbagaikan keluaran pertanian.
- Kurangkan kebergantungan pada pengeluaran getah.
- Tambahkan peluang pekerjaan untuk kurangkan kadar kemiskinan.

(ii) Lembaga Kemajuan tanah Persekutuan (FELDA)

- Ditubuhkan pada tahun 1956.
- Tujuan memajukan tanah baharu secara besar-besaran untuk pertanian dan penempatan semula masyarakat.
- Keluarga dari kawasan luar bandar dipindahkan ke rancangan tanah FELDA untuk menanam getah dan kelapa sawit.
- Perumahan dan kemudahan asas disediakan.

(iii) Institusi Kewangan Tempatan

- Malay National Bank atau Bank Kebangsaan Melayu, bank pertama

khusus untuk orang Melayu ditubuhkan oleh Maarof Zakaria.

- Bank Negara beroperasi pada 26 Januari 1959 bagi galakkan kestabilan kewangan negara.
- Kwong Yik Bank ditubuhkan pada 1913 di Kuala Lumpur.

(iv) Pembangunan Luar Bandar

- Pada 17 November 1959, Kementerian Pembangunan Luar Bandar diwujudkan.
- Berperanan membangunkan infrastruktur, sosial dan ekonomi luar bandar.
- Majlis Pembangunan Luar Bandar ditubuhkan pada peringkat negeri dan daerah bagi merancang dan selaraskan projek pembangunan.
- Kerajaan beri keutamaan kepada penyediaan kemudahan asas untuk penduduk luar bandar.

(v) Rancangan Buku Merah

- Dilancarkan pada 25 Januari 1961.
- Berkaitan kemudahan asas seperti
 - jalan kampung
 - jambatan
 - surau
 - bekalan air
 - bekalan elektrik
- Pemantauan dan maklum balas diletakkan di dalam Bilik Gerakan Kemajuan Negara pada peringkat daerah, negeri dan pusat.

Cabaran Pembangunan Ekonomi

- Walaupun kerajaan berusaha membangunkan kawasan luar bandar, peruntukan yang tidak mencukupi menjadi penghalang.
- Keadaan ini menyebabkan beberapa program pembangunan menghadapi masalah seperti pembinaan sekolah, pusat kesihatan serta penyediaan bekalan air dan elektrik di kawasan luar bandar.

3. Kesan Sosial

- Sejak mencapai kemerdekaan, kerajaan memberikan banyak tumpuan dalam pembangunan sosial seperti pendidikan, kedudukan bahasa Melayu, kesihatan dan kemudahan sosial.

(i) Pendidikan

- Sangat penting untuk membina sebuah bangsa bagi negara yang Bersatu.
- Penyata Rahman Talib dikeluarkan untuk kaji semula Penyata Jawatankuasa Pelajaran 1956.

- Memberi penekanan kepada bahasa Melayu sebagai bahasa pengantar di sekolah.
- (ii) Penubuhan Dewan Bahasa dan Pustaka**
- Kedudukan Bahasa Melayu dikukuhkan apabila Fasal 1 Perkara 152 dalam Perlembagaan Persekutuan Tanah Melayu menetapkan bahasa Melayu dijadikan bahasa kebangsaan.
 - Dewan Bahasa dan Pustaka ditubuhkan pada 22 Jun 1956 di Johor Bahru, Johor, sebagai sebuah jabatan di bawah Kementerian Pelajaran.
- (iii) Jabatan Penerangan**
- Bertujuan menyampaikan maklumat tentang peristiwa di dalam dan di luar negara.
 - Selaras dengan fungsinya sebagai lidah rasmi kerajaan untuk menerangkan kepada rakyat berkaitan dengan falsafah, dasar dan wawasan negara terutama menjelang kemerdekaan dan pada tahun-tahun awal negara merdeka.
- (iv) Kesihatan**
- Pusat kesihatan dan hospital ditubuhkan untuk meningkatkan sosioekonomi penduduk luar bandar.
 - Tahun 1957, negara mempunyai sebanyak 65 buah hospital.
 - Kementerian Kesihatan memainkan peranan penting dalam pemulihan isu sosial serta pembangunan masyarakat demi kesejahteraan rakyat.
- (v) Kemudahan Asas dan Infrastruktur**
- Diberi perhatian kerajaan pada awal kemerdekaan.
 - Bekalan elektrik dan air bersih diutamakan demi kesejahteraan dan kesihatan penduduk.
 - Membantu usaha meningkatkan taraf hidup.
 - Merapatkan jurang antara penduduk luar bandar dengan bandar.

10.5 Prinsip Kedaulatan Persekutuan Tanah Melayu

- Bagi sebuah negara yang merdeka, kedaulatan merujuk kuasa tertinggi yang menentukan sesebuah negara bebas daripada kongkongan kuasa luar.
- Wilayah pengaruh, kerajaan, keunggulan undang-undang, lambang dan rakyat merupakan aspek kedaulatan negara kita.
- Kita dapat menentukan sendiri nasib rakyat dan hala tuju negara melalui kemerdekaan.

- Selepas merdeka, PTM memperoleh kedaulatan atau kuasa tertinggi.
- Membolehkan kita membuat keputusan tentang hal yang berhubung dengan pentadbiran dan politik negara.

(a) Wilayah Pengaruh

- Merujuk kawasan yang mempunyai sempadan untuk membentuk Persekutuan Tanah Melayu.
- Pembentukan Persekutuan Tanah Melayu 1957 terdiri daripada
 - Perlis
 - Kedah
 - Perak
 - Pulau Pinang
 - Selangor
 - Negeri Sembilan
 - Melaka
 - Pahang
 - Johor
 - Kelantan
 - Terengganu
- Setiap negeri berdaulat diketuai Sultan atau Raja, Yang di-Pertuan Besar atau Yang DiPertua Negeri.

(b) Kerajaan

- Institusi yang bertanggungjawab menguruskan dan mentadbir negara.
- Kerajaan terbahagi kepada 3 komponen iaitu
 - Badan Perundangan
 - Badan Eksekutif
 - Badan Kehakiman
- Dalam amalan demokrasi, kuasa memerintah dipegang oleh kerajaan yang dipilih rakyat melalui pilihan raya.
- Rakyat bertanggungjawab memilih wakil mereka melalui pilihan raya.

(c) Kedaulatan undang-undang

- Bermaksud kerajaan dan rakyat keseluruhannya tertakluk di bawah undang-undang.
- Penting untuk pastikan keamanan negara dapat dikekalkan demi kesejahteraan negara.
- Kandungan Perlembagaan Persekutuan Tanah Melayu 1957 menjadi asas kedaulatan negara yang merdeka dan memelihara hak rakyat.

(d) Lambang kebangsaan

- Jata Negara, lagu kebangsaan, bendera kebangsaan dan bunga kebangsaan merupakan identiti dan jati diri rakyat.
- Lambang ini menjadi simbol perpaduan.

- Setiap elemen mempunyai maksud berdasarkan sosiobudaya dan sejarah negara.
- Mempunyai nilai kedaulatan tersendiri dan lambang jati diri negara.
- Kita perlu beri penghormatan kepada simbol rasmi negara.

(e) Pengiktirafan sebagai rakyat

- Membolehkan kita mendapat hak asasi, iaitu hak yang dimiliki oleh seseorang di sisi undang-undang seperti
 - kebebasan bersuara
 - mengeluarkan pendapat
- Sebagai warganegara, kita perlu mematuhi perlembagaan.
- Rakyat mempunyai hak dan tanggungjawab terhadap negara dan negara juga mempunyai hak terhadap rakyat.
- Semua pihak bertanggungjawab untuk gunakan hak masing-masing dengan bijak bagi kekalkan keharmonian dan kemakmuran negara.

Rumusan

- Prinsip kedaulatan, iaitu kuasa tertinggi yang diperoleh melalui perjuangan yang berliku perlu dikekalkan bagi menjamin kemakmuran dan kesejahteraan negara.
 - Kemerdekaan yang diperoleh wajar dipertahankan dengan sepenuh jiwa dan raga.
 - Kemerdekaan yang berkait rapat dengan kedaulatan menuntut kita memberikan kesetiaan yang tidak berbelah bahagi terhadap ibu pertiwi.
 - Semangat jiwa merdeka generasi lalu dalam usaha mempertahankan kedaulatan negara perlu diteladani dan disyukuri supaya generasi akan datang terus menikmati kedaulatan negara yang dicintai ini.
-